

למור

מדינת ישראל

גנזך המדינה

מזכיר הממשלה

משרד

הוצאה לפועל הארבע

לממשלה והלשכה הראשית

אבל מל"ט - ס"א בא"כ מל"ט

30.4.1979 — 7.2.1979

מס' תיק

מס' תיק מקורי

מחלקה

שם תיק: הועדה להתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות
הציונית (י' בשבט תשלי"ט - א' באייר תשלי"ט)

ג-12779/5

מזהה פנימי:

מזהה פריט: 001flhw

תאריך הדפסה: 24/06/2018

כתובת: 2-111-5-7-4

26/07/2005

636 M

מזכירות הממשלה

סג'ר 10

ש מ ו ר

פ ר ו ט ו ק ו ל
ישיבת הוועדה להתיישבות המשותפת
לממשלה ולהסתדרות הציונית
העולמית
מיום ג' באייר תשל"ט (30.4.79)

נכח חבר הוועדה: א. שרון - יו"ר

נעדרו חברי הוועדה השרים: ש. ארליך, ז. המר, ע. ויצמן, ד. לוי, ח. לנדאו,
מ. נסים, ג. פת.

נציגי ההסתדרות הציונית העולמית: א. אביחי, מ. דרובלס, ר. וייץ, א. כץ,
ע. לוינסקי, ט. פרידמן, מ. ריבלין, מ. שפירא, א. שנקר,
א. תבין

א. בן מאיר	-	משרד החקלאות
א. בראון	-	משרד החקלאות
ח. חכם	-	משרד התעשיה, המסחר והתיירות
י. מרגלית	-	משרד הבינוי והשיכון
סא"ל ד. סתו	-	צבא הגנה לישראל
ש. רביד	-	החטיבה להתיישבות, ההסתדרות הציונית העולמית.
א. לישנסקי	-	מזכיר הוועדה

סדר היום: הת/21 ההתיישבות בגליל - הקמת המצפים
הת/22 ההתיישבות החדשה

בפרוטוקול זה 28 דפים

ישיבת: 10/3

.../ההתיישבות

הח/21   ההתיישבות בגליל - הקמת המצפים
 הח/22   ההתיישבות החדשה

היו"ר הר. א. שרון:

פותח את הישיבה.

אבקש קודם-כל את שמעון רביד לזרוע על

איוש המיצפים בגליל.

ש. רביד:

אנחנו עומדים היום במצב כזה: ב-10 מיצפים

גמרנו|לפלול את דרכי הגישה, ופתוחם ב-2

גמרנו גם את המישטח ועובדים בהם עכשיו גם בבנייה. ער סוף מאי

אנחנו מקווים שיהיו גמורים 6 מיצפים ו-6 מיטטחים נוספים ויתחילו

לעסוק בבנייה. בין 6 ל-8 מיצפים ישארו לספטמבר-אוקטובר, ואלה

בעיקר מיצפים קטנים ששם יש לנו ענין עם הרשות לשמורות הטבע.

כל השאר יהיו גמורים מבחינת הבינוי בסוף אוגוסט, ראשית ספטמבר.

באותם המיצפים שהם מיועדים בהמשך הזמן

להיות ישובים שיתופיים אנחנו מקימים את הבנייה, אבל זו הכל בנייה

טרומית במסגרת דיור לעולה וכדומה. למיצפים הקטנים שהם יהיו

מיצפים למשפחות בודדות אנחנו הזמנו מיבנים מדרום אפריקה. אשר

למיצפים הנותרים בהם הבנייה היא בתקן של מחנות זמניים דוגמת

המחנות שהקימונו בעבר.

סא"ל ד. סתו:

לנו היה נסיון רע מאד עם המיבנים מדרום-

אפריקה. היו בעיות עם החברה שאצלה

הזמנו אותם.

ש. רביד:

אני מקווה שלא יהיו לנו בעיות עם החברה

שאצלה אנחנו הזמנו את המיבנים.

אני עובר עתה לאיוש המיצפים, כאן המצב הוא כזה: למעשה יש לנו

שלושה סוגי מיצפים, ואנחנו ניצלנו את ההזדמנות הזאת שקיבלנו

שף צרביד:

תקציב בשכיל המיצפים, והתלבסנו קשות מבחינה תקציבית לגבי הישובים שהוחלט עליהם מבחינת הקמת המחנות הזמניים, כמו הישובים באזור צלפון ותפן, ובתקציב של המיצפים ניצלנו את ההזדמנות כדי להעלות גרעינים חדשים, ויהיו לנו 7 גרעינים כאלה: 3 באזור תפן; 3 באזור צלפון ו-1 במורשת באזור שגב. זה יהיה בסוף או גוסס-ראשית ספטמבר.

היו"ר השר א. שרון: איזה ישובים אלה?

ש. רביד: תפן ג', תפן ד' ותפן ט', וכן קדרים,

הרקור וגבעת חנייה שכבר יושבת במקום.

גם הישוב מורשת כבר יושב במקום שלהם, כך שזה לא יפריע לבינוי מקום הקבע שלהם בעתיד.

נוסף לזה יש 12 מיצפים שהם מיועדים

להיות ישובים בעתיד. כלומר, שנראה לנו שיש בהם פוטנציאל לפיתוח

ישוב מבחינת גודל השטח שניתן לרכז באזור ובפרישה אחידה.

המיצפים האלה נמצאים עכשיו בדיון בוועדת

ההתיישבות הבין תנועתית להקצאת מספר הנקודות לתנועות ההתיישבות השונות. מונתה ועדת משנה בהשתתפות: גבתי, שרון, נחמקין ואנוכי,

ואנחנו עומדים בדברים עם התנועות וביום חמישי הקרוב יש לנו

ישיבה בה אני מקווה שנגיע לקונצנזוס. מתאם התברר לנו שלפרות

ההתנגדויות הרבות שהיו לתכנית הזאת בעל הקצוות יש עכשיו ביקוש

יותר גדול ממה שאפשר להציע.

ש. רביד:

בעקרון אני חושב שאנחנו נסדר כאשר

יש לענין זה שני מרכיבים שצריך לקחת אותם בחשבון, וזה נכון גם לגבי הקטע הראשון.

המרכיב הראשון והעיקרי בנושא זה, שאנחנו

רוצים במסגרת זו לעזור לפתור את לחץ הביניים בישובים בגליל, שהוא לחץ חזק מאד, והוא אשר מכתיר במידה מסויימת חלק גדול מהחלוקה של המיצפים. אני לא רואה אפשרות מעשית שקילומטרים אחדים מאבדון נושא אצטא במיצפה משהו אחר שאינו מבני המושב אבדון. אותו דבר גם לגבי מקומות אחרים.

בסך הכל יש לנו 19 מיצפים ומתוך זה 12

מיצפים קטנים שברגע זה אנחנו רואים אפשרות להכניס בהם כ-10 משפחות ולא נראית לנו אפשרות שהם יתפתחו לישובי קבע. לכן רוב המיצפים האלה, פרט ל-2 או 3 אשר כן התקשרו דרך התנועות המיישבות לקבוצות קטנות, רובם אינם קשורים לתנועות התיישבות ואצלם מעוניינים להיות קשורים.

בנושא זה הנהלת הסוכנות החליטה לקבל את

העקרון של מיכרז פומבי, למרות ההרים שהיו לנו לגבי תכנית המיצפים, בעקבות הידיעות שהופיעו בכלי התקשורת ואנחנו ביקשנו קבוצות של 10 משפחות שרוצות לעלות למיצפים לפנות אלינו, אנחנו נבדוק את הקבוצות האלה ונעלה אותן על המיצפים הקטנים. לפני הפרסום היו לנו בערך 400 מועמדים; הפרסום הביא עוד כ-200 מועמדים, ואנחנו צריכים לראיין 600 מועמדים על 100 מקומות שיש לנו.

זה המצב. כלומר, פרט למיצפים הקטנים,

שמזד אחד נעשה בחינה של הפניות ונפעל בהתאם לתוצאות, במיצפים שיש סיכוי שבמשך הזמן יתפתחו לישובים והם תוקצבו בדרך זו של ישוב בעתיד, יש בתנועות המיישבות כ-12 גרעינים שאפשר להעלות

ש. רביד:

במצפים ואנחנו נקצה 1 או 2 מיצפים לתנועות.

א. בראון:

הרבה אנשים פונים בענין זה למשרד החקלאות,
לפי עלינו להפנות אותם?

ש. רביד:

לחבל הגליל בצפת. המיצפים הקטנים הם
כמעט כולם בתחום הגליל ולא בתחום חיפה.

היו"ר השר א. שרון:

שני נציגים של הרשות המקומית בראש פינה,
אשר חיים בשטח, פנו אלינו דוקא בנושא הזה
של המיצפים. הם חיים בשטח ויש להם שטחי מרעה אבל הם מעוניינים
במיצפים, גם אותם צריך להפנות לחבל הגליל?

ש. רביד:

כאן, אבל צריך להיות ברור מראש שלא נוכל
להיענות לכולם.

א. בראון:

כיוון שאין כאן בעיה של פרנסה מחקלאות,
למה אי אפשר להפנים יותר אנשים למיצפים?
אתה לא צריך להקצות להם אדמה חקלאית.

ש. רביד:

נסינו לעשות תקציב מינימום, כאשר קבענו
שבמיצפים הגדולים ישבו בהתחלה 10 משפחות,
ובמשך הזמן הם יתפתחו, ולגבי המיצפים האחרים קבענו שהאנשים יבואו
בכוחות עצמם. אם צריך לתקצב מראש 600 או 700 משפחות אנחנו שוב
חוזרים לבעיית התקצוב.

היו"ר השר א. שרון: כל הנושא הזה של המיצפים הוא חשוב מאד;

נעשה כאן צעד גדול קדימה לגבי יישוב הגליל. היינו בשטח וראינו את הדברים, נראה איך זה יתפתח בעתיד.

ש. רביד: המיצפים הגדולים בדרך כלל מפורזים במקומות ששם הם תוחמים שטחי עיבוד.

היו"ר השר א. שרון: ראינו בסיוור בשטח שהמיצפה מעל סחנין משנה את כל המצב בשטח. המיצפים האלה ישנו את כל המצב בגליל.

ח. חכם: בהקשר לזה חשוב מאד לעשות משהו כדי להוריד אל הלחץ של בני המושבים. ישנם כ-70 בני מושב אחר שכולם הולכים למיצפים.

היו"ר השר א. שרון: בשיטה זו של העלאת מיצפים באיזור תפן ובאיזור צלמון אנחנו מעלים במסגרת זו גרעינים למקומם הקבוע.

ש. רביד: אני יודע שעל ידי זה אנחנו מוזמינים על עצמנו במשך הזמן לחץ להקמת לולים, חממות וכדומה, כי השאלה זו קשורה לשאלה מתי מקימים במקום ישוב קבע.

היו"ר השר א. שרון: צריך לציין שאנחנו רצים כאן בקצב מטורף, אנחנו לא עוצרים באמצע וראשית כל מושיבים כל אחד במקומו. למדינה לא יהיה מנוס אלא להעמיד אמצעים לענין זה. כל הגרעינים שהתחילו בזמנו בצורה דומה הם עכשיו כולם ישובים

היו"ר השר א. שרון:

מבוססים כפי שהקימו פעם. זהו גל שקשה להסביר אותו והוא הולך
ונמשך בשנים האחרונות והגיע לשיא, ואולי אפילו לא הגיע לשיא,
אבל צריך להוסיב את האנשים המעוניינים בכל מקום אפשרי.

אני רוצה לעבור כאן על כמה החלטות

שנתקבלו בוועדה הזאת, כדי להתחיל בעבודה לביצוען. אנחנו לא
נפרסם זאת, רק נעבור על החלטות קודמות של הוועדה.

היתה החלטה על ברכת-צמ ועל תל אבו קטיף;

אחר כך היתה בממשלה החלטה על שני מקומות נוספים: האחד בסכיך,
מערכית ממרום הגולן, והשני ליד הירפוק במקום המיועש של שלושה
הגבולות. דרומה משם היה פעם ישוב בשם נח"ל הגולן.

ש. רביד:

זה צפונה יותר מול אליעד.

היו"ר השר א. שרון:

אנחנו לא קובעים כרבע את המקום המדוייק.

אני יודע שאנשי המחלקה והמשרד של מרגלית

סיירו במקום. זה קיים היום, וזה נוסף לנח"ל שיאון שיושב במקומו.

צריך להקים במקומות אלה היאחזויות בהנחה שכל היאחזות כזאת תשמש

אחר כך מוקד לישוב.

ש. רביד:

יש מקומות שלפי דעתי הם בשלים להקמת ישוב,

ולא צריך להקים בהם היאחזויות. אחד המקומות

האלה לפי דעתי הוא סכיך, ובמידה אצא שהצבא ישחרר שם שטחים של מטחי

אש ולוונטים יכולים לגשת גם לישוב תל-אבו-אקטיף.

טא"ל ד. סתו:

בתל אבו קטיף עשו חסימה של 3-2 ק"מ.

שאר השטח מוסכם, אם כי בפיקוד הצבא

עדיין יש התנגדות לשטח שהוא מזרחית לכביש.

היו"ר השר א. שרון:

אני בעד השטח מזרחית לכביש, בין הכביש
האלה
לבין רכס הגבעות (תיאור על המפה). אני

חושב שזה מקום יוצא מן הכלל.

ש. רביד:

לגבי שתי הנקודות הנוספות, ראשית לגבי

ברכת רם בזמנו הייתה החלטה ששם יעלה

מאחז של הנח"ל, ואחרי שנראה כי צד הם מתפתחים נראה אם אפשר לפתח

את המקום הזה לישוב רציני. ראיתי כאיזה מקום שהדורזים מנדבים

500 דונם לענין זה, אבל זה לא נגמר בזה. לכן אני מציע לעת עתה

שלברכת רם יעלה מאחז. בענין זה כבר קיימת החלטה, וצריך רק

שהצבא יעלה לשם מאחז.

היו"ר השר ש. שרון:

אנחנו מחליטים לגבי ברכת רם ששם יעלה

מאחז של הנח"ל, ולגבי תל-אבו-קטיף או

שזה יהיה ישוב או היאחזות של הנח"ל.

ש. רביד:

לגבי ההכנות שם אין צורך בשלב מעבר כזה.

היו"ר השר א. שרון:

לגבי סכיך אנחנו מחליטים שזה יהיה ישוב.

מה לגבי ירמוק?

ש. רביד:

ירמוק זה מקום חדש. בזמנו נסינו לחפש שם אתר, היה לחץ משלושה קיבוצים באיזור להקים שם קיבוץ רביעי. הלחץ הזה קיים עד היום. אנחנו אמרנו שמבחינתנו השטח הדרומי שם הוא יחסית צפוף וצריך לכוון את עיקר המשאבים למרכז השטח שהוא עדיין חשוף. צריך למצוא שם מקום. אם ההחלטה היא החלטה של מדיניות צריך לסגור שם את השטח, כי הגבול הטבעי נקבע שם על ידי הקניון של רוקאד (תיאור על המפה) א ולא נקבע על ידי שום דבר אחר. שטחי העיבוד באיזור הזה סוגרים אתר כך עד למדרון. השאלה היא באיזו מידה צריך לשבת שם. זה מחייב בדיקה.

השאלה היא האם העניין של המדרון הוא תכתיב? אם זה פתכתיב אז אני עושה פשרות; אבל אם זה לא תכתיב, אפשר לשנות זאת מבחינה זו שאולי צריך ללכת קצת יותר צפונה לאיזור קונטרה (תיאור על המפה).

א. בראון:

אנחנו רצינו מאשטה (?) זו, אבל הצבא לא אישר זאת.

היו"ר השר א. שרון:

בגלל זה שזה שטח אימונים למטחי אש.

ש. רביד:

(תיאור על המפה) מבחינת החיים הנורמליים

למקם את הישוב על המדרון של קניון

הרוקאד זה לא טוב. הישוב צריך להיות קצת יותר נחבא שם ולא גלוי על שפת המדרון. השאלה היא באיזו מידה ישנה חשיבות לשבת במשך במקום זה של מיפגש שלושה הגבולות. המיפגש של שלושת הגבולות

ש. רביד:

הוא מול האו.פי.7. והשאלה היא באיזו מידה יש חשיבות שמיקום הישוב יהיה במקום הזה, או שאפשר ללכת צפונה יותר על מנת לחזק את השטח הצפוני-דרומי, אם אפשר לקרוא לזה כך. (מפה).

סא"ל ד. סתו: אבל אלה שטחי אימונים.

היו"ר השר א. שרון: אני חושב שחשוב לשבת בשטח שליד קניון הרוקאד, גם בקשר לנושא המים. בענין זה ישנן כל מיני תכניות שעוד מוקדם לדבר עליהן, אבל אחת מהן היא מינהרה לכנרת, שעדיין לא נדונה.

ש. רביד: בדבוטי (?) (מפה) השטח כולו מעובד.

א. בראון: דיברנו בזמנו שצריך לבדוק את השטח דרומה יותר מול מוחיבה.

היו"ר השר א. שרון: אנחנו מסכמים שבכרכת רם במקום שילואם עם מערכת הבטחון, ועל כך יש כבר החלטה, יוקם מאחז של הנח"ל; בתל-אבו-קסיף תוקם היאחזות או ישוב ובסביב ניש ישר להקמתו של ישוב.

ש. רביב: בהצעה המקורית שלנו דובר היה שבסביב יהיה שיתופי ישוב אקלאי ובצמוד לו יהיה מרכז עירוני.

בזמן האחרות התאחדות האיכרים הביעה את רצונה לעלות לגולן בצורה של ישוב פתוח יותר. יכול להיות ששילוב זה במקום ישוב שיתופי

ש. רביד:

ומרכז עירוני מאוכלס על ידו, אפשר לקבל קונצפציה לאחר אותם
 במשותף במסגרת ישוב קהילתי. אם זה יסתדר אנחנו נדאג לכך.
 לגבי הירפוק - אם נצליח לאתר ישוב רביעי
 בדרום באיזור זה (מפה) אני מציע להקים כאן קיבוץ רביעי לפי בקשת
 איחוד הקיבוצים. יש להם כאן את מבוא חמת, אבל היתרון כאן הוא
 שאנחנו עומדים לפני הסדר קרקעות בגולן, ושם לישובים הוותיקים
 צריך לפצוא בין 1000 ל-1500 דונם. אם במקום הזה (מפה) מוסרים
 להם אדמה כדי להקים קיבוץ רביעי, זה יותר קל.

היו"ר השר א. שרון: בזה גמרנו את הדיון לגבי הגולן. אנו

עוברים לחבל עזה. כפי שאתם רואים במפה
 בדרום לאיזור רפיח הקיפנו את נח"ל גריר. במקום שנמצא נח"ל
 גריר צריך להקים ישוב. על זה יש כבר החלטה.
 אני חושב שבכלל לא צריך היום להזדקק
 לצורך באישורים והחלטות אם זו תהיה היאחזות או ישוב, כי גם
 בעולם כבר כל כך ברור שכל היאחזות של הנח"ל מובילה לישוב,
 וזה אינו מחייב שהממשלה תטפל בזה. אבל זה מחייב קבלת החלטה
 בוועדה זאת כסובן.

ליר נח"ל גריר צריך להקים ישוב. יש

שם מושב במסגרת גוש המושבים של הפועל המזרחי. כל הגוש הזה (מפה)
 יהיה של ישובים שלהם.

כמו כן ישנה החלטה על הקמת קטיף ד' באיזור

הזה. שם צריך קודם להעלות גרעין ואפשר כבר לגשת לביצוע.

ש. רביד:

צריך לקבל פה החלטה שמקימים שם

ישוב אזרחי בקטיף ד' שהקרא גדיד.

כך נקבע בוועדת השמות הממשלתית: קטיף ד' זה גדיד; לגנאור ה' ולגנאור ו' עדיין אין שמות. (היו"ר השר א. שרון: איזה זה גנאור?) זה צפונית יותר מגדיד (תיאור על המפה), זהו הישוב הצפוני באיזור זה, והוא ישוב של הצבא.

סא"ל ד. סתו:

אם כך מדברים עכשיו על גדיד ואת גדיד צריך להקים.

ש. רביד:

הגרעין שמיועד לעלות לגדיד יושב בכפר דרום.

סא"ל ד. סתו:

זו בעיה של זמן. אם ברמת הגולן יכולים לחכות חצי שנה או שנה, כאן אי אפשר לחכות.

היו"ר השר א. שרון:

אז נקים קודם-כל מאחז של הנח"ל שם, בקטיף ד' שהוא יותר דרומה.

סא"ל ד. סתו:

הצבא נמצא באזור הדרומי מול חן-יונס.

היו"ר השר א. שרון:

(מפה) אני רוצה לישוב את זה שלידו.

ש. רביד:

(מפה) אני מציע לחבר את שני הקצוות. גני-תל זה מצפון לכביש, בכיוון מחן-

יונס לים.

היו"ר השר א. שרון:

אני מקבל שמאשרים את קטיף ד' המאחז של הנח"ל. השאלה פתי זה ייעשה. זה

דחוף.

סא"ל ד. סתו:

עוד אין לוח זמנים אבל אני מניח שזה יהיה בחודש מאי.

היו"ר השר א. שרון:

בזמנו דיברנו על שני ישובים בצפון הרצועה, מה שקראנו פעם זיקים ב' וזיקים ג', זה מנחל שיקמה דרומה (מפה). זה יוצא מול קיבוץ ארז.

ש. רביד:

אתמול הייתי בשטח. יש קטע בין נח"ל (?) לבין הקו הירוק, ויש קטע פלכביש לאיזור התעשייה בארז, לאורך הקו הירוק עד לים. הכוונה לשטח שהוא בתחום (תיאור על המפה) מה שהיה פעם רצועת עזה מעבר לקו הירוק. אני מעריך שהמקום האקטואלי הוא פה (מפה). יש פה גבעה יותר גבוהה, ויש כאן שטח קטן מאד שהוא בבעלות פרטית.

א. בדאון:

כאן יש איזור שאין בו ערבים.

סא"ל ד. סתו:

זה 50 מטר מהכביש. אנחנו מדברים על שני מקומות ישוב: אחד שיושב במקום

ושולט על השטח.

היו"ר השר א. שרון: מדובר בשטח שנקרא חוף ארז בצפון הרצועה, חולות ארז שבין הכפר הערבי בית להיא לבין הגבול של רצועת עזה, כפי שזה היה עד מלחמת ששת הימים. יש החלטה במקום הזה על שני ישובים. אם הצבא חושב שמספיק להכניס שם ישוב אחד אנחנו מבחינתנו יכולים לקבל זאת. אם הצבא רוצה ישוב אחד בדרום ואחד בצפון - אני לא מתנגד.

סא"ל ד. סתו: אתה ביקשת במקום הזה (מפה) שני ישובים בדרום ושני בצפון.

היו"ר השר א. שרון: זה דבר שאפשר לשנות. זה נראה לי יותר הגיוני.

ש. רביד: שם יש מקום ששולט על כל הדיונות.

א. בראון: הכי חשוב זה להתחיל לעבוד בשטח.

היו"ר השר א. שרון: אני רוצה להבטיח את חוף הים הזה, כי זה חוף רחצה. אנחנו עומדים לאבד את חוף הרחצה של דקלה, ואת חוף הרחצה של יפית וגם את חוף הרחצה של חרובית. פה יכול להיות חוף רחצה נוסף במקום אלה שאנחנו מפסידים. יכול להיות כאן ישוב שיתפתח על יסוד החוף הזה, כמו שחרובית ודקלה אצא התבססו בזמנו על יסוד זה.

סא"ל ד. סתו: האדמות על החוף הן אדמות פרטיות של עזתים והאדמות משמשות למחנה של עזתים.

היו"ר השר א. שרון:

כאשר ישבו שם יהודים ישמשו את
היהודים.

ש. רביד:

אני חושב שהשטח צפופה מהקו הירוק
(מפה) הוא בבעלותנו.

היו"ר השר א. שרון:

אין בארץ חפצים פרטיים. כנראה שהיתה
סיבה למה החלטנו ללכת כאן לישובים
נוספים. ~~המחשבה הייתה שיש להקים יישובים~~ זה זמני,
אבל בשבועות הקרובים אביא לממשלה החלטה על עוד שני ישובים
בדרום.

סא"ל ד. סתו:

עדיפות ראשונה צריך לתת למקום הזה
(מפה) עם אופציה למקום השני.

היו"ר השר א. שרון:

אני הייתי שם ישוב אחד במקום המזרחי
יותר, יותר קרוב לאיזור התעשייה של
ארז, והשני הייתי מנסה למצוא מקום ^{מה} יותר קרוב לשפת הים.

סא"ל ד. סתו:

(מפה) ברצועה הזאת יש עורף שעולה על
הכביש ושולט על שפת הים.

היו"ר השר א. שרון:

זה מאד חשוב שם. זה מה שיתחום את
הגבול. אנחנו מסכמים שמקימים שני
ישובים בצפון הבצורה במקומות שהצבא יקבע. אם יוחלט רק על
מאחזים כשלושה המקומות האלה ברצועה (מפה) מעלים לשם מאחזים
של נח"ל.

א. בראון:

כדאי להחליט פה על בריקה של אפשרות
התחלה של עבודות עפר כהכנות. זה אחד
המקומות שמיועד לאחר הישובים שנרצה שיהיה שם, וחשוב להתחיל
לעבוד במקומות שהם שלנו.

היו"ר השר א. שרון:

נצטרך לקיים בירור משותף בנושא זה.
בינתיים צריך קודם כל לעלות על השטח
מה שאפשר יותר מהר. זה הסיכום לגבי חבל עזה.
לגבי שילה יש החלטה שצריך לאתר את
המקום הקבוע שדיברנו עליו.

סא"ל ד. סתו:

המקום כבר מאוחר.

היו"ר השר א. שרון:

צריך להביא זאת לאישור לוועדת השרים
לבטחון.

א. בראון:

אם המטה אישר את המקום הקבוע לשילה
צריך כבר עכשיו לתפוס את השטח.

היו"ר השר א. שרון:

מה הבעיה מבחינת הצבא?

סא"ל ד. סתו:

בפעם האחרונה נאמר שצריך להביא זאת
למליאת הממשלה.

היו"ר השר א. שרון:

זה הובא לממשלה ואושר.

ט"ל ד. סתו:

אם זה אושר צריכה לבוא הוראה פלשכת
שר הבטחון.

היו"ר השר א. שרון:

לגבי אלון מורה טרם סוכם ועל מקום
המושב הקבוע יסוכם ביום ששי בישיבת
ועדת השרים לבטחון, לאור ההדים שהיו שם לגבי מצבן של הקרקעות.
זה יאושר ביום ששי.

יש עכשיו אישורים לגבי הבקעה על אלמוג
ב' ואלמוג ג'. הייתי בשטח עם שמואל צוקרמן. לדעתי אלמוג ג'
צריכה להיות ליד אלמוג ב', צפונית יותר לאלמוג ב' ולחוגלה,
כאן יעלה אלמוג ב' (תיאור על המפה) ובחורות בצעה תעלה אלמוג ג'.
מה אתם מציעים לעשות במקום הזה? (מפה)

ש. רביד:

בהקשר לכל ההחלטות האלה אנחנו צריכים
גם לדבר פעם על התקציב. ברור שכל
הרשימה הזאת של הישובים פחייבת תקצוב פתאים כדי שאנחנו נוכל
להכנס. כל זמן שהצבא נכנס שם עם מאחזים הוא יוצר עובדות,
וזה לא נהוג לנו. אבל ברגע שמתחילים עם הבינוי יש בעיה של
תקציב. יש לזה משמעות מעבר לכל הדיון הזה, כי הביצוע יקח
זמן, אבל אם הכוונה היא ליצור עובדות מה שאנשי שירות מהר, לפי
דעתי צריך קודם-כל להעלות מאחזים. איני דואה דרך שנוכל
לעלות עם היאחזויות בצורה מסודרת לפני עבור 6 או 7 חודשים
בהתחשב עם מצב הבנייה. (היו"ר השר א. שרון: גם אם תהיה בנייה
זמנית?) מדובר על בנייה זמנית.

היו"ר השר א. שרון:

בעניין זה נפגשתי עם אנשי איחוד הקיבוצים.
זה גוש שלהם, וזה גם גוש לנו.

ש. רביר:

השאלה היא מה תחזית כוח האדם שלהם
לשנתיים או שלוש השנים הקרובות.

היו"ר השר א. שרון:

השאלה היא האם אפשר להביא למקום כזה
קבוצה של 20 איש, להקים בנייה זמנית
כפי שנעשה בשופרון ובגליל.

ש. רביר:

הקמת בניה זו גם כן תקח 6 עד 7 חודשים.

היו"ר השר א. שרון:

אם כך צריך להעלות שם מאחזים.

סא"ל ד. סתו:

קשה מאד לשבת באיזור הזה באוהלים.

היו"ר השר א. שרון:

מדובר על בחורים בני 18 לא אנשים
מבוגרים.

סא"ל ד. סתו:

אם הם יקבלו פקודה הם ישובו, אבל זה
קשה מאד. היה טוב להכנס לשם עם איזו

תשתית.

ש. רביר:

זה לא מעשי. אם היום אנחנו מקבלים את
הכסף הדרוש אנחנו מומינים בתיים סרומיים,
ולוקח זמן עד שמקבלים את הבתיים אבל עדיין איני רואה שאנחנו
מקבלים את הכסף.

היו"ר השר א. שרון:

אני בעד מאחזים של הנח"ל, גם אם יהיו
מאחזים קטנים, כי חייבים ליצור עובדות

בשטח. הקמת מאחזים נח"ל זה הדבר הכי מהיר. נעשה נסיון מה
שיותר מהר לעבור כאן לבנייה זמנית, וצריך לקיים פגישה עם
התנועות המיישבות לגבי יכולתן לאייש מקומות אלה.

ש. רביד:

ואז אם נגיע עם המבנים לא יהיה צורך
בהחלטה נוספת.

סא"ל ד. סתו:

אבל צריך יהיה לקבל אישור שאלה הופכים
למקומות של ישוב קבע.

ש. רביד:

לגבי אלפוג ב' אין בעיה, כי התכניות
פוכנות יחסית. לגבי ההצעה הזאת של
חוות בצעה, שהיא חשובה, צריך עוד לבדוק אותה. מה שוב קבענו
שאנחנו יושבים קרוב לכביש, אבל מחרתיים ייתכן שהכביש לא יהיה
פה (תיאור על המפה), זה יהיה חצי ק"מ מהם, בהנחה שיש מספיק
קרקע לשבת עליה. מבחינת סך הכל הפוטנציאל של העלאת ישוב
במקומות שליד זה (מפה) צריך לזכור שבסך הכל יש כאן קרקע לארבעה
ישובים.

היו"ר השר א. שרון:

לגבי הצפון יש רועי ג' ומחולה ג'. אלה
מקומות מאושרים ושם לא צריך להעלות נח"ל.

א. בראון:

שם אפשר להתחיל לעבוד, כי למחולה ג'

יש גרעין שהיה מיועד לעלות לישוב

באיזור זה.

ש. רביד:

זה לא שם. בכל הישובים האלה שוחלט

עליהם, והחלטה שהוסכם עליהם בפעם

שעברה במסגרת ישובים חדשים, ובהתאם לסיכום של החדש שלנו עם

האוצר, אלה לא נכללו בתקציב הרגיל, וזה מחייב הקצבה נוספת

כל פעם שמתקבלת החלטה על ישוב.

בעקבות הסיכומים בישובות הקודמות

העברתי פחות להקצאה ל-5 הישובים: 3 מאחזים שהם: קרני ב'

ופעלה אדומים ב' לא קיבלתי תשובה משר האוצר. בזמנו פניתי

לשר האוצר ואמרתי לאנשי אנף התקציבים שלא ייתכן שהם לא ישובו

בוועדה הזאת או שהם ישלחו נציג מוסמך, כדי שלא נצטרך אחד כך

לעבור את כל התהליך עוד פעם.

א. בן-מאיר:

בעוד כחצי שעה יש לנו פגישה בנושא זה

עם שר האוצר ונמצא בידי מכתב בעניין זה

לשר האוצר.

ש. רביד:

מה שהוחלט כאן זה מעבר למה שתוקצב, וגם

מה שכבר תוקצב עדיין לא העבירו לנו את

הכספים. אם חשוב לקבוע עובדות בצפון צריך להעלות נח"ל מה

שיותר מהר. עם כל הרצון הטוב שלנו אנשים ממסעמנו או נחלאות לא

ישבו שם לפני עבד 6 או 7 חודשים מהיום מבחינת הקצבת הכספים

למבנים.

היו"ר השר א. שרון:

זה לא יכול לחכות עד אז.

ש. רביד:

אז צריך להעלות מאחזים של הנח"ל; כל
דבר אחר לא יהיה רציני ולא מעשי, כי

אין תקציב.

היו"ר השר א. שרון:

בסבוא שילה או ריחם בפקום הזה יושבים
שני גרעינים.

ש. רביד:

איני חושב שלגבי נח"ל יש בעיה של
כח אדם אם מדובר על מאחזים.

היו"ר השר א. שרון:

אני מציע שנסכם שלגבי אלמוג ב' ואלמוג
ג', רועי ג' ומחולה ג' נכנסים עם מאחזים

של נח"ל.

הייתי רוצה לדעת מה קורה עם מורשת?

ש. רביד:

הם רוצים את הדבר הכי יקר. לא הסכמתי
להקים שם מחנה זמני אם יהיו שם משפחות.

אנחנו ביקשנו 20 משפחות ואני הצעתי להכניס אותן למחנה זמני
כאן (מפה) ולהשאיר אפשרות של גידול. הם התעקשו שצריך לבנות
להם בתים במקום הקבע. איני חושב שזה יהיה מקום הקבע אם יהיו
שם משפחות. שם (מפה) יהיה עין חצבה מספר שתים.

היו"ר השר א. שרון:

צריך לפתור את הבעיה שלהם.

היו"ר השר א. שרון:

אני רוצה למסור כאן כאינפורמציה
שמועצת מינהל מקרקעי ישראל אישרה את החוזה בענין כפר הורדים
וכבר ניגשים לעבודה שם. הענין הזה גמור. דימוחתי במועצת
המינהל על הישובים החדשים שהולחלש עליהם, וסוכם שלא נפרסם זאת.
אני מציע גם כאן שלא נצא בשום הודעה על הישובים, אלא שההודעה
שלנו תעסוק בדיווח על המיצפים והקמת הישובים ברמת הגולן.
ישנה בעיה של נפתרה עדיין וזו בעיית

בית-אל.

י. מרגלית:

אנחנו שלחנו ועדה משותפת של הסוכנות
ושל המשרד שלנו לבית-אל, מחר או ביום
ה' יבקרו שם; נציגי המשרד שלנו כבר היו שם.
מה יש מצב משונה, שכל אחד מהישובים
מסני
רוצה שהשני יתבטל. צריך לראות מה ניתן לעשות שם, וזה תפקידה
של הוועדה המשותפת הזאת.

היו"ר השר א. שרון:

אני הייתי מציע למשרד הבינוי והשיכון
שהוא יקח את המקום הזה תחת חסותו ויהפוך
אותו לישוב אצאא עירוני גדול, כי יש במקום הזה עכשיו יותר כוח
אדם מאשר לישוב אחד. קיבלתי תלונות מישוב אחד על הישוב השני
ששם יש הזנחה מבחינת הנקיון. כאן יש בעיות שנצטרך לדון עליהן
בישיבה הבאה.

א. בראון:

לגבי הנושא של בית-אל - כבר לפני

כח ורש הוחלט על זה שהסוכנות יחד עם

משרד הבינוי והשיכון יגמרו את הטיפול בבעיה זו. עכשיו סביבים

זאת עוד פעם לכאן. הוזמנו 10 מבנים שעומדים להביע בשדבוע

הבא ואין מי שישלם בעדם.

י. מרגלית:

תשלם אתה. לא מחזירים את הבעיה הנה,

כל הזמן מטפלים בזה.

א. בראון:

אני מבקש לקבל את התקציב הדרוש בצורה

מסודרת.

היו"ר השר א. שרון:

מדובר כאן בהרבה משפחות עם הרבה ילדים

שחיים בתנאים קשים. אין שם גדר, אין

תנאים והכל פרוץ, ויחד עם זה הכל הולך ומפתח על ידי קבוצת

האנשים היושבת שם בצורה בלתי-רגילה. אני פונה ומציע למשרד

הבנייה לקבל תחת כנפיו את הישוב הזה. אני מכיר את האנשים

הנמצאים שם. זה יהפוך לישוב גדול במשך הזמן. יכול להיות שבמשך

הזמן המחלקה להתיישבות תצטרך לספל בזה, כדי להפוך זאת לישוב

גדול. בינתיים נספל בישוב הקיים. אני מאד מבקש ממשרד הבינוי

יקבל זאת על עצמו.

א. בראון:

אותו דבר היה עם הרוסים וכאשר אתה ביקשת

את אבני הוא עשה זאת.

היו"ר השר א. שרון:

היתה בעיה כזאת באלקנה ופנינו אז למשרד

הבינוי והשיכון, הם עשו מבצע והקימו

את הבתים וכולם ממשיכים לחיות שם.

היו"ר השר א. שרון:

אנחנו נמסור הודעה לתנועות ההתיישבות על הקמת הישובים ברמת הגולן. אני רוצה רק להזכיר נושא שנדון בו בישיבה הבאה, שכבר נגעתי בו וזה איזורים מאחזי הנח"ל. היום אין לנו זמן לזה, אני צריך להיות בפגישה עם שר האוצר. ישנו נושא שאני רוצה לבחון אותו מחדש, וזה לגבי מה שהחלטנו בעבר ביחס לריחן. באיזור ההוא ישנן הרבה אדמות והן מפורזות. הכדאי באיזור ההוא לבצע יצור מפשלת עד ל-10,000 דונם. אני מבקש לברוק זאת. צריך לזכור שם היה הסדר קרקעות, לכן אין לנו צורך לעשות שם תעמולה, כי אני יורע בריוק מה שאין לנו. במקום להקים שם מושב או ישוב חקלאי הייתי הולך שם לישוב קהילתי גדול פתוח בבנייה נמוכה, כדי שהמתיישבים ישבו על כל ההרים האלה. (תיאור על המפה).

ש. רביד:

ישנה ריחן של היום ויש הגיון להקים שם ישוב נוסף בדומה למי-עמי; ויש ריחן ב' ושם יש אפשרות לעשות מה שהשר מציע. איני רואה סתירה בין שני הדברים.

א. בראון:

היו לי שיחות עם בן-מאיר על מושבים שמקיימים, ויש להם טענה גדולה, צורקת לפי דעתי, שלא צריך היה להקים שם את סלעית, אבל היא כבר קיימת; באותה מידה אין סיבה להקים שם מושבים חקלאיים. יש מקומות בבקעת הירדן ששם אין ברירה של דבר אחר אלא חקלאות, אבל מה אין כל מקום להקים ישובים אלא חקלאיים. זה מקום שצריך ליישב מה יהודים אבל באיזור זה צריך להגיע להסדר אחר. לא צריך כאן חקלאות, כי הכשרת השטח תעלה כאן הון תועפות.

ש. רביד:

איני יודע אם צריך לפתוח בוויכוח הזה,

איני מקבל שזה עלה הון תועפות; במקום

אחר צריך להשקיע עבודה. איני מציע בהזדמנות זו לפתוח בוויכוח

על תולדות ההתיישבות. אם ישנה בעיה אני מציע לבקש מהצבא -

ועל זה צריך לאשר את ההחלטה - להעלות נח"ל בריחן ב' ולהתחיל

בתהליך הזה של איזרוח ריחן א' ולהעביר חלק מהאנשים מריחן א' לריחן ב'.

היו"ר השר א. שרון:

אולי נערוך סיור בשטח ואחרי זה נקיים

דיון נוסף. יכול להיות שבמקום זה

(מפה) יש אפשרות של פיתוח.

ש. רביד:

צריך לדאוג את זה במקום.

י. מרגלית:

לא רק אנחנו צריכים לסייר בשטח, אלא

אנחנו צריכים לקחת אתנו גם בעלי מקצוע

שיוכלו להפליץ אפס מבחינת טיב השטח יש זכות קיום לישוב במקום

הזה.

היו"ר השר א. שרון:

אני מבקש כל אחד ממיושבים פה שכל אחד

בתחום שלו יעשה כל מה שאפשר, עם כל זה

שעדיין הכספים עוד לא הגיעו. יש לי פנישה עכשיו עם שר האוצר

בענין זה. אני מבקש כל אחד לרחוף את העבודות עד כמה שאפשר

יותר מהר. אפשר להתחייב שהכל יכוסה. אני אחראי לזה שכל

ההוצאות יכוסו. זה לא ישאר בלי תשלום.

י. מרגלית:

איני יודע מה המצב של רביר, אבל אני

כבר עברתי על חוק התקציב ואני לא

יכול לעבור יותר על התקציב שאין לנו.

ש. רביר:

גם אני עברתי על התקציב ולכן הזמנתי

את הסבנים בשביל קרני שומרון ב' בשם אחר.

אני בטוח שבבוא הזמן מבקר המדינה ישאל מה זה.

ח. חכם:

יש גבול לדברים אלה. מזמינים מבנים

וצריך להסתיר את זה מהאוצר, כי זה

מחוץ לתקציב. אם התקציב לא מאפשר מודיעים אנשי האוצר למבני

תעשייה שלא לבצע את ההזמנה.

היו"ר השר א. שרון:

אעלה את הנושא הזה בפגישה עם שר האוצר.

אני מודה לכו לכם.

הישיבה ננעלה.

המנהל הכללי של החטיבה להתיישבות של ההסתדרות הציונית העולמית פותח.

בדיון משתתפים: השר א. שרון וה"ה א. בראון, ש. רביד וח. חכם.

מ ח ל י ט י ם: בהמשך להחלטה מס' הת/9 של הוועדה להתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית מיום י"ב בשבט תשל"ט (7.2.79), רושמת הוועדה לפניה את דבריו של המנהל הכללי של החטיבה להתיישבות לעניין המצפים בגליל, כדלקמן:

(א) תוכנית המצפים נועדה לקדם את פריסת האוכלוסיה היהודית בגליל ההררי, ולרתק את השמירה על קרקעות המדינה על-ידי נוכחות ומגורים במקום;

(ב) תוכנית פריסת המצפים מתחלקת לשלושה סוגים:

(1) אתרים שבהם הוחלט כבר על יישובי קבע, אולם מסיבות קרקעיות או תקציביות לא ניתן עדיין להקים את היישובים. למצפים אלה יכנסו גרעיני הקבע המיועדים ליישובים, והם יהיו הראשונים להפיכתם ליישוב עם הקצאה נאותה של משאבים והסדר הבעיות הקרקעיות, סך כל היישובים שהקמתם מתבצעת בדרך זו הוא: 3 באיזור תפן, 3 באיזור צלמון ו-1 באיזור שגב.

(2) אתרים שבהם יש סיכוי להקמת יישוב, מבחינה קרקעית -טופוגרפית בעתיד הקרוב. מצפים אלו יוקצו לתנועות ההתיישבותיות בהתאם למספר הגרעינים שלהם, לסמיכות הגיאוגרפית ליישובים הקיימים, לאפשרויות הפיתוח והרצון לסייע בקליטתם של בני המושבים בגליל, סה"כ האתרים במסגרת זו, אשר יהפכו בעתיד ליישובים, הוא 14.

(3) 9 אתרים יפותחו כמקומות מגורים לקבוצות קטנות שאינן קשורות בהכרח לקבוצות התיישבותיות מכיוון שאתרים אלה קטנים מדי לפיתוח יישובים קונבנציונאליים.

(ג) עלות הפעולה הנ"ל כ-250 מליון ל"י, שאושרו לפעולה על-ידי הנהלת הסוכנות היהודית; הפעולה עצמה מיועדת להסתיים עד תום שנה זו.

(ד) עד סוף חודש מאי תושלם הדרך ומשטחי ההקמה של המבנים ל-6 מצפים, כאשר הדרך והמשטחים ל-10 מצפים אחרים כבר הושלמו.

(ה) למצפים הגדולים הוזמנו מבנים טרומיים מחברות קבלניות בארץ ולמצפים קטנים יובאו מבנים משפחתיים מחו"ל.

.../ההתיישבות

הת/22 ההתיישבות החדשה

יו"ר הוועדה פותח,

בדיון משתתפים: השר א. שרון וה"ה ש, רביד, סא"ל ד. סתו, וא. בראון.

ההחלטה שמורה במזכירות הממשלה

מ ח ל י ט י מ :

- א. מכוח החלטות מס. 61 (הת/7) ומס. 110 (הת/15) של הממשלה מיום ד' בחשוון תשל"ח (16.10.77), ומיום י"ח בחשוון תשל"ט (30.10.77), להקים מאחז של נח"ל בברכת רם ובתל-אבו קטיף, במקומות שתואמו עם מערכת הבטחון;
- ב. בהסתמך על החלטה מס. ב/115 של ועדת השרים לענייני בטחון מיום כ"ב באייר תשל"ט (19.4.79), להקים:
  - (1) האחזות או ישוב באזור הירמוך (במפגש שלושת הגבולות) וישוב בסכיך;
  - (2) מאחז בקטיף ד' ו-2 ישובים בצפון הרצועה, שנקראו בעבר זיקים ב' וזיקים ג';
  - (3) מאחזי נח"ל באלמוג ב', באלמוג ג', ברועי ג' ובמחולה, ג'.

ה י י ש ב ה נ נ ע ל ת

640M

18/1 מ"מ 2

מוכירות הממשלה

סעיף 10

ש מ ר

פרוטוקול
ישיבת הועדה לעניני התישבות המשותפת
לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית
י"ג בניסן תשל"ט - 10.4.79

נכחו : חברי הועדה - השרים : א. שרון - יו"ר, ז. המר, ח. לנדאו, מ. נסים, ג. פת.

נציגי ההסתדרות הציונית העולמית: מ. דרובלס, ר. וייץ, מ. ריבלין, א. תבין.

נעדרו : חברי הועדה - השרים : ש. ארליך, ע. ויצמן, ד. לוי.

נציגי ההסתדרות הציונית העולמית: א. אביחי, א. כץ, ע. לוינסקי, ט. פרידמן, מ. שפירא, א. שנקר.

שר המשפטים	-	ש. תמיר
המנהל הכללי, משרד החקלאות	-	מ. בן-מאיר
משרד הבטחון	-	ש. ארד
משרד החקלאות	-	א. בראון
לשכת שר החינוך והתרבות	-	ב. דל
משרד התעשיה, המסחר והתיירות	-	ח. חכם
לשכת שר הפנים	-	א. יעקובוביץ
משרד הבינוי והשיכון	-	י. מרגלית
צבא-הגנה-לישראל	-	סא"ל ד. סתו
משרד החינוך והתרבות	-	ר. ענבר
החטיבה לתישבות של ההסתדרות הציונית העולמית	-	ש. רביד
הקרון הקימת לישראל	-	י. שמיר
מזכיר הועדה	-	א. לישנסקי

18/1	בינוי בישובים החדשים	16/הת	סדר היום :
20/1	פעילות משרד התעשיה, המסחר והתיירות בישובים	17/הת	
22/1	החדשים בגליל	18/הת	
27/1	מצב החינוך בישובים של ההתישבות החדשה	19/הת	
32/1	ההתישבות החדשה (ההתיקה)	20/הת	בית-אל

./בינוי

בפרוטוקול זה 39 דפים.

רשמי: אלה ניסן

היו"ר השר א. שרון:

פותח את הישיבה.

הסעיף הראשון היה צריך להיות: בינוי ביישובים החדשים בגליל ובמקומות אחרים כולל דיווח על המצב הקיים ולוח זמנים להמשך הביצוע בהתאם לתכניות העיבוד, ועל כך היה צריך להיות דיווח של משרד הבינוי והשיכון ושל החטיבה להתיישבות. ישנה פנייה של משרד הבינוי והשיכון שלא לדון בזה היום.

י. מרגלית:

שר הבינוי והשיכון ביקש להיות נוכח בדיון

הזה והוא לא יכול להשתתף בישיבה היום.

אני מסוגל למסור דו"ח, אבל מישאלתו של שר הבינוי והשיכון שהדיון ייערך בנוכחותו.

היו"ר השר א. שרון:

אני מקבל את בקשתו של שר הבינוי והשיכון,

למרות שאנחנו דוחים כבר את הנושא הזה

כמה פעמים; אבל אם שר מבקש בוודאי יש לו סיבה לכך. אני מציע שהיום רק נשמע סקירה קצרה ולא לדון. אני מבקש לשמוע דיווח גם של משרד הבינוי והשיכון וגם של המחלקה להתיישבות.

הח/16. בינוי ביישובים החדשים

א. דיווח משרד הבינוי והשיכון

י. מרגלית:

אני מתייחס להפעלת התכנית לשנת 1979, שכוללת

בתוכה גם פעולות אחרות של הקמתם של

יישובים חדשים. (השר מ. נסים: מדובר על דיווח על המצב הקיים?)

לגבי המצב הקיים יש לנו חוברת שרציתי לחלק אותה לקראת הדיון, אבל

מאחר שידעתי שהשר לא יהיה ורציתי לחלק את החוברת בנוכחותו, לא

הבאתי אותה היום.

היו"ר אשר א. שרון: אם אתה מבקש, נדחה את הדיון ליום שבו
 שר הבינוי והשפון יהיה נוכח. האם אתה
 מתייחס בדיווח שלך גם ל-7 היישובים שאיה צריך להקים בשנת 1977/78?

י. מרגלית: כן בהחלט. התכנית הזאת כוללת מה שצריך
 להקים בשנת 1979 פלוס הדברים שהתחלנו בהם
 ב-1978, והם נמצאים בתהליכי ביצוע שונים. התכנית בכללותה מתייחסת
 ל-1600 יחידות דיור כאשר תקצוב ההפעלה שלהם יהיה בחודשים אפריל-
 יוני, כאשר בתקופה זו יוקמו ישובים חדשים במקומות אלה: כפר רות -
 40 יחידות דיור; סלעית - 40 יחידות; באר צופר - 40; לפידות -
 40; יטב - 40. כאשר אני מדבר על יחידות דיור מתלוות לזה גם התשתית
 וגם יחידות הדיור למסרות ציבוריות, שהן חלק בלתי-נפרד מהפעולה.
 כלומר, מלבד 40 יחידות הדיור בכל אחד מהיישובים האלה ישנם גם
 בתים ציבוריים. אני מדבר כרגע על יחידות דיור שעוד לא התחילו
 בבנייתן. זה היה צריך להיות בשנת 1977/78 והועבר ל-1978/79.
 כאן יש לנו רשימה של 15 יישובים.

אני מוסר עכשיו דיווח על כל הדברים שטרם
 הופעלו בשנים הקודמות, כולל התכנית של 1978, כי צריך לראות זאת
 מאיזו שהיא נקודת זמן, מה מופעל בשטחים. אני מדבר על מה שמופעל
 עכשיו. (מ. דרובלס: מפעילים בשנת 1979/80 חלק מהדברים שהתחילו
 בהם ב-1978). התכנית הופעלה לגבי יישובים חדשים. הרשימה שנתתי
 של היישובים צריכה להיות מתוקצבת בחודשים אפריל-יוני.

אני עובר עכשיו ליישובים עירוניים: בקצרין
 יוקמו 125 יחידות דיור; באלקנה - 80 יחידות דיור ובאריאל - 50;
 כאן מדובר על בנייה של יחידות קבע, כלומר יחידות דיור קבועות.

השר ח. לנדאו:

מה פירוש בניית קבע?

פ. מרגלית:

יחידות דיור סטנדרטיות בבנייה מוצקה.

כאן מדובר על יחידות דיור שבמושבים

ומושבות היחידה הסטנדרטית היא של 78 מ"ר; ואם זה בישובים
עירוניים יחידת הדיור מתחילה מ-65 או 70 מ"ר ומגיעה עד 95-100
מ"ר, ומדובר על ישובים עירוניים שהוחל בהם בשנת 1978/79.
לגבי הוספת דיור בישובים חדשים קיימים,
וזו כולל את תכנית אהיבוי, שגם כן נפעיל אותן בחודשים אפריל-
יוני, 240 יחידות דיור לתוכנית העיבוי וכן בנאות הכיכר - 10
יחידות דיור ובבני עמי 20 יחידות.

היו"ר השר א. שרון:

נאות הכיכר אינה שייכת לעיבוי?

י. מרגלית:

צרפנו את נאות הכיכר ו-10 היחידות שם
כמעט שגמרנו את הקמתן.

היו"ר השר א. שרון:

כמה הקימותם בגלגל וכפצאל?

י. מרגלית:

במקומות אלה כל יחידות הדיור הוכנסו

במסגרת התכנית של העיבוי.

התחלה נוספת של יחידות דיור תהיה ביולי-ספטמבר לגבי ישובים חדשים
לחלוטין: בקצרין - 40 יחידות ובהר אודם - 45 יחידות; באותה תקופה
נפעיל את התכנית בישובים עירוניים: במעלה אפרים 75 יחידות דיור
ובקרני שומרון - 50. 75 היחידות במעלה אפרים הן במסגרת תכנית
העיבוי וכן 40 היחידות הנוספות בקצרין.

היו"ר השר א. שרון: בתאריך מסויים לפני כמה חודשים יצא מסמך

של תכנית הבינוי כפי שסוכמה על ידי משרד

החקלאות, הסוכנות היהודית, אנף התקציבים של האוצר ומשרד הבינוי והשיכון, ושם מדובר על רמת הגולן: אליער - 10 יחידות; אפיק - 12; יהונתן - 10; מבוא חמה - 12; רמות - 6; נוה אטיב - 10; קשת - 10; הר אודם - 10; מעלה גמלא - 12; שעל - 10; גשור - 10; בבקעת הירדן: גלגל - 12; נערן - 12; ארגמן - 10; בקעות - 15; משואה - 10; מכורה - 15; קליה - 12; בנוש עציון: מגדל עוז - 10; אלון שבות - 12; בנוש קסיף: נצר - 10; קסיף - 10; האם כל זה מתבצע?

יץ מרגלית: חלק הופעל וחלק יופעל באפריל-יוני, אבל

מה שיופעל באפריל יוני לא ישנה דברים

בתחום תכנית העיבוי שלא הופעלו עדיין.

היו"ר השר א. שרון: ביהודה ובשומרון דובר על יחידות דיור

גם קבועות וגם זמניות כלהלן: נוה צוף -

25; תקוע - 18; עפרה - 16; תפוח - 40; שומרון - 35; עד כאן יחידות דיור זמניות; לגבי יחידות קבועות - בית אל - 50; אלון מורה - 50; חרם - 100; קרני שומרון - 100.

א. בראון: פה נשתנו כמה דברים, וחלק מהיחידות

הזמניות הועברו לקבועות.

י. מרגלית: בחודשים אוקטובר-דצמבר 1979 אנחנו נפעיל

את התכנית של בניית ישובים חדשים:

רחן - 40 יחידות; עפרה - 50; מתתיהו - 40; אלון מורה - 50;

י. מרגלית:

אני מדבר על בניית קבע מתקציבים קודמים.
 עשינו רשימה מסודרת ובדקנו את יכולת ההפעלה ההנדסית ואנחנו מפעילים
 זאת בצורה מודרנית על מנת להשתלט על ההפעלה.
 באותה תקופה אנחנו נוסיף יחידות דיור
 לישובים חדשים קיימים: אבני איתן - 20 יחידות; יעד עוד 15 יחידות;
 מנוף עוד 10 יחידות; קטורה - 20 וציר נתן - 10. זה לגידול הטבעי
 הרגיל.

בתקופה ינואר-מרס 1980 נפעיל את קצירן

ב' - 40 יחידות; גילון - 50; עצמון - 50 וקורנית - 40. אלה
 ישובי קבע חדשים.

היו"ר השר א. שרון: זה לא היה הסיכום שלנו. אנחנו סיכמנו
 שיישובי קבע יוקמו בשומרון.

י. מרגלית: אם יוחלט להקים יחידות בשומרון אז ישובים

אלה לא יבוצעו, ויבוצעו אלה שבשומרון.

רוב הדברים יבוצעו לפי רשימה זו בגליל. זה בשנת התקציב 1979.
 הדברים שהבאתי עד כה התייחסו לחלוקה תכנונית מבחינת היכולת של
 הביצוע הן של חברות הבנייה מצד אחד והן מבחינת השלמת התכנונים
 והתיאומים עם גורמים שונים מצד שני, ובמידה רבה גם יכולת ההפעלה
 מבחינה תקציבית. לגבי שאר ההתחלות הרי בתקציב משרד הבינוי
 והשיכון ישנם שני נתונים שמכתיבים את קצב הפעולה: נתון אחד, שלא
 יכולים לעבור מעבר ל-50% של ההתחליות עד אוקטובר. תקציב
 הביניים שאושר על ידי הכנסת מאפשר למתחייב על 50%, אבל יש סכנה
 שזה יפגע בהפעלת החדשות, מאחר שיש לנו גרעון תקציבי ניכר לגבי
 ההפעלות של השנים הקודמות. על מנת לא לעכב את הבנייה הזאת

4.79
:

הל"ך
ל מש
ר א

ל' י"ט
ב' ?

ו בל
על
ע י ד

קיי
קי
קום

הם
הם
הם
הם

היו"ר השר א. שרון: הייתי מעדיף זאת. היישוב עצמון שיושב עכשיו במקום ארעי צריך ליישב אותו, כי הם לקחו מיסמך וצריך ליישב אותם במקום. זה תפקידנו בשלב הראשון לגבי ייחוד הגליל, וכאשר ירחיב נבנה בתים, ואולי יבנו זאת בשיטה של "בנה ביתך". המיגש שאנחנו נותנים של שלושת רבעי לאנשי יעד ערכי מאות אלפי ליאות, ואנחנו נותנים להם זאת חינם. נכון שיש הבדל בין גוש שגב לבין גוש תפן, כמו שיש הבדל בין קצרים לבין עצמון. יש הבדל בין גבעת חנניה לבין יעד. יעד זה בעצם סביון של חיפה, של הקריות ושל עכו.

ח. חכם: אין שום הצדקה שהמתיישבים יעד לא ישתתפו אפילו באיזה סכום מינימלי.

היו"ר השר א. שרון: הם משתתפים בהון האגודה. דיברתי עם האנשים במקום.

י. מרגלית: נושא ההתיישבות מבחינת השתתפות המתיישבים צריך להידון באיזה מקום בצורה מסודרת לפחות בין המוסד המיישב ובין מחלקת ההתיישבות. אנחנו עודדנו את הנושא הזה כי באיזה שהוא מקום יש בזה משום סתן ערבות, שמה שנותנים כיום להקמת ישובים קהילתיים ולא ישובים חקלאיים, יוצר גרעין לגבי פיתוח הישובים העירוניים. נושא זה צריך להביא לדיון ולהתייחס אליו מכל האספקטים. יכול להיות שאנחנו צריכים להחליט שבשלב ראשון לא צריך לבנות 60 יחידות - בתחום של מוסדות הציבור אנחנו יורדים קצת, אבל בתחום התשתית לא, כי מכינים תשתית לכל ישוב כפי שנהגנו כל השנים. אבל אני סבור שתהיה זו טעות מצדנו

יץ מרגלית:

אם היום נציע לאנשי יעד פרצלציה של הקרקע ושהמתיישבים יקימו את הבתים. אני חושב שצאצאצאצא ההתיישבות תיפגע מכך שנקצה למתיישבים את הקרקע ולא ניתן להם אפשרויות בניה.

ב. דיווח החטיבה להתיישבות

ש. רביד:

במסגרת תקציב העיבוי היינו צריכים להקים

כ-180 יחידות, ועוד כ-50 יחידות דיור

היו בספק לגבי אפשרות הגדלת ישובים קיימים. במסגרת תקציב העיבוי

היינו צריכים להקים 234 יחידות דיור ומהן הופעלו 184, וכולן

כמעט בבטחון תהיינה גמורות לקראת פעולת האיכלוס ביולי-אוגוסט,

כ-144 יחידות. 50 יחידות נוספות היו מיועדות לבית-אל. למעשה

הן נרשמו לבית-אל, אבל כאשר הן תוקצבו לא היה ברור היעד שלהן.

אז תפסה עדיין הוראת ההקפאה של בית-אל, ולא נשאר כסף ל-50

היחידות האלה, כי 184 היחידות אכלו את כל הכסף של 234 היחידות.

אז הדבר לא היה אקטואלי, וברגע זה צריך להתחיל עם בית-אל תכנס

לתקצוב של יישובי הקבע. עד כה לא היה טעם להכנס לבנייה של 50

יחידות בבית-אל, אבל עכשיו אחרי הבב"צ מתחדש הנושא, כי עכשיו

יוקצב התקציב לזה. כלומר, למעשה התקציב העיבוי לשיכון זמני

מתבצע כולו. (ס. דרובלס: חתמנו על החוזים, אבל עדיין לא קיבלנו

את הבתים, כי בתי החרושת לא הגיעו את הקמתם). לקראת החודשים

יולי-אוגוסט הם יהיו מוכנים לאיכלוס, כי ברוב המקומות מדובר

על מבנה זמני; את מבני הקבע בונה משרד הבינוי והשיכון, ובחלק

מהישו בים קיבלנו על עצמנו את הנושא של הבנייה הזמנית בלבד.

ש. רביד:

בתקציב העיבוי יש עוד 160-170 מיליון ל"י
לאמצעי ייצור שונים, שלמעשה כוללם הופעלו, וכוללם מתקציבים בתקציב
שמסוחר בימים אלה. צריך לקחת בחשבון שלא מדובר על כך שכל
האובייקטים נמצאים היום בשטח. אם מבחינת כספית היה צריך להזמין
לולים בחוץ-לארץ והכסף כבר הוצא; הלול אמנם עדיין לא הוקם, אבל
מבחינה תקציבית ההוצאה הכספית נעשתה. (השר ח. לנדאו: איפה תקחו
את הביצים בשביל לולים אלה?) מדובר בעיקר בלולים לתרנגולי הודו
לפיטום ולא לתרנגולות להטלת ביצים.

היו"ר השר א. שרון: להערה של השר לנדאו, משרד החקלאות ביטל
את הסובסידיות לביצים והביא לחסכון של
מיליארד לירות. היה על זה מאבק והדבר בוצע תוך קשיים גדולים.
כעת תבינו דבר זה שמתחילת כהונתי במשרד החקלאות נקטתי עמדה
זו ועמדנו בכך הרף כל הלחצים מצד כולם. (השר ח. לנדאו: הערתי
היתה לשבח).

ש. רביד: זה מבחינת הדיווח על הדברים שכולם נמצאים
בניצוח, אבל הנושא אינו מתמצה בדיווח
הפשטני הזה, כי עדיין לא נראה פתרון הבעיה באופן, לא רק שאין
זה טבעי שאנחנו נעסוק בבינוי במקום משרד הבינוי והשיכון, אלא
שאין לא לנו ולא להם האמצעים הדרושים כדי לפתור בעיה זו. לא
מתפקדי להגיד היכן צריך למצוא אותו התקציב הדרוש ליישובי קבע
ואיפה צריך להקים את יישובי הקבע. עם כל הכבוד, שמעתי שהשר
שרון מדבר על 63 גרעינים, אני יודע שישנם 40 גרעינים שאינם
מתקציבים, ואת הפתרון להם יוכל להימצא במקרה הטוב רק בעוד
שלוש שנים. מתוך התקציב הקיים צריך לבחור שני ישובים,
אין זה משנה איפה בוחרים את שני הישובים האלה.

השר ח. לנדאו:

לאן מיועדים הגרעינים האלה?

ש. רביד:

הגרעינים יושבים במקומות זמניים בגולן ובימית, בגדה המערבית וברצועת עזה, שבהם יעלו עוד מאחזים. בישיבה הקודמת דיברנו על המיצפים שעומדים להקים בגולן ובגליל, וזה יגדיל את התור עוד יותר. אי אפשר את כל זה להקים מבלי לקבוע תור. הוויכוח איפה יקמו 2 ישובים מתוך ה-40 המחכים הופך לחסר משמעות, כי אנחנו עומקים בפרופורציות, ופירוש הדבר שלא יכולים אנו לקבל על עצמנו התחייבויות נוספות. איני מאמין שאנחנו מסוגלים לקבל החלטה כזאת, לכן צריך למצוא לזה פתרון. אנחנו עומדים בפני שוקה שבורה, כי אין לנו אפשרות להבטיח יחידות דיור מתאימות לעליה חדשה מארצות המערב, אנגליה וארה"ב. אנחנו מסוגלים לארגן 5 ישובי-פעילים בשנה בסדר גודל של 300 משפחות כל שנה, ואחר כך לתת תוספת של 10 משפחות לכל אחד מהישובים האלה.

היו"ר השר א. שרון: צריך להבין שהישובים האלה וישובי העולים

כמו שדה-ניצן הם בעצם קיומם והצלחתם

מבחינה כלכלית וחברתית מהווים מוקד של מוטיבציה שאין דוגמתה של עליה ארצה, כי אין ספק שעולים אלה נשארים בארץ, מתבססים ומתקדמים בצורה בלתי-רגילה. עומדים להכניס עכשיו אולפנים בנוש שגב, והיום אנחנו יודעים שאפשר להביא 5 גרעינים כאלה לשנה, ויכול להיות שבזה מתחיל בסיס לעליה מסתית מחוץ לארץ.

השר ח. לנדאו:

מה המצב באפרת?

ש. רביד:

הבעיה היא מספר הישובים החדשים. צריך
לזכור שאנחנו עוסקים ב-135 ישובים שנוסדו
מאז 1967 בשני צדי הקו הירוק; 100 מעבר לקו הירוק ו-35 בתוך הקו
הירוק. (ח. חכם: אבל לא בגליל; ב-12 השנים האחרונות לא הוקם
אף ישוב אחד בגליל). לא נכון. למה סתם להגיד.

היו"ר השר א. שרון:

במשך 13 השנים עלה ישוב אחד - חזון, אבל
מאז במשך השנתיים האחרונות עלו 12 ישובים
הנמצאים בתהליך כזה או אחר והם חלק מה-26 שדובר עליהם; ונוסף
לזה, תוך ראיית חומרת המצב בגליל העלינו את התכנית של 29 המיצפים
שנותנים בידינו שליטה על כ-120 אלף דונם קרקע, מתוך רצון להבטיח
את ההתיישבות היהודית בגליל בשנים הבאות.

אני מקבל את הערתו של חכם במה שנוגע
לבעיות הדמוגרפיות בגליל. בוועדה הזאת אמרנו לא פעם שהנושא
הדמוגרפי לא ימצא את פתורו על ידי 29 מיצפים אלה. מאידך הבטחת
הקרקע בידיים יהודיות בגליל על ידי 26 הישובים שמקימים עכשיו,
ו-29 או 30 ההיאחזויות נותנים לנו, לפי דעתי, קרקע להמשך כאשר
נוכל לפתור את הבעיה הדמוגרפית שחכם חוזר ומתריע עליה ללא הרף,
ואני יכול רק לברך על כך.

ש. רביד:

אנחנו עוסקים לא רק בישובים חדשים, אלא
בפוטנציאל הקיים בישובים הקיימים, ותוספת
של 10 משפחות לכל אחד מהישובים הקיימים זה עוד מאות משפחות.
אנחנו יכולים להציע 5 גרעינים של עולים לשנה, אבל איננו יכולים
להציע 5 ישובי עולים ורק 2 לאנשי הארץ, כי איננו יכולים להגיד
לישראלים לרחות זאת עוד ועוד, כאשר מדובר על בנייה וייחוד הגליל.
צריך לזכור שלאותם הגרעינים שהעלינו אותם במחנות זמניים נתנו

ש. רביד:

להם דיוור מינימום ובתנאים קשים. הדיוור ניתן למשפחות שעלו לפני 3 או 5 שנים, והיום יש יותר ילדים; המחנה נבנה באופן זמני ונהיה צפוף ופירוש הדבר מתן פתרון זמני לדברים שפתרנום הקבוע אינו נראה באופק.

האינפלציה לצערי הרב הייתה בנו מאד במישור השיכון, והרגשתי היא שאנחנו נכנסים לפיגור שלא נוכל לסגור אותו. פירוש סגירת הפיגור הזה הוא הגבלת האמצעים הצומדים לרשות משרד השיכון, אם לא הרבה מזה. אם לא נחלץ מזה זו תהיה בעיה בלי סוף. התחלנו לפני שלוש וחצי שנים עם 14 ישובים והגענו עכשיו ללמעלה מ-40 ישובים ללא פתרון. אני מתייחס בכך לצורך לקיים דיון בדרג עליון כדי למצוא דרך כיצד לצאת מהבוק הזה.

היו"ר השר א. שרון: לפי בקשתו של השר דוד לוי לא נקיים דיון

בהעדרו, אני מבקש להפנות רק שאלה אחת לשר הבינוי והשיכון, שדיבר לאחרונה על התחלות בנייה של 55,000 יחידות. אני יכול רק לברך על דבר זה, אבל אני מבקש להעביר לשר את המסאלה שלנו, האם אפשר מתוך 55,000 התחלות הבנייה האלה, לבנות לפחות 5000 יחידות בהתיישבות, היינו פותרים חלק גדול מהבעיות, ובמשך הזמן רוב הבעיות היו יורדות מהפרק. אם אפשר היה השנה מתוך 55,000 התחלות הבנייה להעביר 5000 להתיישבות, לא היתה נשארת לנו אף בעיה. הייתי אומר דברים אלה בדיון גם בנחמותו של השר לוי.

אין כוונה שהממשלה בעצמה תבנה את כל

י. מרגלית:

55,000 היחידות האלה, אלא שהמשק הפרטי

וחברות קבלניות יבנו 35,000 יחידות ואולי אפילו 40,000 ואת היתרה תבנה הממשלה מתקציבה.

היו"ר א. שרון:

אני מבקש להעביר את הבקשה הזאת לשר ולראות

אם זה אפשר. נוצר מצב, כולנו רוצים שערי

הפיתוח יתפתחו, ואין חולק על זה כאן. יחד עם זאת יש מצב מוזר,

שיש לנו אלפי משפחות שרוצות להצטרף למה שמתקרא ההתיישבות, מישורים

קבוציים ועד לישובים קהילתיים, לפי המתכונת שבונים עכשיו, ומשפחות

אלה מתדבקות על דלתותינו, כולל 5 הנרעינים מחוץ-לארץ שאפשר להביא

כל שנה. אם אפשר היה חלק מהתחלת הבנייה האלה לעשות בהתיישבות,

זה היה פותר הרבה בעיות.

י. מרגלית:

אני אמנם מייצג כאן את שר הבינוי והשיכון,

אבל כראש המינהל לבנייה כפרית אני קצת

משוחד, ואני סבור שנושא הדיור של ההתיישבות הוא בעל עדיפות

ראשונית, אבל בענין זה צריך לקבל את הכרעת השר.

היו"ר השר א. שרון:

נביא נושא זה להכרעה בישיבה שבה ישתתף

שר השיכון והבינוי.

מ. דרובלס:

אני רוצה להמחיש בצורה מעשית את האינפורמציה

הכללית ששמענו כאן משמעון רביד. היום

במספרים בהתיישבות אנחנו זקוקים ל-1600 עד 2000 יחידות דיור,

ואם לא ניערך לבניית 2000 יחידות הדיור האלה יהיה פגור בהתיישבות.

תקציב משרד השיכון לשנת 1979/80 יסתכם, לפי הערכתי, ב-1500 יחידות.

כאשר יהיה דיון צאצא נתייחס לכך.

היו"ר השר א. שרון:

אני רוצה להודיע, ואפשר גם לרשום זאת

כהחלטה, שמיד לאחר חג הפסח תתקיים פגישה

עם ראש הממשלה, שר האוצר, שר הבינוי והשיכון ואולי יצטרפו עוד

היו"ר השר א. שרון:

שרים שקשורים לנושא, ואנוכי, כדי לדון בנושא זה. לצורך דיון זה אני מבקש לקבל מהחסיבה להתיישבות וממשרד הבינוי והשיכון, פירוט של הצרכים המידיים לשנה הקרובה. אני מבקש שתכינו נייר משותף עוד בשבוע הקרוב של חול המועד כדי שהוא ישמש בסיס לדיון. אני מבקש שבדיון הזה ישתתפו גם נציגי המחלקה להתיישבות, כדי שיוכלו להציג את כלמיכלול הבעיות. נעבור עכשיו לסעיף ב'.

השר ח. לנדאו:

לפני שעוברים לסעיף הבא בסדר היום אני

מבקש למסור הודעה כללית. למרות שאני

יודע שמישבות אלה דולף הכל החוצה, ומגמת הדליפה היא ברורה לי

לחלוטין, יש איזו מגמה לדליפות האלה, לדעתי אנחנו צריכים ליד

השולחן הזה לדבר באופן גלוי וברור עם כל סכנת הדליפות.

יש ממשלה ויש מדיניות בישראל והמתנגדים

לה יתנגדו, אבל צר לי שהם עושים זאת בדרך זו של הדלפות. אני

אומר בצער רב ובהכרה מלאה שמישבות אלה דולפת אינפורמציה

שמזינה את אויבי ישראל ועוזריהם. צריך להיות ברור שלכל היושב

ליד שולחן זה צריכה להיות אפשרות לחוות כל דעה, אבל אין להזיק

למדיניות הממשלה ואין להזיק לעם ישראל. פה אפשר להביע כל דעה,

אבל לא להוציא החוצה אף מילה. כל אחד חייב לראות זאת כאכסיומה.

אני מציע פרינציפ אחד שלא נחיה בג'ונגל ולא בסטנדרטיים אנטי-

מוסריים, שלפי דעתי הם אנטי-מוסריים. כל אחד יכול לנצל את הבמה

הזאת כרצונו, זה גם כן חמור מאד, אבל אלה החיים שלנו ואין לנו

חיים אחרים. אני יודע שאני חייב בתוך מסגרת ואיירה איזו שהיא,

ובתוך מוסגים אצאא שהמפלגות עולה על הממלכתיות, אבל בכל

זאת אני רוצה לומר מה שאני מוצא מחובתי לומר. אני חושב שאני

השר ח. לנדאו:

מייצג בזה את המדיניות הממלכתית הממשלתית, והדברים חייבים להיאמר, עם כל מה שקשור בזה ופעם לתמיד נדע איפה אנחנו חיים. אולי נגיע למסקנה שבדיונים רציניים נצטרך לדון בפורומים שונים. מנסיוני בשוכות אלה אני יודע שרק יצאתי מהישיבה, וכעבור שתיים שמעתי את הדברים ברדיו ובטלוויזיה, והרדיו של קהיר ודמשק לא פיגרו אחרי זה. אני רוצה שיהיה ברור מה ומי אנחנו עומדים כאן לשרת בישיבה הזאת.

ר. ויץ:

אני קצת מבולבל מכל הדברים האלה, הייתי מבקש לדעת איזו ידיעה הודלפה משולחן זה?

השר ח. לנדאו:

איזו ידיעה לא הודלפה? אני העירותי הערה כללית, אם היא תעזור איני יודע, איני אצאצא יודע למה דוקא אתה כל כך רגיש לזה.

ר. ויץ:

אולי מפני ש"על ראש הגנץ בוער הכובע"; יש לי צורת התבטאות שונה משלך, אני יושב הרבה שנים בוועדה הזאת, ואתה אמרת דברים שהם חמורים מאוד לדעתי, ולכן אני מבקש לדעת איזו ידיעה הודלפה?

השר ח. לנדאו:

למה דוקא אתה מגיב? לגופו של עניין אני רוצה להעלות קונצפציה מבחינת תפיסת הבנייה ומבחינת קצב העליה, ועלינו להציג קודם כל את הנתונים הבסיסיים האובייקטיביים הקובעים את קצב הבנייה, אפשרויות התכנון והמשאבים וכוח האדם. ובכוח האדם אני מתכוון גם לתכנון וגם לכוסר הביצוע, כאשר החומרים אינם העניין הרלוונטי,

השר ח. לנדאו:

כי אבן וחצץ יש לנו בארץ. הבעיה הזאת קשורה גם בתזוזת הצבא וגם בכוח האדם וגם בצירור ואפשרויות העבודה.

כל התכניות האלה הן יפות מאד, ואשרי

הסרבה בתכניות כאלה. מי אינו מבין את בעיית הגליל. כל אחד

יודע שכל מה שנעשה בשטח זה יבורך. אני מציע תיזה האומרת

קודם כל מבחינת האתגר הלאומי היום, שמדיניות הממשלה הזאת,

שיש למהר מאד בהקמת ישובים חדשים ביהודה, שומרון ועזה ולחיצוקו

של הגולן. אילו עמדה לפנינו השאלה לחלק את אלון-מורה ועפרה,

אני נגד זה, כי לדעתי יש להקים ישובים חדשים ולאחד את יהודה,

שומרון ועזה וליצור עובדת נוכחות באיזורים אלה מהר ככל האפשר,

וככל שנמהר ייטב לנו, כי נמלא את חללה של ארץ ישראל. זאת יש

לעשות היום, למלא את החלל היהודי של ארץ ישראל, שצריכה להיות

יהודית ועדיין אינה יהודית די, וכוונתי ליהודה, שומרון ועזה.

הישובים שקיימים כבר יחכו. ראיתי את התכנסת של אלון-מורה,

עפרה ואריאל - הם רוצים הרבה דברים. אמרתי להם שאולי הם יצטרכו

להסתין ולא נבנה להם דיור קבע, אלא נקדיש את המאמצים להקמת 20

ישובים חדשים במקום לסייע לישובים קיימים. אני מציע למהר

וליישב אלא את הארץ ולא לחזק כרגע את הקיים. מי שבמצב חלש

צריך להביא אותו למצב שיעמוד על רגליו, אבל את העוצמה צריך

להקדיש לגידול הבנייה בארץ, ולבניית הקבע עוד יש לנו זמן. אנחנו

צריכים לכלכל את מעשינו בהגיון מדיני. (השר ג. פת: עוד היום זה

לא נעשה?) וכי אמרתי שעד היום זה לא נעשה?

אני מציע ללכת בדרך הזאת. ביקרתי בישובים

האלה ושאלתי למה לא קולטים שם זוגות צעירים? אז יקימו לא אשכנזית

אחת אלא שתי אשכנזיות לשיכון לזוגות צעירים עם ילדים. בהתחשב

עם המצב הפיננסי אין לזה השוואה. צריך לשחרר את משרד הבינוי

השר ח. לנדאו:

והשיכון מהדאגה לשיכון לזוגות צעירים במקומות שהבנייה עולה הון. נוציא את הזוגות הצעירים מהעיר ונחזק את הישובים החדשים, כאשר החשית כבר קיימת.

לשאלת התקציב - אם אומרים שאפשר לבנות רק בתקציב שאושר עד אוקטובר, אני מציע לא להשתלס על התקציב, אלא שהתכנון אאא ילך כאילו יש כסף, ואלה האחראים לכך יראנו לזה שיהיה כסף.

י. מרגלית:

התכנון הוא נפרד מיכולת הביצוע. עם התכנון אנחנו רצים קדימה.

השר ח. לנדאו:

אני משוכנע שאפשר להעביר זאת, יצטרכו להיות משאבים לכך. אם הבעיה היא קיום לעם ישראל ביהודה, שומרון ועזה יצטרכו להיות משאבים לכך. נפסיק לתת בשדה התעופה מיץ ונעביר את הכסף הזה לישובים. ועוד נקודה, שמעתי שביער בונים וילות, וזה מפליא אותי מאד. מי לא יהיה מוכן לעבור למקום ששם בונים וילות של 3 מיליון ל"י? אני מציע לבחון את הדבר.

ר. ויץ:

המספר שאתה נוקב בו של שלושה מיליון ל"י לבנייה ביער זה לא מרטיק.

השר ח. לנדאו:

אני התייחסתי לאינפורמציה שנמסרה כאן, אני מוכן לקבל פרטים. הבנייה בארץ הזאת היא מעשה חלם. בנייה קשה עד היום נמשכת מ-17 עד 24 חודש. באמריקה בונים בית לוכסוס של 50 קומות ב-9 חודשים. היום ישנה בעולם

התיישבות 10.4.79

שמור

19.

השר ח. לנדאו:

בנייה לא מתועשת של 4 קומות שכל דירה בה בנייתם נמשכת רק 7 שבועות. יש טכניקות חדשות בדברים אלה, ואנחנו נמצאים בימי הביניים בשטח זה. אני מקווה שהצד הטכני לא יהיה למכשול, ואני חושב שבשביל זה כדאי להפריש כסף למחקר אם יש צורך בזה. בגלל זה הקואליציה לא תתפוצץ. אני מציע שנחשוב על שיטות הבנייה. יכולים לקדם את העניין הזה במשך חודשים במקומות שונים. יש פה הליכה מחשבה ומושגים מיושנים וחיים על פי זה, שום דבר לא נשתנה במשך הרבה שנים.

היו"ר השר א. שרון: זה בתחום שאנחנו לא עוסקים בו כרגע. יש לנו בסדר היום שורה של נושאים בוערים ואנחנו מוכרחים לקבל החלטות, אין לנו זמן היום. קיבלתי את הגישה לעבוד בהרבה מקומות, אני מוכן להתייחס לזה, אבל אני מציע שהיום לא נדון בנושא זה, כי בדיון זה צריך להשתתף שר הבינוי והשיכון, אלה נושאים שהם בתחומי. כמה מהדברים שהעלה כאן השר לנדאו הם באופן בלעדי בתחומה של הממשלה, כגון: מפת ההתיישבות, קצב ההתיישבות; האם לחזק את הישובים הקיימים או להוסיף ישובים אחרים - אלה נושאים שבאופן קבוע עולים בוועדת השרים לבטחון, ואני מציע לא לדון בזה כאן. כל מה שעשינו בשנה האחרונה היה בנוי על הגישה הזאת, שיכולנו לבנות שני ישובים לתפארת, אבל בנינו עשרות ישובים שהחזקנו אותם על כרעי תרנגולת, כי האמנו שיצירת המפה לעת הזאת היא החשובה. אני חושב שכך עשינו, ואת השאר נשאיר לדיון בממשלה. אני מבקש לעבור לסעיף הבא בסדר-היום.

ר. ויץ:

אני מסכים שצריך לעבור לסדר-היום, אבל
איני יכול שלא להגיב על הדברים שנשמעו

כאן. אני מסתתף בוועדה זו הרבה שנים, גם בממשלה הקודמת וגם
בממשלה הזאת, רק כקטבע קטן. אני חושב שמישובות אלה לא מודלפים
דברים. יש טעם לקיים ישובות אלה בהם ויכוחים נוקבים שהם יתמשכו
והפכו נוקבים יותר ויותר, דוקא בגלל החשיבות ההיסטורית של
הישיבות האלה. אני העברתי תזכיר לראש הממשלה שיש בו הצעה רצינית
ביותר. אני מקווה שנדון בזה בזמן הקרוב. מהתזכיר הזה לא דלף
שום דבר.

היו"ר השר א. שרון: נדון בו, אבל בישיבה הבאה לא היום.

ר. ויץ:

איני מקבל את הדברים שנאמרו פה, ונחלצתי
להגנת כבודה של הוועדה הזאת, כי אני אולי
הוותיק מכולם היושב בה וכבוד הוועדה יקר בעיני.

הח/17. פעילות משרד התעשייה, המסחר והתיירות בישובים חדשים בגליל

ח. חכם:

לגבי ההתיישבות החדשה בגליל אעמוד על
שני נושאים: נושא המסחר בהתחלה ואחר כך
התעשייה. נושא המסחר הוא חשוב ביותר לגבי המתיישבים היושבים
במקום, והתברר שקיימת תופעה די חמורה בהתחלה כאשר כל הגופים
שמספקים מצרכי מזון סרבו להכנס לישובים מחוסר פבושום סלולים.
הנושא הזה היום מצא את פתרונו פרט לנושא הלחם, מאחר שאנחנו
נאלצים לשלם בעד הובלת הלחם במוניות, כי הקבלנים אינם רוצים
להכנס לישובים האלה. (היו"ר א. שרון: אולי צריך להטיל סנקציות
על המסרבים?) אי אפשר. נושא הובלת החלב ויתר הדברים סודרו

ח. חכם:

לאחרונה. ענין הובלת הלחם לא סודר, ולכן אנחנו משלמים למוניות המובילות את הלחם.

לגבי התעשייה - לאחרונה גוש שגב הוכרז

רשמית כאיזור/פיתוח א' ולכן נושא התעשייה באיזור זה מקבל יתר דחיפה. אני יכול לומר בהכללה שאין בעיות תעסוקה למתיישבים, ובכל ישוב בנפרד יש אפילו מפעל קטן שעובד במקום. למשל, קורנית קיבלה מהמשרד שלנו אישור להפעיל זמנית מפעל בקרית ביאליק עד שיהיה להם מקום להקים את המפעל באיזור התעשייה שלהם. נושא התעסוקה התעשייתית של המתיישבים החדשים הוא באחריות ובסיוע המלאה של המחלקה להתיישבות ובשיתוף פעולה מלא אתנו בנושא זה.

נושא נוסף הוא המרכז שהולך ומתבצע ובימים הקרובים הוא יופעל, וזה מפעל איזורי לפיתוח התעשייה של איזור שגב. לגבי צלמון - שני הישובים מורן ורותם

אומצו על ידי שני קיבוצים ותיקים בסביבה: מורן אומצה על ידי כברי ורותם על ידי גבת, ובכל אחד מאלה מבחינת המסחר והתעשייה הנושאים פתורים לגמרי. כל הישובים האלה הם ישובים חקלאיים ותעשייתיים, אין שם ישוב שאין בו התחלה של מפעל.

היו"ר השר א. שרון: באחת הישיבות שמענו על פיתוח מבני תעשייה

בשומרון, אני מבקש לדעת האם זה נמשך?

הכל הולך ונמשך.

השר ג. פת:

הת/18 מצב החינוך בישובים ביהודה ובשומרוןגב' ר. ענבר:

יש לי כאן נתונים לכל הישובים שמעבר

לקו הירוק, אבל עדיין אין לי נתונים

על עזה. הנתונים האלה מעודכנים עד ל-1.1.79, בינתיים ודאי נוספו ילדים. כסך הכל בישובים אלה מקבלים חינוך 4913 ילדים, מהם 2117 בגילים עד 5, ולמעלה מ-2000 ילדים מגיל 5 עד 17, ועוד כ-2000 ילדים שלומרים מחוץ לאזור. סך הכל למעלה מ-5500 ילדים ביהודה, שומרון ובנימין והגולן. 3111 ילדים ביהודה, שומרון ובנימין ומה בקרית-ארבע יש כ-500 ילדים. שם היה גידול של 150 משפחות; 697 ילדים בבקעה ו-1150 ילדים בקולן.

השר ז. המר:

בעזה יש ברגע זה 150 ילדים בלבד, כי אלה

ישובים צעירים.

גב' ר. ענבר:

ההנחה של משרד החינוך היתה, שמוסדות חינוך

מאורגנים היטב ובעלי תשתית טובה הם תנאי

הכרחי לצמיחתם של ישובים חדשים. הישובים החדשים שמעבר לקווים מתלבטים בהרבה מאד בעיות, בעיקר אלה שבשומרון ויהודה שלא קמו על פי תכנית אב אלא עלו על השטח בלי מחשבה תחילה. לישובים אלה היה הרבה יותר קשה. לא היו להם אנשים בעלי נסיון מינהלי שיכלו לתכנן את חיי הקהילה ולארגן את חיי החברה, והם היו זקוקים להחזקה צמודה. כדי לסייע להם בכך החליט משרד החינוך להקים יחידה מיוחדת בת ארבעה אנשים שתפקידה לדאוג לכך שהמשרדים המחוזיים השונים אשר מספלים בישובים יתנו את מלוא תשומת הלב לישובים שבתחום, טיפולם, ויחד עם זה למסור לנו את הבקשות והדרישות המיוחדות כדי שנוכל לתת להם טיפול נכון.

גב' ר. ענבר:

לדוגמה, על פי הנחיית שר החינוך והתרבות הוחלט שכל היישובים שמעבר לקו בבקעה, כרצועה ובגולן יקבלו סטטוס של ישובי פיתוח א' פלוס לצרכי חינוך. כדי לבטא זאת במעשה יש בתקנה צורך צאצאצ מיוחדת שתתן להם סטטוס זה, בלי להתחשב באם התקנה פורסמה ברשומות או לא. הסטטוס המיוחד הזה קובע שבית הספר מוחזק בצורה מלאה על ידי משרד החינוך והתרבות; ניתן להם יום חינוך ארוך לכלל הילדים. בגני הילדים נותנים להורים אפשרות לצאת לעבודה והילדים מוחזקים בגנים במסגרת יום לימודים ארוך וגנים אלה מוחזקים על ידי משרד החינוך. אנחנו מקימים גנים כאלה ביישובים בכל מספר ילדים שיהיה בלי להתחשב, והם מקבלים טפול מלא על ידי משרד החינוך והתרבות. או למשל, הסעות ילדים ותלמידים. לפעמים יש צורך לנייד ילדים מישוב לישוב ואנחנו דואגים למימון ההסעות האלה.

במסגרת הטיפול הזה התגלתה בעיה מיוחדת של התאמת והכשרת כוח האדם שעמד לרשותנו לתנאים המשתנים. אין זה סוד שבכל ישוב ביהודה, שומרון ובנימין יש עתודה גדולה של כוחות הוראה, ויכולנו ללמד שם את הילדים לרבות בבתי ספר תיכוניים, אבל התגלו קשיים להסב את האנשים לעבודה בגיל רך. בשביל זה הקימו מערכות הכשרה מיוחדות שבהם מסייעים את האנשים למרפז בירושלים מיהודה, שומרון ובנימין, ומכינים אותם לפעילות משותפת לגיל הרך, כדי שהם יוכלו לעבוד בכיתות מעורבות של ילדים בציליים שונים. דבר ידוע הוא שקשה ללמד לא רק הרבה מדי ילדים בכיתה, אלא קשה גם ללמד מעט מדי ילדים בכיתה אחת. המורה צריך להתמודד עם חוסר

הגב' ר. ענבר:

גירויים חברתיים. כבר היום פועלת מחלקת הכשרה ליד יחידת המטה שלנו, שהיא חלק ממנה, ומתכוונים לתת הכשרה לכל המורים על פי הצרכים המשתנים בישובים שלהם.

ועוד דוגמה, ישנה בעיה נוספת, ולפי בקשת

שר החינוך קיבלתי על עצמי לספל בבעיית הפעוטונים. אם לדבר כאן במיוחד על הבקעה ועל הגולן, הרי הם יצרנים ויצואנים, וגורמים אלה מעוניינים שהאמהות תוכלנה לעבוד יום שלם, ואז יש צורך לתת מסגרת חינוך מתאימה לפעוטנים. יותר מזה, אמנם פעוטונים בדרך כלל מוקמים על ידי ארגוני נשים מתנדבים, אבל כדי להתמודד עם הבעיה הזאת בשטחים לא יכולנו לערבב יותר מדי את ארגוני הנשים, כי הם בדרך כלל הולכים איפה שנוח להם ויש להם אמצעי תחזית להגיע לשם. הם אינם מסוגלים לספל בזה. לבסוף ערבנו מזה את משרד הרווחה והגענו אתו להסכמה לפרוס מערכת פעוטונים בכל מערכת הישובים באשר הם שם, ולהתחלק עם משרד הרווחה בארגונם, הפעלתם, הדרכת כוח האדם וצוות המורים והפיקוח על הפעוטונים האלה.

לשאלת הקמתם של הפעוטונים האלה - לגבי

ישובים ~~שאינם מוכנים~~ שמשך הבינוי והשיכון מופקר על הקמתם ממילא מקימים פעוטונים. אני משוכנעת שאי אפשר להקים ישוב ויחידות דיור מבלי להקים יחד עם זה פעוטון. לגבי הישובים הזמניים עיבדנו תכנית במשרד החינוך שהסוכנות מקימה את הפעוטון גם בישוב הזמני ומשרד החינוך רואג לקיומו.

ישנה בעיה נוספת - כבר הזכרתי שגם בגולן,

גם ביהודה ושומרון וגם בבנימין, יש ריבוי גדול של כוחות הוראה מעולים בעלי מוטיבציה גבוהה להמשיך להורות. לדעתנו יש חשיבות גדולה בכך שהם יוכלו להמשיך בזה גם מבחינת ניצול כוח אדם מקצועי, ויש לזה גם חשיבות כלכלית. יש לנו עניין שהמורים יעבדו בישובים

גב' ר. ענבר:

שבהם הם גרים ולא יסעו למרחקים. מקובל שמשרד השיכון בונה כמעט בכל ישוב בית ספר שדה. זה לא חל עדיין על ישובי יהודה, שומרון ובנימין. בבקשה בהרי אפרים בונים עכשיו בית ספר שימשוך כוח הוראה מצויין. אנחנו מעוניינים שייבנו מוסדות כאלה גם במקומות אחרים. השלמנו אותם לפי שעה בעזרת הסוכנות בחוצה שומרון ובעפרה וקריית ארבע. הם נמצאים בבתי מגורים ויש רצון בעוד מספר ישובים להקים מוסדות כאלה. במספר ישובים נוספים אנחנו מתלבטים בבעיה של מבנים, אבל לפני המבנים אנחנו מתלבטים בבעיה של תקציבים. בדרך-כלל התשתיות ההתחלתיות ניתנות על ידי הציבור במוסדות החינוך, אבל נרא לי שהציבור במוסדות הממלכתיים צריך להיות חלוק בחטיבת ההתיישבות החדשה כמקום להקמת מוסדות כאלה על פי פעולת יזמים פרטיים לסיני הם.

לנושא של ארגון חיים קהילתיים - הבעיה

לוצת ביותר, כי אנשים באים אחרי יום עבודה, יושבים בישוב הקטן שלהם, אינם מסוגלים לפרוץ את הגבול וגם לא להתארגן. על פי בקשת השר בדקנו אפשרות להקים מתנס"ים מרכזיים עם פונקציות מרכזיות בשומרון, והתחלטה על כך נתקבלה בימים אלה, ואני מקווה שבקרוב נוכל להתחיל בהקמתם, והכוונה היא להמשיך ולהקים מרכזים קהילתיים באיזורים אחרים וגם ביהודה, שם רואים בזה צורך עוד יותר גדול מאשר בשומרון, כי הרגשת הבודדות של האנשים מדאיגה אותנו מאד, וצריך לספל בזה בהקדם. גם בגולן יש כמה מתנס"ים אבל צריך לחזק את הפונקציה הקהילתית שלהם.

גב' ר. ענבר:

לגבי ההצטיידות - בדרך כלל בשטח הישובים
מצטיידים במסך תקופה ממושכת, ובמשך השנים העניין במסך וצומח.
יש מודעות סוציאלית. זה לא מוטל רק על משרד החינוך והתרבות.
פה יש לישובים דרישות. אם הם מוכנים ללכת לתנאי חיים שנחשבים
למינימום בשטח הפרטי, הם דורשים בכל תוקף - וקשה לנו להסביר
מדוע לא לעשות זאת - שלילדיהם תהיה רמת חינוך דומה למה שמקובל
בחברה במדינת ישראל.

כדי להקים את כל המוסדות הדורשים בבית
אחת דרושים להערכתי כספים בסדר גודל של כ-60 מיליון ל"י. כדי
לתת לישובים אלה מעל למה שמקובל לתת בבתי ספר בגודל ומספר שווה
יש צורך בהשקעה של 60 מיליון ל"י. עד היום הושקעו עשרות מיליוני
לירות, אבל זה רחוק מלספק את כל הצרכים.

היו"ר השר א. שרון: אני רוצה לשבח את המעשים של משרד החינוך
והתרבות, כי עלי להודות שבביקורים שלי
בישובים אני מתרשם שמרגישים מאד את הפעולות של משרד החינוך.
לא הרגשתי במחסור בציווד בישובים שאני מבקר בהם. נעשתה שם פעולה
גדולה מאד בתחום זה ואני רוצה להודות על כך.

גב' רחל ענבר: אני מבקשת לעמוד על עוד שתי בעיות. בעיה
אחת שמטרידה אותי זה המבנים. אנחנו לא
יכולים להסתדר במה שיש לנו, ואני מבקשת לתת את הדעת על כך שיש
לנו מחסור ב-80 מיליון ל"י לבניית בתי ספר בישובים.

הבעיה השניה היא כללית. אני סבורה שבלי
הסענות על תקציבי הבינוי כאשר החינוך הוא 25% עד 35% מהתקציב
לבינוי, בלי זה לא נוכל להמשיך, ויהיה קשה מאד.

הח/19. איזור האחזויות נח"לא. בראון:

ישנו ישוב אחד רימונים שנמצא על הצטלבות הכביש של יריחו-מעלה האדומים-עופרה שהוא מאחז והוא מוכן להתאזרח וצריך לעבור את כל ההליכים הדרושים בסוכנות והוא צריך לקבל על כך אישור מועדת השרים למאחזים. זה המקום הראשון שיש בשבילו גרעין והוא מוכן לעבור את ההליכים בסוכנות היהודית מבחינת ועדות הקליטה, בדיקות ודברים אחרים. הוא מוכן לעלות בעוד חודש בערך, באותו מקום שהנח"ל יושב היום וגם בתנאים ובמבנים של הנח"ל כפי שהם קיימים שם היום. יחסית בנוי שם די הרבה. מדובר בזוגות צעירים עדיין בלי ילדים, וזה המקום הראשון שבא בחשבון.

שני מקומות נוספים שבאים עם רצון של איזור לקראת התיישבות קבע וזה כוכב השחר ^(כחלון) אבל שם ישנה בעיה אחרת. לגבי מעלה הנח"ל יש גרעין שהולך לקראת גיבוש וצריך לקבל החלטה. גם שם מדובר לתפוס את המקום של הנח"ל עצמו ואפשרות להיעזר על ידי סנור, שיושב 2.5 ק"מ מצפון להם. מעלה הנח"ל נמצא בכביש ג'נין-שכם מצפון לשבי שומרון. אלה שלוש ההאחזויות שמבקשות לקבל אישור לאיזור.

השר מ. נסים:

מה מספר המתיישבים בכל מקום?

מ. דרובלס:

כ-40 יחידות בכל מקום.

היו"ר השר א. שרון:

אני מבקש להוסיף איזרוח של עוד ישוב אחר שרק עכשיו עלה, אבל נראה לי כחשוב ביותר, וזו ההיאחזות ליד רפיח. עדיין אין לנו שם אפילו, בינתיים קוראים לו קטיף ו', ויש לנו שם גרעין. שם מקימים גוש שמורכב מגוש ישובים של איחוד המושבים של הפועל המזרחי. יש שלושה מושבים במקום; יש מאחז אחד ומורג שגם כן נמצא באיזור זה שגם כן יגיע לאיזרוח במסך הזמן. הם מאד רוצים לדעת האם יכולים בהקדם להתחיל לספל גם באיזרוח הישוב הזה, שנראה לי כדבר חשוב.

א. בראון:

הרעיון הוא שבמקום שיכנסו לכפר דרום שבו הם רוצים להכנס, שיכנסו ישר למאחז.

השר ש. תמיר:

לגבי שלושה האיזרוחים שנתבקשו כאן - אני הבנתי בשעתו שכל הנושאים של ההתיישבות ביהודה ובשומרון יאושרו או בוועדת השרים לענייני בטחון או בממשלה. האם אנחנו פועלים במסגרת האישורים הללו? לגבי זה ברצוני לשאול שאלה אינפורמטיבית.

היו"ר השר א. שרון:

הייתי אומר שבעולם כבר חדלו להבחין בין היאחזות של נח"ל לבין ישוב ישרן, בכל מקום שמעלים היאחזות, שזה שלב ראשון לקראת ישוב קבע. כשנתיים האחרונות לא העלינו אף פעם בעיות כאלה בממשלה, גם לא כאשר איזרחנו את אלמוג. זה דבר שהולך באופן טבעי. יש שלבים של מאחזים, היאחזויות ויישוב.

השר ש. תמיר:

זה דורש אישור של ועדת השרים לבטחון.

א. בראון:

זה אושר בזמנו בוועדת השרים למאחזים
והחטיבה להתיישבות מאזרחת אותם.

השר ש. תמיר:

אני מציע למען הסדר הטוב שידווח על זה
בוועדת הבטחון או שזה יאושר שם, כדי
שהדברים יהיו מתואמים.

היו"ר השר א. שרון:

ההחלטה לאיזרוח ישובים אלה תובא על ידי
לישיבת ועדת השרים לבטחון הקרובה בתור
דיווח לוועדה. (השר ש. תמיר: ואם זה דורש אישור - שיאושר על
ידי ועדת הבטחון).

ר. ויץ:

הייתי מבקש לשמוע מפי רביר, איני חושב
שיש הבדל בין בקשת האיזרוח הזאת לבין
איזרוח אחר של ישובים. הייתי רוצה לדעת אם הדבר תואם עם מחלקת
ההתיישבות אשר צריכה לשאת בעול הישוב אחר כך, כדי להפוך אותו
לישוב של ממש. לי הדבר הזה חשוב.

א. בראון:

זה לא ייעשה בלי תיאום עם מחלקת ההתיישבות.

מ. דרובלס:

לי הדבר הזה לא נראה חשוב.

היו"ר השר א. שרון:

איננו עוסקים כאן בתיאום בין ראשי המחלקות
בסוכנות היהודית; ככלל מקובל אצלנו שלא
נעשית פעולה כזאת בלי שהיא מתואמת עם הסוכנות היהודית, ויש מגע
מלא גם במקרה זה. אני מציע לא להוסיף לדון בזה. אם בראון לא
הספיק, הוא יביא זאת לידיעת כל מי שצריך.

ס. דרובלס:

הפרוצדורה היא כזאת: הוועדה צריכה לקבל החלטה עקרונית על איזרוח. אחר כך החסיבה להתיישבות בודקת את הגרעין, כי אם אין החלטה עקרונית אין מה לבדוק. הסיכום כאן צריך להיות קודם-כל שיש החלטה על איזרוח.

היו"ר השר א. שרון:

כדי להבהיר את הרקע בוצעו לקבוצה שאנחנו זקוקים היום לגרעיני נח"ל ברחיפות; יש ^{רימונים} מקומות כמו ^{במסד}, כוכב השחר שהנח"ל יושב שם שנים, ויש מעלה הנח"ל שיושב שם קרוב לשנה; כוכב השחר יושבים שם קרוב ל-5 שנים. אנחנו זקוקים היום לגרעיני נח"ל בצורה דחופה ביותר למשימות ^{נועדו} שלשמן הם ^{דגדגדגדגד}, ואין צורך להרחיב את הדיבור על כך. על כן אני מקווה מאד שכל מה שמדובר כאן לא יצא החוצה, גם לא נוציא הודעה בעניין זה. מקובל עלי שאנחנו מקבלים החלטה על איזרוח, ובעקבות ההחלטה על איזרוח ניגשים לתיאומים ולדברים אחרים. מבחינתנו היום עומדים על הפרק בנושא של איזרוח רימונים, כוכב השחר, מעלה נח"ל וקסיף ו'. עם קבלת ההחלטה הזאת על איזרוח ישובים אלה ייעשה כל התיאום, ונוסף לכך יובא הדבר לידיעת ועדת השרים לבטחון בישיבה הקרובה לידיעת הוועדה. אם הוועדה תרצה להתייחס לזה, זה ענינה. זה נשאר פתוח. גם בוועדת הבטחון ידוע ודובר על זה לא אחת, וכולם יודעים שהאיזרוח הוא שלב לקראת הקמת ישוב. זה דבר שקיים כבר 30 שנה.

ד. ויץ:

אני מסכים בהחלט שצריך לשפר את גרעיני הנח"ל. אין בזה חילוקי-דעות. אם החברים עיינו בתזכיר ובתכנית שהגשתי לראש הממשלה, ואם התכנית הזאת תתקבל זה נותן לנח"ל חשיבות עליונה. על זה אין חולק. אבל לא

ר. ויץ:

הייתי רוצה שנוציא זוגית מחלון אחד ונעביר אותה לחלון שני, ונשאיר את החלון הראשון פרוץ. יש להתיישב/קודם כל כללים משלה. אנחנו רוצים בהתיישבות מפתחת קיימת ומתמדת. על זה אין ויכוחים. ברגע שעושים אותה כך היא חייבת להיות. גם על זה אין חילוקי - דעות. חילוקי הדעות הם איפה צריכה להיות ההתיישבות. לפני שהנושא הזה הועלה המחלקה להתיישבות על שני ראשיה, הוותיק והצעיר, ומנכ"ל מחלקת ההתיישבות דאגו לזה דאגה רבה.

אם ההחלטה כאן היא כפופה לכך שהמחלקה תבדוק ותמצא שיכולים להעלות עוד גרעינים ויש מה לעשות אתם, אני הראשון שאתמוך בהצעה. אבל אם נמצא לאחר הבדיקה שהדבר הוא בבחינת העברת זוגית מחלון אחד לחלון שני, אסור לדעתי לעשות זאת. זו אינה בעיה פוליטית, אלא זו בעיה מקצועית.

היו"ר השר א. שרון: עמדה זו מקובלת והיא ידועה. כרגע הבאנו הצעה לאזרח את המקומות האלה לפי הכללים המקובלים, ואין כוונה להוציא זוגית מחלון אחד ולקבוע אותה בחלון שני.

לחיים חכם יש עוד נקודה קצרה שהוא ביקש להעלות. ישובים רבים ביהודה ובשומרון סווגו בסיווגים שונים. רשמנו זאת לפנינו בישיבה הקודמת וסוכם ששר התמ"ת יתייעץ עם הרשות לקביעת שמות לישובים. אם לא נעשה הדבר אני מבקש לעשות זאת.

ח. חכם: זה נוגד החלטה קודמת של הוועדה, שישובים אלה ישובצו בין המוסדות אבל לא יהיה על זה פרסום ושמי. אני אעביר זאת לשר.

א. בראון:

לא היתה החלטה כזאת.

היו"ר השר א. שרון:

אני מבקש שהדברים יקבלו תוקף.

אני מבקש לחזור לרגע לענין ריחן. אני חותר בריחן להקים ישוב קהילתי גדול, ויש לנו כבר שם לישוב זה. ריחן נמצאת ליד אום אל פחם. הכוונה היא לישוב קהילתי גדול שבנוי על מקומות תעסוקה במקומות אחרים, ולא לחזור להקמת ישוב חקלאי שם.

ש. רביד:

זה לא עומד בסתירה, יש ריחן ב' וגם ריחן ג'.

היו"ר השר א. שרון:

נכון על זה בישיבה הבאה.

הת/20 בית-אל

ישנה בעיה של בית-אל. ברקנו את הנושא

הזה מכל הכיוונים וכל הצדדים. לפי דעתי בבית-אל המצב יתפתח בצורה הבאה. יש ישוב קהילתי קטן של מספר עשרות משפחות. זה ישוב סגור והוא רוצה להשאר ישוב סגור. זו עובדה שאי אפשר להתעלם ממנה. יש לנו הישיבה שזה גוף דינמי בצורה בלתי רגילה וסביבה חיות היום מספר משפחות לא קטן, יש שם מעל 20 משפחות. לפי דעתי האיזור הזה של הישיבה עומד להתפתח, לפי הדמויות שאני מכיר שם, והאנשים שפועלים שם זה עומד להתפתח לישוב גדול ממדים. זה יהיה ישוב גדול, כי יש לו רזרבה קרקעית. בין שני המקומות האלה מפרידים חילוקי דעות שהם יכולים להתגבר עליהם. חילוקי הדעות הם לא על רקע פוליטי, אלא על רקע זה שהישוב הקהילתי הקטן רוצה להגביל את ההתפתחות של המקום השני, ולפי דעתי גם את ההתפתחות של הישוב עצמו. הם רוצים להשאר ישוב קטן ומצומצם. הם חיים במרחק של כמה קילומטרים ביניהם, ואינם יכולים בשום פנים ואופן להתאחד.

היו"ר הר"ר א. שרון:

שר החינוך, שר הדתות ואני וגם דרובלס ודיינים ורבנים מירושלים עשינו כל מיני נסיונות, ואין אפשרות לגשר על חילוקי הדעות ביניהם. אי אפשר לגשר ביניהם ויחד עם זאת צריך לתת להם אפשרות להתפתח. אני יודע שרענן ויץ מתנגד בנושא זה, ואני מציע למצוא פתרון לנושא זה. אילו היה כאן שר הבינוי והשיכון אולי אפשר היה לסיים את הנושא הזה היום.

אני מציע את הפתרון הבא: שמחלקת ההתיישבות תמשיך לטפל בישיבה כפי שהיא מטפלת בה; ויחד עם זאת היא פונה למשרד הבינוי והשיכון להכניס תחת כנפיו את הישוב השני, שהיום נמצא כמה קילומטרים מהישוב הראשון, וכיוון ההתפתחות שלו הוא צפונית-מזרחית ממקומו הקודם, ויש לנו מספיק קרקע כדי להקים שם אלף יחידות דיור. ושימשיך הטיפול בישוב הקיים כפי שהוא קיים היום.

אני יודע שהצעה זו תעורר התנגדות מצד מחלקת ההתיישבות שלא מתבקשת לטפל בשני ישובים סמוכים זה לזה. אני מבקש על זה את אישור הוועדה.

ר.ויץ:

פה אין חילוקי-דעות פוליטיים, אלא פה

יש בעיה של ישוב קיים. הנטייה להתפצלות

קיימת בהרבה ישובים בארץ הן מבחינת של ריב חסולות והן מבחינת אינטרסים אחרים. היתה ההתפצלות האומללה בזמנו שיצרה את עין חרוד א' ועין חרוד ב', ועוד פיצולים כאלה. אני בזמנו התנגדתי לזה, ואני עדיין חושב שזה היה דבר אומלל. התנגדתי לזה בזמנו כי זו תופעה רעה שיש בה בזבוז של הרבה משאבים. עד היום אני סבור שזה מעשה שאסור היה לעשותו. אם ניתן יד בכל מקרה של חילוקי-דעות ובכל מקרה של ויכוחים פנימיים להתפצל נביא על המפעל ההתיישבותי

ר. ויץ:

קללה שאין דוגמתה. אני חושב שאסור לעשות זאת ויהיו המניעים אשר יהיו. יש הרבה דוגמאות של ישובים שרוצים להתפצל, ואני מזהיר מפני זה, ראשית מפני שזו תיהפך למגיפה בכל הישוב; שנית, הישיבה עצמה - ואני מסכים כאן לדברי שר החקלאות - יכולה לשמש בסיס טוב להתפתחות דינמית ועירונית.

על כן אני מציע שמשרד הבינוי יסכים לבדוק יחד אתנו את השאלה, אם יש אפשרות להקים גם מרכז עירוני על ידו. אם לא תימצא אפשרות כזאת נמצא פתרון בהתייעצות בינינו. אם יתגבש הפתרון שיש להכיר בבית-אל כישוב עירוני לכל דבר ויש להתחיל בבניית אלף יחידות בבת אחת, אני מציע שהישוב יתוכנן בצורה טובה מההתחלה, ושלא ניגרר אחרי סכסוכים קטנים ונשבש על ידי זה את עבודת מחלקת ההתיישבות.

אני מקבל את הצעת היו"ר, ואני מציע לבוא בדברים עם משרד השיכון ולכדוק את העניין לגופו של דבר. אם הפתרון יהיה בכיוון של מה שקיים היום, מה טוב. אם נגיע להצעה שניה, עוד יותר טוב, אבל לא לתת יד לתופעה הרת אסון.

י. מרגלית: הנושא של בית-אל אינו מוכר לנו. יש

הרבה מוסדות חינוך שעומדים בפני עצמם. אם הישיבה צריכה להיות בסיס לישוב קהילתי גדול, זה נושא אחד. אם הכוונה שהישיבה תשאר כישיבה, זה שוב דבר אחר.

מ. דרובלס: בית-אל היום מוגדרת כישוב קהילתי, אצ

והדבר אצ התפתח לישיבה עירונית, וכאשר זה יעבור את 400 או 500 המשפחות זה יכנס לתחום הרגיל של ישוב עירוני כמו במקומות אחרים.

מ. דרובלס:

הבעיה היום היא שהישוב בבית-אל, בגלל בעיות טכניות, התנגד לזה. עכשיו יש לנו מכתב מהם שאינם מתנגדים שהישוב כישוב יהיה אנורה עצמאית בגלל צורת החיים שלהם. צריך למצוא פתרון יחד עם משרד הבינוי והשיכון כדי לפתח את הישוב עד שיגיע להיות ישוב עירוני גדול, אבל אי-אפשר לחפש בשבילם מקום אחר, כי בגבעה הזאת הישוב התחיל לבנות, והם התחילו להקים בתים סביב אותו מחנה, ולא צריך להקים עוד מרכז.

השר ח. לנדאו: אם מדובר על ישוב קהילתי, איזה ישוב זה יהיה כפרי או עירוני?

מ. דרובלס: שניהם גם יחד, יש שם אגודות וקואופרטיבים ובמשך הזמן זה יתפשט.

א. בראון: מוכרחים היום לצאת עם החלטה מכאן, כי בישוב הזה החברים מסתובבים זה חודשים ללא חשמל, אין גדר ואין מי שיטפל בישוב הזה. צריך היום לקבל החלטה שמחר משהו מתחיל לטפל בישוב הזה. זה חשוב.

מ. דרובלס: אני מציע בהמשך להצעת היו"ר שהחסיבה להתיישבות יחד עם משרד הבינוי והשיכון ידווחו בישיבה הקרובה איזה פתרון הם מציעים לישיבה הזאת.

היו"ר השר א. שרון: אני מקבל את ההצעה שתיערך בדיקה מדעית. בעיני נראה הפתרון שאני מציע, כי זה לא מוסד חינוכי של ישיבה, אלא זה גרעין דינמי; יש שם דמויות מעניינות

היו"ר השר א. שרון:

מאד. ומול הישיבה, שרוצה להיות חיים קהילתיים מצומצמים, לשנו
הישוב השני ולשניהם ישנה אפשרות להתפתחות. אני משוכנע בזה
שבעתיד הם ייהפכו לעיר גדולה. אני מקבל שאחרי בדיקת הדבר
תתקבל כאן החלטה. אני מבקש מיוסי מרבליט, כנציג משרד הבינוי
והשיכון, להביע נכונות לקחת דבר זה תחת כנפי משרדו. שם יש
אפשרויות בלתי מוגבלות.

השר ז. המר:

מה שאורי בראון מציע אינו סותר את מה

שאמר רענן ויץ ודרובלס, שבצמח מחליטים

כאן שיהיו שם שתי יחידות, והגופים הנוגעים בדבר יבדקו כיצד

הם יכולים לפעול ולראות יחד איזה פתרון להציע.

היו"ר השר א. שרון:

ההחלטה היא שמדובר בשמי קבוצות התיישבות

הנמצאות במקום, וכי שיטת וצורת הטיפול

בהן תסוכם בתכנית שתסוכם בין משרד הבינוי והשיכון לבין אצא החסיבה
להתיישבות.

השר ח. לנדאו:

כהצעה לסיכום בסעיף זה אני מציע הצעה

של שלושה סעיפים: א) הוועדה ממליצה לקדם

את הקמתם של ישובים חדשים ביהודה ושומרון, חבל עזה, הגולן והגליל,

על פני הרחבתם של ישובים קיימים, אשר מצבם מתקבל על הדעת מבחינת

המבנים ומספר המתיישבים, גם אם תוכננה עבורם הרחבה הדרושה. יחד

עם זאת יש להחיש את עיבויים של הישובים אשר סרם הגיעו למצב של

מינימום הכרחי לקיומם; ב) הוועדה פונה לשר הבינוי והשיכון לבחון

שיטות בינוי מודרניות המאפשרות קיצור זמן משמעותי להקמת מבנים;

ג) הוועדה מביתה מישאלתה, כי יש לעשות להפניית פתרון בעיית הדיור
לזוגות צעירים לישובים ביו"ש, עזה והגולן.

השר ש. תמיר:

אני מבקש לשכנע את שר התחבורה לוותר על
הצעת הסיכום שלו. הוועדה שלנו היא ועדה
אנזקוסיבית מבצעת. הבעת המישאלה או קבלת החלטה כללית לפי דעתי
במהותם הם ענין לממשלה; ולכן להרוג מהתפקיד המעשי איני חושב שזה
תורם משהו. פה מקבלים שורה של דברים קונקרטיים. נדמה לי שלטובת
אותה רוח שהשר לנדאו עמד בראשית דבריו, ואני שותף לה ומזדהה אתה,
דוקא לכן אין מקום להצעת סיכום כזאת.

השר ח. לנדאו:

אני מוכן לוותר על הצבעה על הצעת, אבל
אני מבקש שהיא תירשם בפרוטוקול.

היו"ר השר א. שרון:

הנושא של הזוגות הצעירים זה דבר חיוני,
אבל מכל הדברים איני חושב שזה הפורום
שצריך להחליט על כך.
אני מציע את הנוסח הבא לסיכום הישיבה
הזאת. (קורא).

השר ח. לנדאו:

אני מציע לגבי סעיף החינוך להביע סיפוק
מכל הדברים ששמענו עליהם כאן, אבל לא
לכלול זאת בהודעת הסיכום.

אנני מבקש את סעיף ז' בסדר היום למחוק,
כי בעיית התחבורה בישובים החדשים ביהודה, שומרון ורמת הגולן
מצאה את פתרונה.

היו"ר השר א. שרון:

(קורא נוסח הצעת הסיכום לישיבה על כל
תיקוניה).

בינוי בישובים החדשים

הת/16

ראש המינהל לבנייה כפרית במשרד הבינוי והשיכון וראש החטיבה להתישבות של ההסתדרות הציונית העולמית מדווחים בנושא בינוי בישובים החדשים.

כדיון משתתפים: השרים א. שרון, ח. לנדאו; ה"ה י. מרגלית, ש. רביד, מ. דרובלס, ר. וייץ וח. חכם.

מ ח ל י ט י ם :

א. הועדה להתישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית, רושמת לפניה את הודעתו של יו"ר הועדה כי יש בכוונתו לזמן בעתיד הקרוב ישיבה עם ראש-הממשלה, שר האוצר, שר הבינוי והשיכון ושרים אחרים הנוגעים בדבר - בענין הצורך בבנייה נוספת בתחומי ההתישבות החדשה.

ב. בהמשך לעיל להטיל על משרד הבינוי והשיכון והחטיבה להתישבות של ההסתדרות הציונית העולמית, להגיש בדחיפות ליו"ר הועדה להתישבות מפרט משותף של הצרכים המידיים בתחומי הבנייה בהתישבות.

המשך הדיון נדחה.

פעילות משרד התעשיה, המסחר והתיירות, בישובים החדשים בגליל

הת/17

מתאם פעולות הממשלה בגליל סוקר את פעילות משרדו בנושא מסחר ותעשיה בישובים החדשים בגליל.

(סקירתו של מתאם פעולות הממשלה בגליל רשומה בפרוטוקול המילולי של הועדה להתישבות מיום י"ג בניסן תשל"ט - 10.4.79).

מצב החינוך בישובים של ההתישבות החדשה

הת/18

נציגת משרד החינוך והתרבות סוקרת את פעולות משרד החינוך והתרבות בתחום החינוכי בישובים החדשים ביהודה, שומרון, בקעת הירדן, רמת הגולן וחבל עזה.

מ ח ל י ט י ם הועדה להתישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית רושמת לפניה בסיפוק רב את סקירת משרד החינוך והתרבות בישובים החדשים של יהודה, שומרון, בקעת הירדן וחבל עזה.

./התישבות

הת/19

ההתישבות החדשה

אל"ה (א"ה) ראש ו"ה (ה) בימינו, בערב ראש
יו"ר הועדה להתישבות פותח.

בדיון משתתפים: השרים מ. נסים, ש. תמיר, א. שרון וה"ה א. בראון
מ. דרובלס, ר. וייץ וש. רביד.

ההחלטה שמורה במזכירות הממשלה.

הת/20

בית-אל

יו"ר הועדה להתישבות פותח.

בדיון משתתפים: השרים א. שרון, ח. לנדאו, ז. המר;
ה"ה ר. וייץ, י. מרגלית, מ. דרובלס וא. בראון.

ההחלטה שמורה במזכירות הממשלה.

הת/19

ההתישבות החדשה - איזורים האחזיות נח"ל

מ ח ל י ט י מ :

א. לאשר את איזרוחן של ההאחזיות הבאות : -

- (1) רימונים ;
- (2) כוכב השחר ;
- (3) מעלה נח"ל ;
- (4) קטיף ו' ;

ב. להטיל על יו"ר הועדה להתישבות, להביא את ההחלטה
הנ"ל לידיעת ועדת השרים לענייני בטחון.

הת/20

בית-אל

מ ח ל י ט י מ : בהסתמך על החלטה מס. 333 (הת/2) של
הממשלה מיום ט"ו בטבת תשל"ט (14.1.79) בענין חלוקתה
של בית-אל לשני ישובים נפרדים, לקבוע - כי המדובר הוא
בשתי קבוצות התישבות שנמצאות במקום וכי, השיטה וצורת
הטיפול בהן תסוכם בתכנית, בין משרד הבינוי והשיכון
לבין החטיבה להתישבות של ההסתדרות הציונית העולמית.

6491

צ"ח 1 חמ"ק 2

מזכירות הממשלה

סניפיה

ש מ ו ר

פרוטוקול
ישיבת הועדה לעניני התיישבות המשותפת
לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית
כ"ג בשבט תשל"ט - 20.2.79

נכחו : חברי הועדה - השרים : א. שרון - יו"ר, ח. לנדאו, מ. נסים.

נציגי ההסתדרות הציונית העולמית: מ. דרובלס, מ. ריכליון, א. תבין, מ. שפירא.

נעדרו : חברי הועדה - השרים : ש. ארליך, ז. המר, ע. ויצמן, ד. לוי, ג. פת.

נציגי ההסתדרות הציונית העולמית: א. אביחי, ר. ווייץ, א. כץ, ע. לוינסקי, ט. פרידמן, א. שנקר.

שר המשפטים	-	ש. תמיר
שר הבריאות	-	א. שוסטק
משרד החקלאות	-	מ. בן-מאיר
משרד החקלאות	-	א. בראון
משרד הבריאות	-	ע. גריצר
משרד האנרגיה והתשתית	-	ר. חביב
משרד החקלאות	-	נ. יניב
משרד הבטחון	-	סא"ל ד. סתו
משרד התעשיה, המסחר והתיירות	-	א. עטיה
הקן הקימת לישראל	-	מ. שמיר
מזכיר הועדה	-	א. לישנסקי

סדר היום : 12/הת חשמל ביישובים החדשים ביהודה ובשומרון צ"ח 2

13/הת פעילות משרד התעשיה, המסחר והתיירות ביישובים צ"ח 15

14/הת שירותים רפואיים ביישובים החדשים ביהודה ובשומרון צ"ח 24

15/הת קרני שומרון צ"ח 26

חשמל/.

אני פותח את הישיבה.

היו"ר השר א. שרון:

הח/12 חשמל ביישובים החדשים ביהודה ובשומרון

אני אלך לפי איזה שהוא סדר, על-מנת

מר ר. חביב:

שאוכל להפריד בין הישובים המחוברים כבר

כיום לרשת זו או אחרת ובין אלה שאינם מחוברים.

הישובים הבאים מחוברים לרשת של חברת החשמל

המזרח-ירושלמית: נווה צוף, עפרה, בית-אל, גבעון, מישור אדומים, מצפה יריחו, קליה ואלמוג.

בחלק הדרומי של יהודה יש ישובים אשר מחוברים

לרשת הארצית: כל ישובי הגוש, קרית ארבע, הר גילה. גם כל ישובי הבקעה מחוברים

לרשת הארצית, למעט "יטב", אשר נמצא בתהליך של חיבור, וניתן לו מעמד של

"חצרים צבאיים", והוא הדין עקרונית בשילת. ההזמנה לחברת החשמל הישראלית

נמסרה וזה עניין של חודשים ספורים.

זה מביא אותי לישובים, למעט מצפה שלם,

תקוע וזוהר, ביהודה שעדיין לא מחוברים לשום רשת ולא הוזמן חיבור. תקוע מצויה

בתחום הזכיון של חברת החשמל הירושלמית, כמוה מצפה שלם ונדמה לי שגם זוהר.

מכל מקום, לגביהם לא נעשתה פנייה משום גורם על-מנת לחבר אותם לרשת. ככל

שמדובר בישוב מצפה שלם עצמו ולא בתכניות הפיתוח האזוריות, לא יהיה טעם

כלכלי לחבר את הישוב הזה. לגבי צרכי הישוב, כמו שהוא, אין הגיון בחיבור.

אין הגיון בחיבור בגלל המרחק.

מה עם תקוע?

היו"ר השר א. שרון:

אינני יודע אם היא באזורחה.

מר ר. חביב:

היא אזורחה באוקטובר 1977.

היו"ר השר א. שרון:

מר ר. חביב:

אם כך, אז הגוף המיישב אחראי להם. לכאורה
צריך היה הגוף המיישב או המחלקה להתיישובות

לפנות לחברת החשמל המזרח ירושלמית ולהזמין חיבור.

מר א. בראון:

היתה תכנית לחבר אותם לגוש עציון.

מר ר. חביב:

לכן השתמשתי במלה "לכאורה". הם מצויים
בתחום של החברה המזרח ירושלמית וצריך לפנות

אליה. אפשר גם להכריז עליהם כעל "חצרים צבאיים" ואז אפשר לחבר אותם לרשת
של גוש עציון או בינתיים לשקול אם יש בכלל טעם להשקיע השקעה ניכרת על-מנת
לחבר אותם.

היו"ר השר א. שרון:

לפי דעתי, צריך לקשור את תקוע לגוש עציון.

זה לאורך חוצה יהודה. אני מעריך שזה יהיה

ישוב גדול. זה אחד מהישובים העירוניים קהילתיים שאנחנו רוצים מסביב לירושלים,
וחשוב לחבר אותו. בחודשים האחרונים סללנו כביש המקשר את תקוע עם גוש עציון,
כביש באורך של 7.5 ק"מ, המחבר אותם לגוש עציון. כל הפעילות שלהם היא לכיוון
גוש עציון וחשוב להוביל לשם חשמל.

בנושאים אלה אין מנוס אלא לראות גם את

ההיבטים המדיניים ולא רק את ההיבטים הכלכליים. בעיני חשוב שהם יחוברו לקו
המגיע כיום לגוש עציון.

מר שפירא:

כדאי שנתקבל הסבר בקשר למימון. מי קובע מה

הם "חצרים צבאיים"?

צריך להביא בחשבון שאפרת אושרה ולכן תקוע

קשורה בנושא זה.

מר ר. חביב: בימים האחרונים יש התפתחות אשר פותחת סיכוי

שהחברה המזרח ירושלמית - אני מבקש שהאינפורמציה

הזאת לא תודלף - במסגרת הסדר אשר מתבשל כרגע, בגלל מצוקה כספית שלהם, או
שהיא תסכים מרצון שלה לוותר על חיבור של ישובים והתנחלויות, או שהיא תסכים
להאנס בלי שתקיים קול זעקה גדולה.

לכן אני מבקש בכל מקרה מן הגוף המיישב
האחראי לתקוע - אני מניח שזו מחלקת ההתיישובות - לבוא בדברים עם חברת החשמל
לישראל - במחלקה להתיישובות מטפל בזה מר גפן - כדי להחחיל את הטיפול הראשון
בנושא החיבור של תקוע.

מר מ. דרובלס:

באנו בדברים עם חברת החשמל הירושלים והם
טוענים שהם אינם יכולים לספק חשמל לתקוע.

מר ר. חביב:

אני מציע שהחטיבה הבוא בדברים עם חברת החשמל
הישראלית כדי לבדוק את האפשרות.

אשר למימון: בכל המקרים של הנחת רשת חשמל
או חיבור לרשת הארצית, בין אם מדובר בצד זה של הקו הירוק או מצד זה, הצרכן
הוא אשר מממן ומשלם לפי כללים קבועים, נדמה לי כפי שנהוג כשמדובר במים.

אשר ל"חצרים צבאיים". זה מושג משפטי.

המפקד הצבאי מכריז על כך והוא יכול לקבוע מי מספק את החשמל, וזה לאו דווקא
בעל הזכיון. כך יש מקומות אשר קשורים לרשת הארצית.

מר ר. חביב:

אשר לגוש של הישובים בשומרון. במשך תקופה ארוכה היו בירורים מקבילים ומפוצלים, שלא היתה בהם בהירות כדי שתהיה תכליתית ושאפשר יהיה לסכם על מה מדובר, על איזה עומס, כמה זה עולה וכו' כדי שאפשר יהיה לשלם וכדי שחברת החשמל תוכל להעריך לעבודה.

לאחרונה, על-מנת לשבור את מעגל הקסמים,

יזמנו כינוס של הגורמים השונים והיום היתה ישיבה מסכמת בחברת החשמל בדבר חישמול השומרון. מדובר בשלושה קווים: הצפוני - מסול כרם עד ענתה. מקו זה, חוץ שנה מיום ההזמנה ניתן יהיה לחבר את סנור מחד ואת שבי שומרון מאידך. אל הקו הזה מתחברים גם כמה ישובים ערביים בדרך. אילו שכס היתה רוצה בכך, הוא אמור היה לספק חשמל לשכס. הוא אמור לספק חשמל לעוד כמה ישובים בסביבה אם יוקמו. הקו הזה יכול לספק מגווס וחצי בלבד אבל המגבלה היא לא בקו אלא בנקודת המוצא שלו בחחנת משנה עמק חפר. בסך הכל, שלושה חוצי שומרון - זה הצפוני ועוד שניים - יכולים לספק 22 מגווס, וזה מספק פחות או יותר את הצרכים של הישובים הקיימים עם פיתוח נראה לעין.

מר א. בראון:

אשר לשבי שומרון, חסר מספר קטן של קילומטרים וזה גמור.

מר ר. חביב:

זה מספר לא כל כך קטן.

מר מ. דרובלס:

7 ק"מ.

מר א. בראון:

אבל יש עמודים וכל הדברים האחרים.

מר ר. חביב:

אנחנו מדברים על כמה פעולות של חברת החשמל
הישראלית בעת ובעונה אחת, כאשר יכולת הביצוע
שלה מוגבלת. מדברים על עוד שני קווים, על קו מעלה אדומים חדש, אנחנו מדברים
על ההערכות הגדולה בנגב, כך שהנתונים כפי שנמסרו על-ידי חברת החשמל הם
סבירים, במסגרת האילוצים שבמסגרת שלהם פועלת החברה.

היו"ר השר א. שרון:

בתכנונים שלכם, האם אתם קושרים אותם עם הצירים
של חוצה שומרון?

מר ר. חביב:

הקו לאלקנה וחארס יהיה לאורך הציר הזה.

זה מביא אותי לישובים אלון מורה וקרני שומרון,

שבאופן זמני יתחברו לקו ענקית עד להתקנת חוצה שומרון מרכזי, מטול כרם
קלקיליה לכיוון שכס. אלון-מורה וקרני שומרון זה עניין של כ-18 חודש מיום
ההזמנה.

היו"ר השר א. שרון:

האם זה הוזמן?

מר ר. חביב:

לא. כפי שאמרתי, רק היום הייתה ישיבה מטכמת
שהביאה את הדברים למצב בשל כך שכל גורם יודע
מה הוא צריך לעשות וכמה צריך לשלם.

השר ח. לנדאו:

האם יש מחשבה למסור את הביצוע בקבלנות
לחברת החשמל? זה יהיה עניין של מחצית הזמן.

מר ר. חביב:

אנחנו נבדוק מחדש עם חברת החשמל את האפשרות
להחיש בכל דרך אפשרית.

מר ר. חביב:

אני מבקש לציין שהאקט אשר מחייב את החברה להרתם לפעולה הוא הזמנה וחשלוש דמי קדימה.

אחרת הכל נשאר בגדר דיבור.

הקו השלישי, והוא חוצה שומרון המקורי, הוא לאורך הציר מכפר קאסס, אלקנה, חארס, תפוח. היכולת שלו - 7.5 מגווס. יש כבר ביקוש של 8.2. זאת אומרת, שהוא בגרעון. יחד עם זאת, אני מבקש לומר שלא כל שיאי הביקוש באים באותה עת ולכן ניתן לספק את הצרכים.

היו"ר השר א. שרון:

כשמדברים על קו לחארס, האם ברור שמדובר בעיר של 50 אלף נפש? האם התכנון הוא לפי זה?

מר ר. חביב:

לא בשלב זה.

מדובר פה על עומס לא קטן, על למעלה מ-4 מגווס.

היו"ר השר א. שרון:

מה זה אומר?

השר ח. לנדאו:

זה לא הרבה.

מר ר. חביב:

זה לא ל-50 אלף איש

היו"ר השר א. שרון:

מה לגבי תעשייה?

מר ר. חביב:

לפי אותם נתוני ביקוש חצויים שנמסרו על-ידי בעלי הביקוש הפוטנציאליים.

השר ח. לנדאו:

האם ראיתם מפת תכנון פיסי של מה שיהיה
בשטח כגון: כך וכך דיירים, כך וכך תעשיה

וכך וכך מלאכה?

מר ר. חביב:

הדיון והסיכומים נעשו בחברת החשמל בשיתוף
עם כל הגורמים המקצועיים, מהנדס החשמל של

המחלקה להתיישבות ואחרים.

היו"ר השר א. שרון:

אנחנו נעביר אליכם חוברת שלצערי לא הונחה
על שולחן הוועדה או הממשלה. הייתי רוצה

שתהיה בידך חוברת שלנו על פריסת ההתיישבות והיא צריכה לשמש קו מנחה
למחשבות. אולי תגיעו למסקנה שהתפתחות כזו היא עניין של הרבה שנים ובשלב
ראשון עדיף להעביר קווים מסוג אחר.

מר ר. חביב:

יכולת של קו נתון מוגבלת על-ידי חוקי
הפיסיקה. בעיקר קובעים הביקוש הצפוי
והמרחק. ככל שהמרחק יותר גדול, צריך לעבור ממתח גבוה למתח עליון. ככל
שהדברים חזויים מספיק שנים מראש, ניתן לתגבר את הקו הקיים על-ידי תוספת
של קו נוסף או להכנס למתח עליון, אבל זה סיפור אחר.

אם תועבר אלינו החוברת - נעביר אותה

לחברת החשמל.

היו"ר השר א. שרון:

לא. אנחנו נעביר אותה אליכם ולא לחברת
החשמל.

מר ר. חביב:

בסדר.

מתי יהיה חשמל בחארס?

היו"ר השר א. שרון:

הייתי אומר שבקווים של אלקנה, חארס ותפוח,

מר ר. חביב:

אפשר יהיה להתחיל לספק חשמל בקטע הראשון,

החל מ-18 חודש מיום ההזמנה. זאת אומרת, שהשלב הראשון הוא 18 חודשים מיום ההזמנה.

האם הוזמן כבר חשמל לחארס?

היו"ר השר א. שרון:

עד היום אי-אפשר היה להזמין, כי העניין לא

מר ר. חביב:

היה בשל. מהיום אפשר להזמין, והגורמים

יודעים על כך.

אני מבקש לסכם ולומר שמדובר בשלושה חוצי

שומרון חשמליים, שניתן לבצע אותם אם יוזמנו מיד, תוך שלוש שנים.

איך מגיע חשמל למעלה ~~הם~~ אפרים?

היו"ר השר א. שרון:

זו הבקעה. הוא קשור ומחובה. נותרו עדיין

מר ר. חביב:

כמה ישובים שאינם מחוברים כגון: מבוא שילה,

שילה, רימונים. את שילה ניתן לקשור, היא מחוץ לזכיון הערבי. אם נקשור אותה

לרשת הארצית - ניתן לקשור אותה לבקעה וזה עניין של 10 ק"מ קו.

תקשרו.

היו"ר השר א. שרון:

אני מזכיר את רימונים, בית-חורון, מבוא שילה

מר ר. חביב:

ושילה.

גם מעלה נחל.

מר מ. דרובלס:

נאמר לי היום שהחיבור לחשמל מבוסל.

מר ר. חביב:

עומד לעלות לשם ישוב כדי להחליף את הנח"ל.

היו"ר השר א. שרון:

אי-אפשר לבטל. תתקן את זה. היא צריכה להכנס

לקבוצה של סנור, מעלה נחל, קרני שומרון וקדום.

מר גפן צריך לדעת על כך.

מר ר. חביב:

אשר לאפרתה: את יחידות הדיור הראשונות ניתן

יהיה בקושי לקשור ליחידות בגוש. אפרתה תחייב קו חשמל חדש לא רק מירושלים,

כי כל הקווים עמוסים לעייפה. את היחידות הראשונות ניתן יהיה בקושי להעמיס

על הרשת הקיימת, שהיא מלאה.

אני מבין שצריך להכניס את העניין לפעולה,

היו"ר השר א. שרון:

באשר להזמנות על-ידי הגורמים המטפלים בכל

אחד מן הישובים, ויש צורך בזמן כדי להגיע לכל מקום עם חשמל.

אני מציע לבחון כל דרך אפשרית לקידום העבודה,

כי יש לנו עניין שהעבודה תבוצע בתקופה קצרה משלוש שנים.

לאור החלטתה של הממשלה בישיבתה האחרונה,

באשר לקידוחי מים, צריך להבין שאנחנו נפתח בסידרה של קידוחי מים. קידוחים

אלה אינם יוצאים דווקא בתחום של הישוב. יכול להיות קידוח בין ישובים ויש

עניין שקידוחי המים יהיו קשורים עם מערכת החשמל.

היו"ר השר א. שרון:

נראה לי חשוב להעביר בהקדם כל חומר

שיהיה בנושא זה, חומר שיועבר למשרד

האנרגיה כדי שהדברים יתוכננו במסגרת קווי החשמל.

אנחנו רואים שורה של קידוחים ולכן צריך

לעשות זאת.

מר ר. חביב:

קידוח משאבה הוא צרכן גדול וכבד.

היו"ר השר א. שרון:

לכן אני מציין את הדברים.

מר ר. חביב:

אשר למעלה אדומים ושלב ב' של מישור אדומים,

איזור התעשיה. אנחנו בעיצומו של תרגיל אשר

נועד להכניס את חברת החשמל לשטח הזכיון הזה. זה קו שיבוא מכיוון בית צפפה.

מר מ. דרובלס:

אפרת-תקוע - כיום הקווים בגוש עציון עמוסים

ולפי בדיקות שלנו נברר כמה חשמל להעביר.

המרחק קצר ורצוי להמליץ בפני משרד האנרגיה על קו כזה.

אשר לחוצי שומרון - אפשר לפתור את הבעיה

על-ידי משיכת קו מענבתה, ולבצע את זה תוך זמן קצר.

צריכה להיות המלצה לחבר את מחנה שומרון,

בלי קשר.

לא קיבלנו חשובה בקשר למעלה חורון. היום

יש שם גנרטורים. סנור גם כן לא מתחברת.

שלושת הקווים הם אלטרנטיביים. האחד - קו

רצוי ~~מענבתה~~ מענקה או חוצה שומרון או קלקיליה.

מר ר. חביב:

כל השלושה גם יחד.

20.2.79

אני מציע שמר גפן יפגש עם אנשי חברת החשמל

מר ר. חביב:

ויבדוק אם אפשר לקצר את הזמן לחיבור של

שבי שומרון, ואם זה ניתן - זה יעשה. נדמה לי שזה קשה בגלל הגיאוגרפיה.

אשר לבית חורון: אוכל לתת תשובה יותר טובה

בעוד ימים אחדים, כשאדע מה תוצאות המשא-ומתן עם חברת החשמל המזרח ירושלמית,

שכל הישובים היהודיים יחוברו לרשת הארצית, אפילו הם בשטח הזכיון של החברה

הערבית.

ואשר לחקוע: הרשת הקיימת בגוש עמוסה, אבל

נבדוק. גם זה נושא שמר גפן צריך לברר אותו.

אני מבקש לחזור על מה שנאמר בישיבה הקודמת,

מר א. בראון:

שמשרד האנרגיה יראה את עצמו אחראי לישובים

באשר לאנרגיה. צריך לראות את הישובים כישובים עם בעיות של אנשים שגרים בהם,

וצריך לטפל בישובים. זה חשוב גם מבחינת התעשייה ובהמשך גם לדברים אחרים

שיהיו בישובים. המשרד צריך לראות את עצמו אחראי לישובים. אני הייתי רוצה

שאם מתברר שיש קשיים ועיכובים בגלל הזמנה או תשלומים - שהדברים יובאו

לידיעתנו כדי לנוכל לטפל בהם.

ברשותכם, כמה מלים בקשר לחברת המשל, על סמך

השר ח. לנדאו:

נסיון שהיה לי, שהוא משמעותי. היה בזמנו

ענין של חשמל לישובים בגליל ולישובים דרוזיים. היתה בזמנו החלטה לתת חשמל

אבל עמדה לפנינו שאלה של זמן. התברר לי שכאשר בחברת החשמל יש רצון ואם

יש החלטה לבצע - הדבר ניתן להעשות בזמן הרבה יותר קצר. תקופה של שנה וחצי

להתקנת קו - זה נראה לי קצת מוגזם.

השר ח. לנדאו:

בזמנו הצעתי קבלנות, וזה כדאי לעשות והכל
ירוויחו.

אם הצעה זו לא מתקבלת, חברת חם החשמל יכולה

להתארגן לאורפציה כזו, שאיננה גדול למימדים שלה. אני סבור שאילו ביקשנו
מהם - לאחר שתימסר הבקשה - שיעשו את העבודה במחצית הזמן, זו לא תהיה תביעה
מוגזמת.

מר ר. חביב:

אתה קצת מביך אותי, מטעמים מובנים, כי אני
צריך לטעון את הטענות של חברת החשמל.

צריך לזכור שאלה אינן העבודות היחידות

שהיא מבצעת. היא מבצעת קו מחוץ עליון לירושלים.

חברת החשמל מתפרנסת מחשמל שהיא מוכרת,

וצריך להיות לה עניין לסיים עבודות. מכל מקום, נבדוק את הדברים.

היו"ר השר א. שרון:

האם אפשר לקבל את ההצעה של תת-אלוף בראון,
שתראו את עצמכם מופקדים על מצב החשמל,

זאת אומרת שלא תמתינו אלא תראו את עצמכם אחראים לחשמל.

מר ר. חביב:

מתוך אחריות שלנו בעניין זה, הבאנו את כל

הגורמים להחלטה. למען האמת, זה לא הולך כך.

יש עניין של תקציב. אנחנו כתובת לאחריות אחרונה אבל לא נוכל לבוא במקום הגופים
הקיימים.

היו"ר השר א. שרון:

לסיכום אני מציע: 1. יש לזרז את חיבורם

של הישובים היהודים ביהודה ושומרון, לרשת

החשמל הישראלית. 2. על הגופים המספלים, לפנות למשרד האנרגיה כדי להזמין

את חיבורי החשמל הדרושים. או, נאמר אחרת: על הגופים המספלים לפנות לחברת

החשמל במהירות האפשרית כדי להגיש הזמנותיהם לחיבורי חשמל. 3. משרד

האנרגיה יפקח על ביצוע מזורז של העבודות. 4. בעוד חודש ידווח משרד האנרגיה

על התקדמות העבודות, מי הם הגופים שפנו וכל ההתקדמות שהיתה.

הת/13 פעילות משרד התעשיה, המסחר והתיירות בישובים החדשים
ביהודה ובשומרון

מר עסיה:

הפעילות שלנו באיזור יהודה ושומרון היא

בשלושה מישורים: המישור האחד - הקמת

מרכזי תעשיה איזוריים בכמה ישובים עירוניים, אשר ישרתו גם את הישובים

הקטנים שבסביבה - קרית ארבע, מישור אדומים, מעלה אפרים וחארס. אלה יהיו

מרכזי תעשיה גדולים יותר.

המישור האחר - סיוע לישובים שהבסיס הכלכלי

העיקרי שלהם הוא חקלאי כגון: גוש עציון וישובי הבקעה, אבל כל ישוב כזה

יקים לעצמו גם מפעלים.

והמישור השלישי - הקמת מבני תעשיה בודדים

בהתאם לצרכים בישובים השונים על-מנת לענות על צרכי הישוב בעיקר בתחומי

המלאכה וכן בתחומי השירותים.

הסיוע שלנו מתבטא בהקמת תשתית פיזית, בתיאום

עם הגורמים המיישבים, ~~ובקמת מבנים והעמדתם בתנאי שכירות נוחים.~~

ברוב המקרים אנחנו בונים את המבנים בעצמנו ומוסרים אותם תמורת דמי שכירות

מסובסדים.

אנחנו נותנים גם הסבות כגון הלוואות ומענקים

למפעלים מאושרים, בהתאם לדרגת הסיווג של הישוב. היזם מתבקש להשקיע 30% הון

עצמי שלו והנותר הם הלוואות ומענקים.

עד כה סיימנו לקבוע סיווגם של עשרים ישובים

ביהודה ושומרון בהתאם לדרגות: א+, א, ו-ב'. עלי לציין שבגוש עציון, בבקעת

הירדן וגם ברמת הגולן יש ישובים אשר לצרכי מתן ההסבות בתחום התעשיה והתיירות

מקבלים מעמד של איזור פיתוח א' אלא אם מחליטים אחרת.

האם התחילו להקים מבני תעשייה?

היו"ר השר א. שרון:

בקרית ארבע, לדוגמה, הוכשרו שני איזורי

מר עטיה:

תעשייה שעליהם הוקמו מבנים על שטח של כ-9000

ממ"ר. פועלים במקום 25 מפעלים ומועסקים כ-200 פועלים, שכמחצית מהם אינם

יהודים. בתהליך של בנייה, שחסיים בשנת 1979, יש כ-5000 ממ"ר נוספים.

במישור אדומים הוכשר בשלב ראשון איזור

תעשייה על שטח של 600 דונם, על התשתית שבו. הוקמו כ-18,000 ממ"ר של מבנים

וקרוב לשליש מהם מיועדים ואוכלסו בקרוב על-ידי מפעל של התעשייה הצבאית.

המשרד מקים עתה עוד מבנים בשטח של כ-9,000 ממ"ר, שבנייתם חסתיים בחודש

אוגוסט או ספטמבר השנה. המספרים האלה אינם כוללים יוזמות של יזמים פרטיים.

כמה?

השר ח. לנדאו:

לצערי, אין בידי מספרים/ מדוייקים. מתוך

מר עטיה:

השטח של 18,000 ממ"ר הוקצו הרוב ליזמים.

באיזור פועלים כיום כ-30 מפעלי תעשייה, אם כי לא כולם במלוא כושר הייצור,

ומועסקים במקום כ-250 עובדים.

כמה מהם אינם יהודים?

השר מ. נסים:

כ-60%. עם הפעלתו של המפעל הצבאי ישחנה

מר עטיה:

המאזן.

אין שום מגבלה באשר לשטח.

היו"ר השר א. שרון:

מר עטיה:

המגבלה העיקרית היא חשמל. העומס אשר סופק הוא
4 מגווט ויש גרעון של מגווט אחד. לפיכך מפעלים
רציניים אינם יכולים להתחיל לעבוד אלא אם יהיה קו חשמל.

מרכז תעשייה אחר הוא במעלה אפרים, שם מכשירים

שטח של כ-50 דונם ובשלב ראשון בונים כ-3000 מטרים. הבנייה היא בראשיתה
ותסתיים במחצית השניה של שנה זו.

מרכז אחר מתוכנן באריאל.

אנחנו עדים ליוזמות ופניות של יזמים, ביניהם
יזמים שיש להם נסיון תעשייתי במרכז הארץ כגון, מפעל אדרת, אשר יכול לתרום
רבות, אבל אין שם קרקע במידה מספקת.

היו"ר השר א. שרון:

האם הוגשה בקשה לסגירת שטח למטרה זו?

מר א. בראון:

בוודאי.

מר סתו:

זה בין הנושאים ששר החוץ ביקש להעביר לחוות דעת.

השר מ. נסים:

איזה שטח יעמוד לרשות התעשייה?

היו"ר השר א. שרון:

אין הגבלה.

מר עטיה:

אני סבור שהמיקום הגיאוגרפי של הישוב ימשוך
משקיעים.

מר עטיה:

נושא אחר הוא התעשיה בישובים כפריים.

בכל ישוב, בגוש ובבקעה, יש מפעל קטן. כיום

יש כ-15 מפעלים כאלה, ואנחנו בונים בהתאם לצרכים.

אשר לישובים החדשים כגון קרני שומרון, תפוח,

בית אל, תקוע וכו'. כאן יהיו מבנים קטנים בודדים בגודל של 500-1000 מ"ר.

בסך הכל נבנה במשך השנה על שטח כולל של כ-8000 מ"ר. המבנים האלה צריכים לשמש את צרכי התושבים במקום למלאכה ושירותים. היתר ילכו לחארס.

היו"ר השר א. שרון:

האם בשבי שומרון עי-אפשר להקים מפעל תעשייתי?

מר עטיה:

כן, אבל הדגש יהיה באריאל.

היו"ר השר א. שרון:

ומה בקרני שומרון?

מר עטיה:

התכנון צנוע ומדובר על מבנה אחד בגודל של

500-600 מ"ר. השאלה אם צריך להקים שני

מרכזים תעשייתיים סמוכים זה לזה - חארס וקרני שומרון.

היו"ר השר א. שרון:

יותר קל לנסוע מקרני שומרון לכפר-סבא מאשר

מקרני שומרון לחארס. בכל מקום צריכה להיות

חשתית תעשייתית.

מר עטיה:

חשתית תהיה אבל לא מרכז כמו מעלה אדומים או

חארס.

השר ח. לנדאו:

האם אתם בונים מבני מלאכה?

מר עטיה:

לצרכי הישוב עצמו. אם יהיו מספיק קרקעות בקרני

שומרון וגם יזמים - לא! תהיה מניעה לבנות עוד.

למעלה אפרים יש קשיים למשוך יזמים. יתכן שחוצה שומרון יקל על הבעיה.

השר מ. נסים:

הממשלה החליטה, על-ידי ועדות שרים שלה, לתת

תמריצים למה שנקרא "ערי פיתוח", וברור שישובים

ביהודה ושומרון הם בכלל זה.

תמריצים בדרגה גבוהה ניתנים למי שעובד במקום

אבל בישובים האלה, מכיוון שלא כולם יש מקורות תעסוקה - אני מתייחס לתעשייה -

נמצא שהם מופלים לרעה, שלא מרצונם. חשבתי שצריך למצוא פתרון לבעיה. אם

יקדמו את הנושא של התעשייה - זה ייטיב את המצב. אבל זה עניין של זמן.

היו"ר השר א. שרון:

אני בעד לתת להם מעמד כזה.

השר מ. נסים:

יש להם מעמד כזה, אבל הם לא נהנים מן

התמריצים, כי אינם עובדים במקום. יש החלטה

כוללת לגבי כל ארץ-ישראל אבל למעשה היא לא חלה על הישובים ביהודה ושומרון

משום, שפרט לקרית ארבע ומעלה אדומים, אין בהם מקומות תעסוקה תעשייתיים.

אם יש במקום מורים - הם מקבלים.

היו"ר השר א. שרון:

איך אנחנו מעבירים דבר כזה?

השר מ. נסים:

עוררתי היום את הבעיה הזאת בישיבתה של ועדת

שרים לרווחה.

השר מ. נסים:

אני חושב שצריך להיות תיאום בין יושב-

ראש ועדת השרים לענייני התיישבות, יושב

ראש ועדת השרים לענייני רווחה ויושב-ראש ועדת השרים לערי הפיתוח. אני

חושש שבלי ישיבה משולשת כזו העניין לא ימצא פתרון. זאת אומרת, אני מדבר

על פגישה משולשת בין שר התעשיה, המסחר והתיירות, שר החקלאות וסגן ראש

הממשלה.

היו"ר השר א. שרון:

צריך ליזום פגישה כזו.

השר מ. נסים:

יש לדאוג לכך שהחלטה בדבר מתן תמריצים

לנמצאים בערי פיתוח, תחול גם על מתישבים

ביהודה ושומרון, אם כי התעסוקה שלהם איננה במקום.

השר ח. לנדאו:

צריך לדבר על דרי יהודה ושומרון.

השר מ. נסים:

גם אם אין התעסוקה שלהם במקום, משום העובדה

שדבר זה איננו באשמתם. סגן ראש הממשלה

בקיא בנושא זה, כי הוא מטפל בו.

מר מ. דרובלס:

לפני מספר חודשים הודיע שר המסחר, התעשיה

והתיירות הקודם, מר יגאל הורביץ, שמשרדו

יבנה בכל ישוב חדש לפחות 600 מטרם עבור מבני תעשיה. הודעה זו נרשמה

בפרוטוקול אבל לא בוצעה.

נציג המשרד הזכיר היום ישובים שלהם אופי

כפרי, ישובים חקלאיים שצריכים השלמה של תעשיה והמתישבים יוזמים מפעלים,

אבל מכיוון שעיקר הביסוס שלהם הוא על חקלאות - המצב איננו חמור. שונה

המצב ב-8-10 ישובים המבוססים על תעשיה כגון: נווה צוף, בית-אל, תפוח,

מעלה חורון ועוד. לישובים האלה אין אמצעי ייצור וכל פרנסתם על תעשיה ומלאכה.

מר מ. דרובלס:
אם המדיניות תהיה שאנחנו נבנה את מבני
התעשייה לאחר שיהיה פרוייקט - יש חשש
שאם תהיה הצעה שאי-אפשר יהיה לממשה מיד - היוזם ילך למקום אחר.

אני שואל אם הוועדה יכולה להמליץ בפני
אנשי משרד התעשייה, המסחר והתיירות לבנות בכל ישוב לפחות 1000 ממ"ר
מבנים אשר מתאימים למלאכה ותעשייה. אני מבקש להזכיר שכדי להקים מבני
תעשייה, זה עניין של 15 חודשים וחבל להפסיד את הזמן הזה. במצב הנוכחי,
אם לא יחול שינוי - הישובים האלה הם בתי מלון ללינת לילה בלבד. ההצעה
שלי בדבר הקמתם של מבני תעשייה בכל ישוב באה כדי למנוע ולהימנע ממצב
שהתעשייה ממתינה למבנה.

מר עטיה:
בשלב זה נמצאים בתכנון, לקראת הקמה
מיידית, מבנים בישובים השונים על שטח
כולל של כ-8000 ממ"ר.

מר מ. דרובלס:
האם מדובר על כך שבכל ישוב יהיה מבנה
תעשייה?

מר עטיה:
כן.
בחומר המונח על השולחן יש פירוט.

מר א. בראון:
יש ישוב אחד - נווה צוף - שמשום מה
נקבע לו סיווג נמוך יותר בהשוואה
לאחרים. הדבר לא תוקן למרות מכתב ופנייה שלי למשרד התעשייה, המסחר
והתיירות.

היו"ר השר א. שרון:
אני מבקש להוסיף את הישוב נווה צוף
למסגרת הישובים שסווגו כ-א+.

מר עטיה:

בזמנו היתה פנייה של מר בראון וסגן

השר הקודם השיב שבאשר לנווה צוף,

נבדוק כל תכנית לגופו של ענין ונתייחס אליה כמו אל א+.

היו"ר א. שרון:

זה מיותר. אני מבקש להעביר את הבקשה

הזאת לשר.

מר שפירא:

האם יש הגבלה לגבי העסקתם של יהודים

או ערבים בישובים?

היו"ר השר א. שרון:

בעפרה לא מועסקים ערבים. יתר על כן,

היתה עכשיו פנייה להצטרפותן של משפחות

נוספות, נרשמו 140 משפחות והתקבלו 15. אחד התנאים שהם מביאים אתם את

אמצעי הייצור ויעסיקו או את אנשי המקום או רק יהודים.

מר א. בראון:

בישובי הסוכנות היהודית יש הוראה לא

להעסיק ערבים.

היו"ר השר א. שרון:

זה ענין לשוב עצמו. אינני מציע שנקבל

החלטה בענין זה, מה עוד שמרבים לדבר

על חיים משותפים. כל ישוב בפני עצמו יכול לקבל החלטות שלו.

מר עטיה:

כל מפעל מכל יוזמה משקית מעבר לקו הירוק

זכאית לביטוח פוליטי באמצעות חברת "ינאי",

חמורת פרמיה של $\frac{1}{2}\%$ מן ההשקעה. יש טענה למה אנחנו צריכים לשאת בנטל הזה

וכנגדה יש טענה של האוצר.

מר עטיה:
יש בעיה אחרת: יזמים אשר הולכים להקים
מפעלים בשטחים, הבנקים לא מקבלים את

המבנה כבטוחה.

היו"ר השר א. שרון:
שר התעשיה, המסחר והתיירות סיפר לי
שביוזמה שלו היה דיון אצל ראש הממשלה

והושב הסדר בנושא זה.

מר עטיה:
לי לא ידוע על הסדר. אנחנו ממשיכים
לאשר ביטוחים פוליטיים, בוועדת המנכ"לים

שליד משרד הבטחון.

היו"ר השר א. שרון:
אני מבקש שתבדוק את הנושא הזה.

אני סבור שאנחנו יכולים לסכם ולומר

שיש לזרז הקמתה של תעשיה בישובים יהודיים ביהודה ושומרון ועזה.
משרד התעשיה, המסחר והתיירות ידווח על התקדמות העבודה.

אני מבקש לדחוף את הדברים ככל שניתן.

הח/14 שירותים רפואיים ביישובים החדשים ביהודה ובשומרון

השר א. שוסטק:
משד הבריאות החליט בשבועיים אלה לקבל
עליו את האחריות והדאגה לשירותי הבריאות
ביישובים. מונה אדם מיוחד אשר יהיה אחראי לביצוע.

בישיבה הקודמת הוטל עלי לבוא בדברים
עם שר הבטחון בקשר להנחיה כללית במידה שנחוצה עזרה של הצבא. עשיתי את
הדבר הזה. נפגשתי עם שר הבטחון. היתה לו אוזן קשבת לדברים וההנחיה ניתנה
כבר, אם כי אינני יודע מתי ואיך.

מר ע. גרייצר:
הפעולה החשובה ביותר היתה ששר הבטחון
הפסיר תקן של 5 אחיות, שהקפיא לפני כן.
מסרנו את הדבר לקופת חולים של ההסתדרות, מפני ששום קופת חולים אחרת לא
פנתה אלינו. כל אחות יכולה לתת שירות לשלושה יישובים. זה פתר את הבעיה
של הסייעוד.

היו"ר השר א. שרון:
האם יודעים, בתפוח למשל, שיש אחות?
מר ע. גרייצר:
לא. רק שלשום הופשרו המשרות ורק אתמול
קופת חולים קיבלה אותם.

היו"ר השר א. שרון:
האם קופת חולים יודעת שתפוח היא מקום
שקופת חולים צריכה לטפל בו?

מר ע. גרייצר:
נודיע להם.
יש מקרים שבישוב מסויים גרה אחות, אבל
היא רוצה לקטוף חצילים ולא לעסוק במקצועה כאחות.

מר ע. גרייצר:

נושא אחר: התנדבות של רופאים לעבוד

בשטחים. מדובר ב-5 ישובים שלא מגיע

אליהם רופא. אלה ישובים שמספר התושבים בכל אחד מהם 50 - 100 נפש.

באנו אתם בדברים ואנחנו בקשר עם הרופאים. המשרד תיקצב סעיף מיוחד,

שבינתיים יהיה על חשבון משרד הבריאות, עד שקופת חולים, אשר חייבת

לממן את הדברים, תוכל להתארגן בנושא זה.

מדובר על שני ישובים: שילה ותפוח.

כשאמרתי לאנשי שילה שאנחנו שולחים רופא אבל צריך להסיע אותו, התברר

שאינן במה להסיע אותו. אני מקווה שיימצא לכך פתרון.

היו"ר השר א. שרון:

מטריד אותה המצב בתפוח, כי זה ישוב קטן

שבו ילדים רבים. רוב הנמצאים במקום באו

מאיזור צאצא החוף. זה ישוב של בני העדה התימנית. יש להניח שקר להם

על ההר, ואין שם לא רופא ולא אחות.

מר ע. גרייצר:

זה ישוב בעייתי. אצלנו רשום שיש להם

15 ילדים.

היו"ר השר א. שרון:

יש שם יותר.

מר ע. גרייצר:

אשר לטיפות חלב: זו בעיה של 7 ישובים.

סיכמנו עם קופת חולים שאנחנו נראה את

האחות של קופת חולים במקום כנותנת שירות, ואם זו לא אחות חיילת - נשלם

לקופת חולים עבור השירות. זה מוסכם בעל פה. בראשית חודש מארס הבעיה

תמצא את פתרונה.

אני מבקש לחזור לדבר שמציק לי: העדר

של גוף מינהלי מפריע בעבודה.

נספל בבעיה זו.

היו"ר השר א. שרון:

אני מודה לשר הבריאות ולמר גרייצר.

* * * * *

15/הת קרני שומרון

במסגרת ההחלטה בדבר העיבוי בקרני שומרון

מר מ. דרובלס:

אנחנו מציעים שבמס' 2 שבמפה, לבנות את

הישוב הזמני של הישוב הקהילתי. זה במרחק של 800 מטר. זה מתואם עם
השר.

אני מציע להעמיד * על סדר היום סעיף

השר ש. חמיר:

בדבר מדיניות הטיפול בישובים שבפיתחת

רפיח.

נדון בזה בעוד שבועיים.

היו"ר השר א. שרון:

כדאי שיהיה ברור שצריך להבדיל בין דברים

שבשטח, הפרעות להנחת קווים וכו', שאלה הן פעולות פוליטיות, ובין
הדברים הממשיים הנעשים בשטח.

אשר לפעולות הממשיות: לטיפול בישובים

האלה ניתנת עדיפות לדוגמה: בישוב חרובית אנחנו בונים כרגע בנייה זמנית.

היו"ר השר א. שרון:

אנחנו ניגשים עכשיו להקמת חממות לכל

המתיישבים, בהשקעה גדולה, מתוך הנחה

שאפילו יהיה הסכם, הם יצטרכו לחיות שם שלוש שנים.

תקציבי הפיתוח כוללים את הישובים ברמת

הגולן, בקעת הירדן, חבל עזה ופיתחת רפיח, כולם בהעדפה מוחלטת, כדי

לאפשר לישובים בפיתחת רפיח להחזיק מעמד כל זמן שהישובים צריכים להיות

שם, וגם מול אפשרויות אחרות שיכולות להיות.

גם לישובי רמת הגולן והבקעה אנחנו נותנים

סיוע כדי לתרום לחיזוקם הכלכלי והמוראלי.

אם תהיה עלינו ביקורת, היא תהיה על

כך שאנחנו לא נותנים מאומה לישובים במרכז הארץ.

מכל מקום, נקיים דיון בנושא זה. יהיה

כאן מר שמעון רביד והוא ימסור פרטים מה נעשה בכל אחד מן הישובים האלה,

איך מאפשרים להם להחזיק מעמד במשך השנים תוך המשך ההתפתחות המשקית

שלהם.

אני הצעתי להם לא לבנות בנייני קבע ולא

לסעת מסעים אבל לעומת זה, בכל התחומים האחרים יש העדפה לכל הישובים

האלה.

מזכירות הממשלה

עו"ק מס. מתוך 2 עותקים

ס ו ד י

- 28 -

(697)

החלטה שמוצה מס. תת/12 של הועדה להתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית, מיום כ"ג בשבט תשל"ט (20.2.79)

הת/12 חשמל ביישובים החדשים ביהודה ובשומרון

מ ח ל י ט י מ :

א. הועדה להתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית רושמת לפנייה את הודעת נציג משרד האנרגיה והתשתית בנושאי אספקת חשמל לישובים היהודיים ביהודה ובשומרון, כדלקמן:-

(1) היישובים הבאים מחוברים לרשת החשמל של חברת החשמל של מזרח ירושלים, או שנמצאים בשלבים האחרונים של חבירה לרשת זאת:-

(א) נווה צוף

(ב) עופרה

(ג) בית אל

(ד) גבעון

(ה) מישור אדומים

(ו) מצפה יריחו

(ז) קליה

(ח) אלמוג

(2) (א) ישובי דרום יהודה כדלקמן, מחוברים לרשת החשמל הארצית:-

(1) קרית ארבע

(2) ראש צורים

(3) אלעזר

(4) אלון שבות

(5) כפר עציון

(6) מגדל עוז

(7) הר גילה

מזכירות הממשלה

- 29 -

(698)

- (ב) כמו-כן מחוברים לרשת ארצית כל יישובי הבקעה למעט ייטב; באשר לייטב - ישוב זה נמצא בתהליך של חבירה לרשת החשמל הארצית לאחר שניתן לו מעמד של "חצרים צבאיים" מפאת היותו מצור בתחום הזכיון של חברת החשמל של מזרח-ירושלים;
- (ג) ניתן יהיה לחבר את אפרת לרשת החשמל הארצית; כאשר בשלב ראשון יחובר הישוב לרשת הקיימת בגוש עציון, ולאחר מכן באמצעות קוו מתח גבוה חדש מירושלים;
- (ד) עקרונית, הוא הדין באשר לשילת - שהזמנה בענינו, לחבירה לרשת החשמל הארצית כבר נמסרה, ותהליך החבירה כבר החל;
- (3) מצפה שלם, תקוע וזוהר נמצאים בתחום הזכיון של חברת החשמל של מזרח ירושלים והם אינם מחוברים עדין לאף לא אחת מרשתות החשמל הנ"ל, ואף טרם הוגשו בענינם הזמנות לחבירה מטעם הגופים המיישבים;
- (4) הושג סיכום בין כל הגורמים הנוגעים בדבר, בענין פריסת רשת החשמל הארצית על פני השומרון, במתכונת של שלשה קווי מתח גבוה מקבילים (שלשה חוצי שומרון) - אשר יספקו יחדיו, כ- 22 מגוואט חשמל לסיפוק צרכיהם של היישובים במקום, לפי הפירוט העקרוני כדלקמן:-
- (א) קוו מתח גבוה צפוני (חוצה צפוני) - יכסה את השטח מטול-כרם עד ענבתא ויחד עם הסתעפויותיו יספק חשמל ליישובים באזור בין היתר לשבי שומרון ובית חומותיים (סנור), כל אלא - תוך כשנה מיום מסירת ההזמנות לחבירה לרשת, לחברת החשמל. כמו-כן ניתן יהיה לחבר לקוו זה את הישוב מעלה-נחל;
- (ב) קוו מתח גבוה מרכזי (חוצה מרכזי) יכסה את השטח מקלקיליה ועד לשכם. אל קו זה יחוברו באופן קבוע היישובים אלון מורה וקרני שומרון כאשר בשלב הביניים יחוברו היישובים הנ"ל לקוו טול-כרם ענבתא - תוך כ- 18 חודשים מיום הגשת ההזמנה לחבירה;

קוו/.

מזכירות הממשלה

-30-

(699)

- (ג) קוו מתח צבוח דרומי (חוצה דרומי)
שיתפרט מכפר קאסם ועד תפוח, ויותקן
לאורך כביש חוצה שומרון, במגמה לספק
חשמל לאלקנה, חרס (אריאל) ותפוח -
כאשר הביצוע ייעשה בשלבים שהראשון בהם,
חיבור אלקנה, יארך כ- 18 חודשים מיום
ההזמנה;
- (ד) היישוב סלעית נמצא בתהליך של חבירה
ישירה לרשת החשמל הארצית;
- (ה) ביצוע התכנית הנ"ל בשלמות ייערך כ- 3
שנים מיום ביצוע ההזמנות;
- (5) היישובים המפורטים להלן, טרם חוברו לרשת חשמל
כלשהי:-
- (א) שילה - ניתן לחברו לרשת החשמל הארצית,
בבקעת הירדן;
- (ב) מבוא שילה - מצוי בתחום הזכיון של חברת
החשמל של מזרח ירושלים;
- (ג) רימונים - כנ"ל;
- (ד) בית חורון - כנ"ל;
- (ה) כוכב השחר - כנ"ל;
- (ו) קידוחי עוג'א - כנ"ל;
- (6) הוחל בהליכים המשפטיים והתכנוניים להתקנת קוו
חשמל על-ידי חברת החשמל הישראלית לפריסת רשת
החשמל הארצית - מירושלים אל איזורי מישור אדומים
ומעלה-אדומים;
- (7) מסתמנת אפשרות להעביר את אספקת החשמל לשכונות
היהודיות של מזרח ירושלים וליישובים היהודיים
של אזור זה שנמצאים מעבר לקו הירוק - מידי
חברת החשמל של מזרח ירושלים לידי חברת החשמל
לישראל;
- (8) מימושן של כל התכניות לחיבור יישובים לרשת החשמל
הארצית מותנה במסירת הזמנות מטעם הגופים המיישבים
והעברת הכספים הכרוכים בכך - לחברת החשמל לישראל;

מזכירות הממשלה

- 31 -

(700)

- ב. משרד האנרגיה והתשתית. נושא באחריות הכוללת לנושא החשמל הנ"ל, והוא יעקב אחר מימוש התכנית האמורה תוך כדי דיווח לוועדה להתיישבות;
- ג. משרד האנרגיה והתשתית יבדוק אפשרויות להחיש ככל האפשר את ביצועה של התכנית הנ"ל או חלקים ממנה;
- ד. הגופים המיישבים ינקטו באופן דחוף, בכל הצעדים המעשיים הדרושים כדי לממש את התכנית לפריסת קווי חשמל, כאמור לעיל.
-

מזכירות הממשלה

עותק מס. מתוך 2 עותקים

- 32 -

ס ו ד י

(701)

החלטה (שמורה) מס. הת/13 של הועדה להתישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית מיום כ"ג בשבט תשל"ט (20.2.79)

הת/13 פעילות משרד התעשיה, המסחר והתיירות בישובים החדשים ביהודה ובשומרון

מ ח ל י ט י ם הועדה להתישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית, רושמת לפניה את הודעת נציג משרד התעשיה, המסחר והתיירות בענין תיעוש באזור יהודה ושומרון שמתכצע בשלשה מישורים:-

- א. (1) הקמת מרכזי תעשיה אזוריים במספר ישובים עירוניים כמפורט בסעיף ד' להלן המשרתים גם את הישובים שבסביבתם;
- (2) סיוע לישובים כמפורט בסעיף ה' להלן, שהבסיס הכלכלי העיקרי שלהם הוא חקלאי (גוש עציון, ישובי הבקעה), בהקמת מפעלים יזומים על ידם;
- (3) הקמת מבני תעשיה בודדים בהתאם לצרכים בישובים השונים על מנת לענות על צרכי הישוב בתחומי המלאכה והשירותים;
- ב. הסיוע מחבטא בהקמת תשתית פיזית (קרקע, מים, חשמל וכיו"ב); הקמת מבנים והעמדתם בתנאי שכירות נוחים ובמתן הטבות - הלוואות ומענקים למפעלים שנבדקו ונמצאו זכאים לכך מחוק החוק לעידוד השקעות הון (מעמד של "מפעל מאושר");
- ג. על מנת לאפשר מתן הסיוע לתושבים הגרים בישובים וליזמים המקימים מפעלי תעשיה באזורי יהודה ושומרון סיים באחרונה, משרד התעשיה, המסחר והתיירות, בהתאם להחלטה מס. 18 (עפ/13) של הממשלה מיום ו' בתשרי תשל"ח (18.9.77), את סיווג היישובים כדלקמן שהוקמו עד כה באזור יהודה ושומרון לפי החלטות הממשלה:-

(1) אזור א'

מעלה אפרים, אלון מורה, שומרון, קרני שומרון, תפוח, חארס, עופרה, בית-אל, תקוע, סנור;

(2) אזור א'

אלקנה, גבעון, קרית-ארבע, מישור אדומים, נוה-צוף, בית-חורון, מצפה יריחו;

מזכירות הממשלה

(702)

- 33 -

(3) אזור ב'

כפר רות, שילת, סלעית;

- (4) לישובים שלא פורטו ברשימה, ובעיקר ישובים חקלאיים בגוש עציון ובבקעת הירדן, ניתן בדרך כלל ובהתאם לסעיפים ב'2 ו-ג'1 של החלטת הממשלה הנ"ל מעמד של אזור פיתוח א', וזאת לצרכי מתן הטבות בתחום התעשייה והתיירות;

ד. (1) קרית ארבע:-

בקרית ארבע הוכשרו שני אזורי תעשייה שעליהם הוקמו מבנים על שטח של כ- 9,000 מ"ר ובהקמה נמצאים עתה כ- 5,000 מ"ר נוספים במבנים אלה פועלים כיום 25 מפעלים ובתי מלאכה;

(2) מישור אדומים:-

במישור אדומים הוכשר בשלב ראשון אזור תעשייה על שטח של כ- 600 דונם והוקמו בו כ- 18,000 מ"ר מבנים שרובם הוקמו ליזמים ואוכלסו ומיעוטם יאוכלס בעתיד הקרוב. באזור: פועלים כיום כ- 30 מפעלי תעשייה ועוד כ- 10 מפעלים נמצאים בשלבי בניה. בהקמה נמצאים עתה עוד כ- 8,500 מ"ר נוספים שבנייתם תסתיים במרוצת השנה הנוכחית, שיוסיפו לאזור עוד כ- 20 מפעלים;

(3) מעלה אפרים:-

הישוב ישמש מרכז אזורי-תעשייתי ומוקם בו אזור תעשייה; בשלב ראשון - על שטח של כ- 50 דונם, עליו ייבנו 3,000 מ"ר מבנים - שבנייתם תסתיים במחצית השניה של שנת 1979;

(4) א ר י א ל :-

בישוב זה מתוכנן לחקמה מרכז תעשייתי שישרת גם מספר ישובים נוספים באזור, כגון: אלקנה, קרני שומרון, תפוח. בליצוע התכנית יחל עם העמדת הקרקע שאותרה למטרה זו;

- ה. (1) סיוע משרד התעשייה המסחר והתיירות לישובים הכפריים בגוש עציון ובישובי הבקעה, בהקמת מפעלי תעשייה יזומים על-ידם מתבטא במימון הכשרת תשתית, בהקמת מבנים או בשיפוץ מבנים קיימים ובמתן מעמד של מפעל מאושר לאלה שנמצאו זכאים לכך על-פי הקריטריונים המקובלים;

./בישובים

נוזכירות הממשלה

(703) - 34 -

(2) בישובים הקטנים שהוקמו בשנתיים האחרונות באזור יהודה ושומרון, יסייע המשרד מתחשב בצרכים המיוחדים של כל ישוב;

(3) המשרד עומד להקים בישובים כדלקמן באזור יהודה ושומרון מבנים לתעשייה אשר יענו על צרכי הישובים בטווח הקרוב בתחומי המלאכה והשירותים:-

(א)	עופרה	—	2000 מ"ר
(ב)	אלון מורה	—	1200 מ"ר
(ג)	בית חורון		660 מ"ר
(ד)	בית אל		660 מ"ר
(ה)	תקוע		660 מ"ר
(ו)	שומרון		660 מ"ר
(ז)	תפוח		660 מ"ר
(ח)	אלעזר		" 660
(ט)	מחולה	—	" 350
(י)	נערן		" 450
(יא)	סלעית		" 440
(יב)	חרס		" 2000
(יג)	גבעון		" 660
(יד)	קרני שומרון		" 660
(טו)	אלקנה		" 660

(4) קצב ביצוע התכנית הנ"ל מותנה בהעמדת הקרקעות הדרושות לבנייה;

ו. הועדה להתיישבות מציינת בסיפוק את הודעת משרד התעשייה, המסחר והתיירות לפיה הוקמו עד כה באזורי יהודה ושומרון כ- 30,000 מ"ר של מבנים לתעשייה ובהם נמצאים בשלבים שונים של הפעלה כ- 80 תעשייתיים ובתי-מלאכה; וכי בשלבי תכנון והקמה שם נמצאים עתה למעלה מ- 25,000 מ"ר נוספים. כל אלה אינם כוללים בנייה עצמית לצרכי תעשייה ומלאכה - של יזמים פרטיים.

א. כ"ח

מזכירות הממשלה

עותק מס. מתוך 2 עותקים.

- 35 -
ס ו ד י
(704)

החלטה (שמורה) מס. הת/14 של הועדה לענייני התישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית מיום כ"ג בשבט תשל"ט (20.2.79)

הת/14 שירותים רפואיים בישובים החדשים ביהודה ובשומרון

מ ח ל י ט י ם בהמשך להחלטה מס. הת/10 של הועדה להתישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית, מיום י' בשבט תשל"ט (7.2.79) בענין פרסונל רפואי ושירותים רפואיים בישובים החדשים ביהודה ובשומרון, לרשום את הודעת שר הבריאות, כדלקמן:-

- א. משרד הבריאות לקח על עצמו את תדאגה ואת האחריות לענין שירותי הבריאות בכל הישובים שם;
- ב. (1) בעקבות פגישה בינו לבין שר הבטחון בענין פרסונל רפואי - הופשרה על-ידי משרד הבטחון הצבתן של 5 אחיות לשם מתן סיעוד רפואי בישובים, כאשר כל אחת מחמשת האחיות תוכל לשרת שלשה יישובים;
- (2) האחיות הנ"ל הועברו לקופת חולים כללית, לשם הפעלתן;
- ג. (1) נעשים הסדרים עם רופאים של בתי-חולים, ישובים וקופת חולים כללית - בענין העסקתם בהתנדבות של רופאים בישובי יהודה ושומרון;
- (2) משרד הבריאות קבע תקציב מיוחד למימון ההסדרים הנ"ל, עד אשר קופת החולים, אשר חייבת לממן את עבודת הרופאים, תתארגן לפעולה בתחום זה;
- ד. (1) נעשו הסדרים עם קופת חולים כללית להגיש שירותי טיפת-חלב בשבעה יישובים ביהודה ושומרון שמספר המשפחות בהם - נע בין 6 לבין 45 - לפיהם, יראו משרד הבריאות את אחות קופת חולים במקום גם כנותנת שירותים של טיפת-חלב;
- (2) אם האחיות האמורה אינה אחת-חיילת, משרד הבריאות יממן את מתן השירות הנ"ל.

מזכירות הממשלה

עו"תק מס. 2 מתוך 2 עו"תקים

ס ו ד י

- 36 -

(705)

החלטה (שמורה) מס. 15/ת של הוועדה לענייני התישבות המשותפת לממשלה
ולהסתדרות הציונית העולמית מיום כ"ג בשבט תשל"ט (20.2.79)

קרני שומרון

15/ת

מ ח ל י ט י ם   בהמשך להחלטה מס. 4/ת של הוועדה להתישבות
המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית, מיום כ' בכסלו
תשל"ט (20.2.78), לאשר את הקמתו של הישוב הקהילתי-חקלאי,
קרני שומרון, כ- 800 מטר מהמחנה הזמני הקיים; ולרשום את
הודעת ראש החטיבה להתישבות של ההסתדרות הציונית העולמית,
כי מקום הקבע של הישוב תואם עם משרד הבינוי והשיכון.

6444

מזכירות הממשלה

סגנון קריאה

צ"ע 1 חלק 2

ש מ ו ר

פ ר ו ט ו ק ו ל
ישיבת הועדה לעניני התיישבות המשותפת
לממשלה ולהסתדרות הציונית
העולמית

י' בשבט תשל"ט - 7.2.79

נכחו: חברי הועדה - השרים: א. שרון - יו"ר, ז. המר, ד. לוי, ח. לנדאו,
מ. נסים, ג. פת.

נציגי ההסתדרות הציונית העולמית: מ. דרובלס, א. כץ, ע. לוינסקי,
מ. שפירא, א. תבין, א. שנקר.

נעדרו: חברי הועדה - השרים: ש. ארליר, ע. ויצמן.

נציגי ההסתדרות הציונית העולמית: א. אביחי, ר. וייץ, ט. פרידמן

- ש. תמיר - שר המשפטים
- א. שוסטק - שר הבריאות
- ש. אבני - המנהל הכללי, משרד הבינוי והשיכון
- ד. בועז - משרד האוצר
- א. בידץ - מינהל מקרקעי ישראל
- מ. בצראי - משרד התחבורה
- א. בראון - לשכת שר החקלאות
- מ. בן מאיר - משרד החקלאות
- ע. גרייצר - משרד הבריאות
- ר. חביב - משרד האנרגיה והתשתית
- אלוף א. טמיר - משרד הבטחון
- י. מרגלית - משרד הבינוי והשיכון
- א. לוטן - משרד האוצר
- סא"ל ד. סתיו - משרד הבטחון
- י. סיטרמן - משרד התחבורה
- א. עטייה - משרד התעשיה, המסחר והתיירות
- ש. רביד - החטיבה להתיישבות של ההסתדרות הציונית
העולמית
- א. שילו - המנהל הכללי, משרד התחבורה
- א. לישנסקי - מזכיר הוועדה

סדר היום:	הת/7	התחבורה ביישובים החדשים ביהודה, שומרון ורמת הגולן	א' 2
	הת/8	ביצוע החלטות הוועדה להתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית	
	הת/9	ההתיישבות בגליל - הקמת מצפים ותכנון יישובי קבע	א' 10
	הת/10	פרסונל רפואי ושירותים רפואיים ביישובים החדשים ביהודה ובשומרון	א' 25
	הת/11	שונות - דיווח בענינים שוטפים	א' 32

רשימה: א' 32

.../התחבורה

חח/7. התחבורה בישובים החדשים ביהודה, שומרון ורמת הגולן

היו"ר בשר א. שרון:

פותח את הישיבה.

היום נעסוק במספר נושאים. ביקשתי משר

התחבורה ומשר הבריאות למסור לנו על מצב התחבורה ומצב הסייעוד הרפואי

בישובים החדשים ביהודה ושומרון, ובזה צריך לכלול גם את עזה; כן

ביקשתי משר הבינוי והשיכון למסור דיווח על מצב הבינוי.

נוסף לכך ביקשתי את נציגי חסיבת ההתיישבות

למסור לנו על מצב הקמת המצפים בגליל, נושא שהוזכר לא פעם בישיבות

הוועדה הזאת בהקשרים שונים. הקמת המצפים בגליל נמצאת במלוא קצב

הכנתם, ועל כך נשמע מפי שמעון רביד.

השר ח. לנדאו:

ברצוני להתייחס בדברי לקטע מסויים של

התחבורה הציבורית בעיקר ביהודה ובשומרון,

לאור ההחלטה שנתקבלה בוועדה באפריל 1978, אך ביצועה החל רק באוגוסט

1978. ניתנה אז הוראה לחברת אנד להפעיל תחבורה ציבורית במספר יישובים

ביהודה ובשומרון מסיבה פשוטה, שאין צורך להרבות בדברים עליה: לשמור

על קשר בין היישובים ביהודה ושומרון לבין שאר היישובים בארץ.

היישובים שנכללו בהסדר לאור ההחלטה, שבביצועה

החל לאחר תקופה לא קצרה, הם: תחבורה בין ירושלים לבין תקוע - שתי

נסיעות ליום; בין נתניה לבין השומרון - שתי נסיעות ליום; בין עפולה

לבין דותן - שתי נסיעות ליום; רמלה-בית-חורון-ירושלים - שלוש נסיעות

ליום; נבי-סלח-תל-אביב - 3 נסיעות ליום.

מדובר כאן בסובסידיה רצינית מאוד, כי העלות

של הנסיעות האלה במחירים של יוני 1978 מגיעה ל-3 מיליון ל"י, והסכום

השר ח. לנדאו:

שונה היום סמה שהוא היה אז. לא אכנס כאן לפירוט של מספר המשתמשים בתחבורה זו; לא זה הקובע, הקובע הוא שעלינו לספק תחבורה ציבורית ליישובים אלה; נצטרך לדון בעתיד כיצד להגיע לכך שהשירות יהיה טוב יותר, אולי לשנות שיטה מסויימת מבחינת הצורך. נצטרך למצוא דרך לכך, אם יהיה צורך, לאחר בחינת השאלה של העיבודים.

אי-לזאת ניתנו שירותים של תחבורה ציבורית:

בין ירושלים לבין מעלה-אפרים - שתי נסיעות ליום; בקעת בית-שאן וירושלים - שתי נסיעות ליום; ירושלים-מעלה-אדומים - שלוש נסיעות ליום. אנחנו מקווים שבקרוב יופעל גם קו התחבורה בין שילה לבין ירושלים. עלי להביא לידיעת חברי הוועדה שקו זה עדיין לא הופעל, ומתנהל משא-ומתן מעסי לביצוע ההסעה בקו זה.

עד כה מדובר על קווי תחבורה המופעלים על-ידי

חברת אגד. עתה אני עובר לקווי התחבורה המופעלים על ידי חברת דן; אלון-מורה-תל-אביב - 3 נסיעות ליום; בארים-אלקנה - 3 נסיעות ליום; זה כולל גם את אריאל ותפוח.

ישנה בעיה לגבי כפר יונתן לאור העובדה

שהדרך אליהם עוברת בציר הנפט, שאינו מאפשר תחבורה ציבורית כיום, ונצטרך לחפש דרך - בין על-ידי סלילת כביש מיוחד או מציאת פתרון אחר לכביש לאורך 3 ק"מ - כדי להבטיח את התחבורה הציבורית לכפר יונתן.

עלי לציין שהעלות של סלילת כביש זה של 3 ק"מ

לא נכללה בתקציב של משרד התחבורה. כל התקציב של משרד התחבורה לכבישים אינו מספיק אפילו לזה. דבר זה קשור גם לשר הבינוי והשיכון, כי מדובר כאן גם על עיבוי יישובים.

השר ח. לנדאו:

אני עובר עתה לתחבורה הציבורית ליישובי רמת-הגולן המרכזי ורומה וצפונה. זה מבחינת ביצוע ההחלטות שנתקבלו בוועדה זו, והיה סיפול בהן בין החודשים אפריל-אוגוסט עד שהן הגיעו לכלל ביצוע. אני מתיימר לומר בזה, כי פתרנו את בעיית התחבורה הציבורית ליישובים. עדיין קיימות בעיות נוספות, אבל כפי שאמרתי קודם, הדבר הקובע הוא קיום התחבורה וקיום הקשר, ואני חושב שמשרד התחבורה רואה מחובתו לפתור בעיות אלו לאור מגמה זו.

כפי שאמרתי בעיית התחבורה לשילה עומדת למצוא את פתרונה בימים אלה. קיימת בעיה חמורה שנצטרך להתמודד אתה, וזו התחבורה לקרני-שומרון שעוברת דרך ראש העין ולא דרך כפר-סבא, באשר חברת דן אינה רשאית לעבור בכפר-סבא, כי חברת אגד היא בעלת הזכיון על התחבורה לכפר סבא. אנשי קרני-שומרון נאלצים לנסוע לקלקלליה באוטובוס ערבי ושם לתפוס אוטובוס של חברת דן שעובר דרך ראש העין. אני מקווה מאוד שנמצא פתרון לבעיה זו, כי כאן ישנה גם בעיה בסחונת חמורה, ונצטרך לעשות כמיטב יכולתנו כדי להתגבר עליה.

זה הדו"ח שאני יכול למסור ברגע זה על מה שבוצע. השאלה היא מה התביעות ומה עומד לפנינו ולמצוא לזה את הפתרונות המתאימים.

היו"ר השר א. שרון:

לגבי התחבורה לקרני-שומרון וגם לקרום לדעתי

קיימת בעיה קריטית, כי יש בעיה של אנשים שצריכים לנסוע יום-יום למקום עבודתם. 60% ממתיישבי קרום מתפרנסים אמנם מהעבודה במקום, אבל יש הרבה אנשים שצריכים לנסוע למקום עבודתם בעיקר בכפר-סבא. קיים כאן אבסורד מוחלט, שאנשים צריכים לקחת אוטובוס ערבי ~~אחרי~~ והם נאלצים להמתין במרכז קלקלליה עד שמגיע אוטובוס של

היו"ר השר א. שרון:

חברת דן, שאיננו רשאי להכנס לכפר-סבא ונוסע בקו פתח-תקוה-ג'לג'וליה.
לפעמים קורה שאשה בודדה מחכה לאוטובוס בקליליה, וזו בעיה בטחונית
חמורה. לדעתי דן אינו חייב לעבור בצומת רעננה, שיכנס בדרך אחרת ויסע
מג'לג'וליה דרך נווה-רמון לכפר-סבא. לא ייתכן שאזרחים יהיו חייבים
להשתמש באוטובוס ערבי, ולחכות לו בלב קליליה.

אורי בר-און:

באופן כללי אפשר לומר שהיחס שאנחנו מקבלים
מתברות התחבורה הציבוריות הוא למטה מכל
ביקורת. (השר ח. לנדאו: לא רק אתם). והדוגמאות לכך הן רבות וקשות.
אני אישית מטפל במשרד התחבורה בנושא של
התחבורה לשילה זה חודשים. זה אחד הנושאים הכואבים ביותר דוקא לאנשים
בנקודות ישוב קטנות, ואני חושב שאנחנו חייבים למצוא פתרון בהקדם.
ישנו צא הנושא של נבי-צלח שבזמנו סוכם
שהאוטובוס לשם ומשם יוביל רק יהודים, ומתברר שמכל-מיני סיבות האוטובוס
הזה עובר דרך הכפרים הערביים, וזה לוקח שעותיים עד שמגיעים לנבי-צלח
או חזרה, וזה לא בהתאם לסיכום שהיה.
סוכם בזמנו שלחרש ולתפוח יהיה אוטובוס שלוש
פעמים ביום. מתברר שלתפוח האוטובוס מגיע רק פעמיים: בנוקר ובערב,
וכאן רוב האנשים אין להם רכב משלהם. יש שם בעיות תברואה שמחייבות
קשר | שוטף. לפי דעתי לא היו אף פעם בעיות כל כך חמורות בשטח זה כפי
שהן קיימות היום, והכרחי שתהיה שינוי בגישה, ושהיה טיפול בבעיות אלו
מתוך גישה רחבה יותר.

השר ח. לנדאו:

אני מבקש מאד לקבל את כל הדברים האלה
בכתב, על מנת שנוכל לספל בהם.

היו"ר השר א. שרון:

הממשלה החליטה בזמנו שיש לאפשר לאנשי שילה
לחיות שם בבטחון, וסוכם על הקמת מבנים,
סלילת כביש ותאורה בטחונית - וכל הדברים האלה מתבצעים.

יוסף שפירא:

אני מצטער שאני היחיד כאן שצריך לדבר
בשביל הגולן. דיברנו על נושא התחבורה
בגולן לפני מספר ישיבות רב. אני מצטער שאיני יכול להגיע לחלק
מהישיבות, כי ההורעה על קיום הישיבה מתקבלת סמוך מדי למועד הישיבה,
ולא תמיד אפשר להתפנות.

היו"ר השר א. שרון:

קבענו שאחת לשבועיים ביום רביעי תתקיים
ישיבה של הוועדה הזאת.

יוסף שפירא:

שר התחבורה הזכיר כאן את כפר יונתן שהדרך
אליו עוברת בציר הנפט. אי-אפשר לקבל דבר
זה, ולא ייתכן להשאיר ישוב כזה חודשים רבים בלי תחבורה; אפילו הדואר
אינו מגיע לשם, כי אומרים שמכונת של הדואר הנע אינה יכולה להגיע
לשם. איננו יכולים לקבל זאת, שחודשים רבים אחרי שהוחלט שהישוב
יעלה למקום זה, אי-אפשר לפתור את בעיית התחבורה, כיוון שהאוטובוס
אינו יכול לנסוע על ציר הנפט. זה אבסורד. אי-אפשר להשאיר ישוב
בלי אוטובוס, כאשר האוטובוס הקרוב ביותר הוא במרחק של 25 ק"מ.
זהו שירות דע שאנחנו עושים לאנשים שמתמסרים למשימה של בניית ארץ-ישראל.
אנחנו יודעים שאוטובוסים של אגד כן נוסעים בציר הנפט, אבל לכפר
יונתן אינם מוכנים להכנס. אני מבקש שיימצא פתרון לבעיה זו בהקדם;
וכן שתהיה דאגה שמכונת הדואר תביא את הדואר לכפר יונתן.

השר ח. לנדאו:

אני ביוזמתי העליתי בעיה זו ואמרתי שנצטרך
להתמודד אתה. ישנן כאן גם בעיות בטחון שלא

בידינו לפתור אתן.

השר ז. המר:

אני מבקש להעיר הערה כללית שנוגעת לכל
המשרדים. אני יודע שבמשרדי אני מסתדל

לעשות כמיטב יכולתי בכל מה שנוגע ליישובים האלה בשטח החינוך.
צריך לשחרר את הוועדה הזאת מהדאגה לפרטים שנוגעים לתחבורה או לבריאות.
כל שר צריך להפקיד מישהו מאנשי משרדו, אם זה המנכ"ל או מי שימונה על-
ידו, שיסע ליישובים השונים ויברוק במקום מה הם הצרכים והדרישות.
לא אנחנו כאן יכולים להגיד מה יש ומה דרוש. נציגי המשרדים צריכים
להפגש עם האנשים במקום ויחד לעבוד תכנית ולראו לביצועה. איננו
צריכים לעשות כאן דברים שהמשרדים צריכים לעשות. כל משרד צריך לראות
את הטיפול ביישובים האלה במשימה לאומית על פי החלטות הממשלה.

אורי בר-און:

הדוגמה הטובה ביותר בשטח זה הוא משרד החינוך,
אין שום בעיה בשום מקום.

שלמה אבני:

לגבי נושא התחבורה לכפר יונתן וציר הנפט -
פורמלית לפחות וגם הנדסית ישנה הצדקה לסענה

של חברת אגד, אבל כאן אמרו שאוטובוסים של אגד בכל זאת נוסעים.
ברצוני להביא לידיעתכם שבימים אלה השלמנו כביש חדש מיהודיה לקצביה,
ושר הבינוי והשיכון יחנוך אותו פורמלית בעוד שבועיים. האם הארכת
הכביש מקצביה לרושמיה ב-2 ק"מ יכול לפתור את הבעיה?

יוסף שפירא:

לא.

אהוד שילה:

ברצוני לעמוד על התמונה בכללותה. ביהודה ובשומרון ישנה תחבורה סדירה ל-12 יישובים, ומזה ל-6 יישובים על בסיס של נסיעות מיוחדות, וזה מחוץ למערך ולמעגל של שירות תחבורתי-ציבורי.

כפי שאמר כבר שר התחבורה, לשירות הזה יש מחיר, וזה מגיע ל-10,000 עד 15,000 ל"י ליום, לפי נתוני התנועה שיש לנו. בממוצע ישנם בין 5 ל-15 נוסעים באוטובוס.

הבעיה היא בעיה של הפרס ולא כל כך בעיה של היישוב בכללותו. התדירות היא נמוכה; מדובר על 2 עד 3 נסיעות ליום, משום-כך הרבה מאד מהפרטים האלה אינם מקבלים תשובה לבעיות שלהם. לפני כשנה נדונה בוועדה הזאת ההצעה להציע ליישובים האלה רכישת אוטובוסים, ושלכל יישוב יהיה אוטובוס משלו, שינוהל על ידי היישוב ואולי יספק פרנסה למשפחה במקום, ואז תחושת הניתוק לא תהיה כל כך עמוקה. כרגע נוסעים בבוקר ובערב, לפעמים גם בצהריים, ובאמצע היום אולי יש עוד מספר נוסעים שאין להם תחבורה, וכפרטים הם חשים תחושה של בדידות, אבל אי-אפשר לפתור בעיות אלה על ידי תחבורה ציבורית.

היו"ר אשרא. שרון:

איני יכול בשום-פנים-ואופן לקבל גישה זו כפי שהיא באה לידי ביטוי בהערה אחרונה זו.

לפי דעתי תחבורה סדירה זה ענין לאומי-מדיני, ולא יכול להיות שחבל ארץ מסויים לא יהיה קשור אל מוקדי המדינה מפני שמספר הנוסעים שם הוא קטן. זה בלתי-אפשרי. מעולם לא נהגנו בדרך זו. זה חלק מהנוכחות והקביעות בשטח, ואני מציע שלא נסטה מסצב זה אפילו לרגע.

אני מבקש מאורי לרכז את כל התביעות תוספות

שישנן ולהעביר אותן למשרד התחבורה.

היו"ר השר א. שרון:

בהמשך להערותו של שר החינוך, שאני בהחלט מקבל אותה, אני מבקש בהזדמנות זו מהשרים הנוכחים כאן, שנקבל החלטה עקרונית הקובעת, שהוועדה פונה למשרדים השונים הנותנים שירות לציבור לבדוק אם וכיצד מתבצעות החלטות הממשלה הקשורות בהקמה ובפיתוח יישובים חדשים. כל כמה שארצה לספל בכל הדברים האלה של מרפאה, תחבורה וכו', אני יכול לספל בכל הבעיות האלה, כי אני נני הכתובת למתן תשובות לשאלות המתעוררות בנושאים אלה. כל שרי הממשלה נושאים באחריות לביצוע החלטות הממשלה, וכל שר במשרדו צריך לספל בנושאים הנוגעים ישירות לשטח פעולתו. לא ייתכן שיבואו לישיבת ועדה זו יסענו שבמקום מסויים אין אחות או אין רופא ואין אוטובוס. אני פונה בבקשה שכל שר יקח על עצמו לבדוק את הדברים במקום וכל אחד יספל בתחום שלו בעזרת אנשי משרדו.

השר ש. תמיר: היו לא פעם אי-הבנות בשטח זה. צריך שיהיה

ברור שהקמת יישובים זה עניין לוועדה זו;

הראגה לקיומם התקין של היישובים זה עניין למשרדים השונים.

השר דוד לוי: אני מבקש שיירשם, כי משרד הבינוי והשיכון

ערוך למעשה למתן פתרון בהקדם לאותה נקודה

של עקיפת ציר הנפש - קשת, כפר יונתן וכו' - וזה ייעשה בחודשים הקרובים.

הח/9. בינוי ביישובים חדשים בגליל - הקמת מצפיםהיו"ר השב א. שרון:

כידוע לכם אנחנו נמצאים בתהליך של הקמה -

בשנים הקרובות ממש - של 26 יישובים בגליל.

מדובר ב-8 יישובים באיזור תפן, הנמצא מדרום למעלות; 8 יישובים באיזור צלמון שבגליל המזרחי בכיוון לאיזור מיגדל וחקוק; ו-9 עד 10 יישובים באיזור שגב, שהוא נמצא בגליל המערבי, מערבה לכפר הערבי סחנין-ערבה-ודיר חנה.

אנחנו כרגע נמצאים שם בתהליך של הקמת 12

יישובים אלה, כאשר האחרים לפי התכנית יבוצעו לפי הסדר שנוכל לבצע.

אנחנו עמדתנו בגליל בפני תופעה חמורה של

חשש לרזרבות של קרקעות המדינה שנותרו בידינו. מדובר בקרקעות המדינה בהיקף של כ-40,000 דונם, עם אפשרות - כתוצאה מהפעולה שנציג אותה היום - לגשת לייצור של 40,000-50,000 דונם של קרקע ממשלתית. כדי שנוכל

לשמור אותה כרזרבה לעתיד אנחנו החלטנו על הקמת מצפים שבהם אנשים

יעסקו בשמירת השטח, בגידור, בנסיעות, והם יהיו גרעינים להקמת יישובי

קבע במקומות אלה בעתיד. פרטים על כך תשמעו ממנכ"ל החטיבה להתיישבות.

נוכח המאמץ הכללי של ההתיישבות שקיימת היום,

וקיום כל כך הרבה יישובים שאינם מתוקצבים, ואין אפשרות לבנות אותם,

נקים בשלב הראשון 25-26 יישובים מתוכננים ונשמור בידינו בין 28 ל-32

מצפים במקומות שונים בגליל. במצפים האלה יטופל בין החודשים מרס עד

אוגוסט 1979, וזה יתן לנו רזרבה קרקעית ל-20, 30 או 40 השנים הקרובות

לפעולות התיישבות מסוגים שונים, התיישבות עירונית, כפרית וכו'. הזכרנו

את עניין יהוד הגליל לא פעם בישיבות שלנו, ואני רואה את הקמת המצפים

שעומדים להקים עכשיו כאחד הדברים להביע למטרה זו.

שמעון רביד:

אנחנו עומדים בגליל בפני שתי בעיות עקרוניות:

ראשית, בעיות הדמוגרפיה ובעיות הפרישה בשטח.

אני אומר מראש, שאין ביוזמה של חסיבת ההתיישבות, אם בהתיישבות עירונית

או בהתיישבות כפרית, לפתור את בעיות הדמוגרפיה, לא לזה מיועדים היישובים

בגליל. בעיית הדמוגרפיה צריכה להפתר על ידי יישוב צפוף, תפקיד ההתיישבות

הכפרית בגליל, שתכנית זו היא חלק ממנה, להבטיח פרישה במרחב בקרקעות שהן

בבעלות המדינה, ועל ידי זה שלא כל עיר שצריכה לפתור את הבעיה הדמוגרפית

תפתח כאי בתוך היישובים שסובבים אותה, ושלא ייווצר מצב שמיישוב אחד לשני

צריך לנסוע דרך אוכלוסיה ערבית.

בחרתי להביא מפה זו בפניכם, כי היא טובה

יותר מכל מפה אחרת ומסלימה את המצב בגליל, וכיצד התכנית שלנו מנסה

לתת תשובה על בעיית הפרישה.

(תיאור על המפה) העיגולים האדומים הם יישובי

המיעוטים בגליל. העיגולים הירוקים המלאים הם היישובים היהודיים בגליל

בפרופורציה לאוכלוסיית הגליל. את האוכלוסיה הזאת מאפיינים שני דברים:

ההתיישבות הכפרית בשלבים הראשונים אחרי קום המדינה התרכזה לאורך הגבול

עם לבנון, ובצדק. היתה חשיבות ממדרגה ראשונה לייצב את הגבול כאן,

ולא ליצור רצף ערב בין מה שקורה מעבר לגבול ובין אמצע האוכלוסיה

הערבית הקיימת מצד זה.

המשאבים הקונבנציונליים לא הספיקו כדי

מבחינת התעסוקה.

לתת תשובות ליותר יישובים עד שלא נמצאה דרך גם בנושא של היישוב

הכפרי שמבוסס על מטעים ולול, אי-אפשר היה לחדור למרכז הגליל.

דבר שני שמלמדת מפה זו, אם חברי הוועדה

יזיינו לעצמם איפה עובר הקו של המדינה לפי תכנית החלוקה, הרי קו

הגבול וכל האיזור הזה היה מחוץ לתחומי החלוקה של שנת 1947. זו המסרה

של שלושה איזורי ההתיישבות שהם: איזור תפן, איזור שגב ואיזור צלמון.

שמעון רביד:

העיגולים הירוקים החלולים מסמנים את המקומות שבהם אנחנו רוצים להקים עד 29 מצפים, שבכל אחד מהם יהיו בין 300 ל-400 דונם בבעלות המדינה ועד 4000 דונם בריכוזים שונים.

תפקיד המצפים לנתק את כושר השמירה על הקרקעות

מקצב הקמתם של יישובי הקבע, היות ולאור קצב הקמת יישובי הקבע בשנים האחרונות - גם אם ייעשה מאמץ מיוחד - לא נוכל להגיע ליותר מהקמת 5 עד 7 יישובי קבע בשנה בגליל. פירוש של דבר שאנחנו חייבים, בגלל העובדות שנוצרות בשטח, - ליצור איזו שהיא מערכת שתבטיח ^{כי כאשר} שנגיע ליישוב 20,000-30,000 או 40,000 דונם קרקע שעומדת לרשותנו היום היא תעמוד לרשותנו גם כאשר נוכל לבנות את היישובים.

לאור העובדה שאיננו יכולים להקים יישובי קבע

בקצב מהיר גם מבחינת העלות ומבחינת הפרוגרסה, הרי לפז תכנית המצפים אנחנו עושים את הדברים זמניים בעלות יחסית נמוכה, והייתי אומר, בהשקעה של כ-10% או קצת פחות ממה שעולה להקים יישוב קבע בשנה הראשונה. זה לא בא במקום, אלא תחנה בדרך להקמת יישוב קבע.

מתוך 29 או 32 המצפים כ-20 יאוישו על ידי

גרעיני התיישבות אשר מצפים זה כבר לעלות על הקרקע, או גרעיני נח"ל שיתנו שנת שירות שלישית כשירות ביישובים, והם יחזיקו את הנקודות בצורה של מאחזים שנתיים, כאשר התעסוקה תהיה ראשית כל להשגת המטרה שלשמה הוקמו המצפים: שמירה על השטח על ידי גידור וייעור וכדומה. יש סידור עם המועצות המקומיות ביישובים

הסמוכים על עבודות חוץ במידה שלא תהיה מספיק תעסוקה בפונקציה העיקרית של המצפה. 20 המצפים יוקמו במקומות שבהם יש מחשבות ראשונות על אפשרויות של הקמת יישובי קבע בעתיד הרחוק יותר.

שמעון רביד:

שר החקלאות אמר כאן היום שאנחנו נמצאים
 בשלבים של הקמת 26 יישובי קבע. גם בקצב האופטימלי פירושו של דבר
 שנגיע לאחר היישובים האלה אחד לארבע שנים במקרה הטוב. לכן החשיבות
 שב-20 נקודות אלה של המצפים ישבו חלק מהגרעינים המיועדים לעלות
 ליישובי הקבע, ובחלק תהיה תורנות של הגרעינים של התנועות ההתיישבותיות
 שמיועדות להן נקודות אלה, אם כי זה אינו יוצר מחויבות קבועה
 לחלוטין.

לגבי 10-9 מצפים נוספים שבהם קשור הנושא

של הקמת יישובי קבע, הדבר אינו ברור לחלוטין. אנחנו רוצים ליצור כשיתוף עם גופים ציבוריים, כגון: הרשות לשמורות הטבע וכדומה, אכסניות נוצר, בתי-ספר שדה - ליצור ריכוזים של קבוצות אנשים של 6 עד 10 משפחות שתעבודנה בכל מקום תעסוקתי בפעילות שקשורה באיזור, עם פחות מחוייבות שלנו לגבי דאגה לנושא התעסוקה, כאשר המשפחות האלה מתחייבות לשמור על מספר כללים. הכלל העיקרי הוא שהנושא יהיה ללא שום העסקה של ערבים כזאת או אחרת; אנחנו מעבדים עכשיו איזה חווה שהאנשים יצטרכו להתום עליו שידאג גם לצד המספטי של הנושא הזה.

לשם אינפורמציה - התקציב לכל הפרויאקט

הזו מרכיב במחלקת ההתיישבות של הסוכנות בסך הכל של 250 מיליון ל"י, שהם הוכנסו 100 מיליון ל"י לתקציב השנה, ו-150 מיליון ל"י ייכללו בתקציב של השנה הבאה לגמר ~~האמצעים~~ הפרויקט. בימים אלה אנו עוסקים בנושא של בדיקת המיפרש בשטח, ואני מניח שזו נקודה חשובה נוספת לנסות לגמור את המצפים ככל שניתן בהיקף כזה בזמן אחד ולא למשוך זאת על פני תקופה ארוכה; אלא ~~ב~~בתקופה הקרובה יעמדו בפני הקמת 26 נקודות, כי לגבי מספר נקודות יש ~~אמצע~~ בעיות אם זה בקשר לשמורת טבע או בקשר לבעלות פרטית על הקרקע. בין 20 ל-26 נקודות

שמעון רביד:

אנחנו מקווים שתאוישנה עד גמר שנה זו, והספה הזאת שלפניכם ממחישה את הפיזור של הנקודות בלב מרכז הגליל (העיגולים הירוקים התלולים).

אני חושב ומקווה שתמונתה הגליל מבחינת

נוכחותנו בו, בעיקר לגבי ריכוזי האדמות, - אא נצליח להגיע לכך שהתמונה תהיה אחרת לגמרי בקיץ הבא. על-ידי הפעולה הזאת אנחנו מעריכים שנוכל לשים את ידינו בבסחון על סדר גודל של קרקעות רב יותר, על ידי עצם הקמת המצפים וגידורם, ועוד מספר כזה על ידי פתיחת הגישה לנושא הייעור בהיקף כזה.

זאת אומרת, שאנחנו למעשה מתוך כ-140,000-

150,000 דונם נוספים שישנם בבעלות הסדינה באיזורים אלה, על קרוב ל-100,000 דונם נוכל להשתלט בעזרת התכנית הזאת על ידי נוכחות ממסית.

אברהם כץ:

סרבים לאחרונה להשתמש במשפט: מעט מדי

ומאוחר מדי. איני רוצה לעשות פרפרזה על

המשפט הזה, זה לא מעט מדי ואני מקווה שזה לא מאוחר מדי, אבל לגבי

הגליל צר לי להגיד שאני חושב שזה מאוחר מי, ומי שמכיר את המצב

בשטח יסכים אתי. אנחנו עשויים לזכות בגולן, כי זה שטח בטחוני,

להכניס שם כל מה שאנחנו רוצים, אבל עלולים להפסיד את הגליל, וזה

הרבה יותר חמור. אני מחייב כל פעולה שתיעשה בקצב מהיר יותר

ואינסנסיבי של השקעות בשטח, וכל אחד צריך לעשות במיגזר שלו כל

מה שאפשר כדי לעודד ביצוע התכנית הזאת.

שאלה לגבי כוח האדם - שמעון התייחס כאן

לגרעיני התיישבות. האם מדובר על גרעיני התיישבות קיימים או גרעיני

התיישבות מתוכננים? מה עושים בשאלת כוח-האדם לגבי המצפים המתוכננים?

אברהם כץ:

בזמנו דובר על יוזמות פרטיות וחצי פרטיות
 בכל היישובים בגולן ובגליל. גם הם מהווים נוכחות מסוימת בשטח,
 האם יש תוצאות ליוזמות כאלה?

האם השטחים המיועדים למצפים נקיים מכל
 מבנה או מטעים, או דברים אחרים שקשה לעסוק בהם, והם עלולים להפריע.

שמעון רביד:

לגבי כוח האדם - המדובר ב-20 מצפים
 תנועתיים ואמנו מקווים שהחל מחודש יולי
 השנה כל 30 המצפים יהיו מאוישים בקצב של 4-5 לשנה שבעתיד ייהפכו
 ליישובי קבע. הלוואי שיכולנו לקלוט את כל הגרעינים שמסתייגים בתור
 לעלות על הקרקע. בשנה זו נוכל לאייש מצפים בכ-500 איש, שבחלקם
 הם גרעינים שמוכנים כבר עכשיו למרות הידיעה שזה יקח עוד הרבה זמן
 עד שהם ייהפכו ליישובי קבע; חלק מהם הם גם חלוצים.

ב-20 מצפים יהיו בערך כ-400 איש. בתוך

המצפים האלה יהיו 5 היאחזויות נח"ל זוטא. אנחנו נכניס נח"ל במקומות
 שיש לנו בעיה שם להחזיק את השטחים; אם זה שטח אש של הצבא איננו
 רוצים להכריז על ביטולו. בכל המקומות האחרים אין שום בעיה פיזית
 שמפריעה. המצפה נמצא במרכז בין 300 ל-400 דונם, שזה המינימום,
 עד לר יכוז של 4000 דונם בצירוף מסויים.

לגבי הנושא של היוזמות הפרטיות - 10 מהמצפים

שמקווים להשלמתם מבין ה-20 או 29 המצפים, הם פתוחים לצורות התיישבות
 יותר חופשיות מאשר הצורות הקונבנציונליות. זה במסגרת החובה שתוטל על
 האנשים שלא להעסיק ערבים, והם יצטרכו לקחת את אמצעים עליהם עצמם,
 להקים איזה מבנה יחסית חופשי אמצעים בנוסף של יישוב קהילתי אולי
 יותר גדול, והתגודדות לצרכי אספקת שירותים מוניציפליים.

שמעון רביד:

בהתאם לדיונים שקיבלנו גם מאנשים שהגיעו דרך

להתאחדות האיכרים ולפי הפניות שיש לנו, יש מספיק מועמדים שמוכנים
ללכת לצורת התיישבות קצת יותר חופשית. אנחנו רואים בזה ברכה לפחות
לתקיעת יתר.

היו"ר השר א. שרון: איננו יכולים לתת הנחייה שלא להעסיק ערבים,
ישראל, והם זכאיים לקבל עבודה כמו כל יהודי,
כי הערבים הם גם אזרחי | אבל אני נתתי הנחייה חד-משמעית שהחווה

שייחתם יהיה כזה, שאם יתגלה אפילו החשש הקל שבקלים, שעל ידי
הפעולות האלה ניתן לגייס מציה להתיישבות ערבית במקומות אלה, המתיישבים
היהודיים יפוגו מייד. בכל הפעולה הזאת מדובר על שמירת רזרבה של
קרקע ל-20 או 30 השנים הבאות להתיישבות יהודית בגליל על צורותיה
השונות. מבחינה זו ההנחייה היא חד-משמעית אפילו אם זה נראה כגורם
מגביל, אבל גם בפגישה עם נציגי התאחדות האיכרים דיברנו על זה, שיהיה
ברור לכולם שלא תהיה שום התיישבות כזאת שבחפזות תתחיל התיישבות
ערבית באותו מקום, וקיבלנו את הסכמתם ותמיכתם.

עקיבא לוינסקי: כולם יודעים עד כמה הדבר הזה חשוב, אבל

אני רוצה לערער על הקונצפציה. אמרתי

אותו דבר בדיון בהנהלת הסוכנות כאשר אישרו את התקציב לביצוע
הפרויאקט הזה.

מצד אחד אני מקבל את ההנחה שעל ידי זה

אנחנו מבינים לנו אפשרויות לרזרבה קרקעית ל-30 או 40 השנים

הקרובות. אבל יחד עם זאת אני חושב שאנחנו חייבים כאן להחליט

לעצמנו שאיננו רוצים לחכות 20 או 30 שנה, באשר ברגע שזה כן מתקבל

וכך נתכנן, והאנשים ידעו שהם יושבים שם באופן זמני, השאלה הדמוגרפית

לא תיפתר שם אף פעם. חלק מהם יכולים להפוך מוקדם יותר ליישובי

קבע, אבל זו שאלה של כסף ולא שום דבר אחר.

עקיבא לוינסקי:

אני מציע שלושה דברים למחשבה. האחד, ענין
 יישוב הגליל יש לראותו כמשימה לאומית-יהודית, וזה דבר שהסוכנות
 יכולה לעסוק בו ולעורר בו עניין.
 דבר שני, אנחנו נמצאים כמעט במצב שהיה
 בתקופת המנדט, יש אנשים, יש קרקע ולא מיישבים. הוויכוח היה אם
 בכלל צריך התיישבות בגליל.

היו"ר השר א. שרון: איפה היה ויכוח כזה?

עקיבא לוינסקי:

היה א ויכוח על המשקל שיש לייחס לגיוס
 הכספים בעולם היהודי; התחילו להגיד
 שההתיישבות החקלאות הגיעה לסופה ואין צורך יותר. יש לי שלוש
 חוות-דעת של פרופסורים שצריך להקטין את ההתיישבות החקלאית. עניינו
 בגליל בפירוש מחייב לעשות זאת.

דבר שלישי, זה שאנחנו אומרים שעל ידי

המצפים האלה אנחנו רוצים להבטיח רזרבה קרקעית ל-20 או 30 שנה, אינו
 עונה על הבעיה. אם האנשים לא ידעו שתהיה שם תעסוקה הם לא ישובו
 שם. צריך לעשות תכנית משולבת בשני הדברים. אני מבין שעוד אי-
 אפשר להגיד בכל מקום אם יהיה שם יישוב קבע או לא, בחלק אולי כן,
 את אלה צריך לקדם במסגרת שלוש השנים הקרובות. לכן באיזור
 ההתיישבות צריך להתחיל לתכנן התיישבות מעשית.

צריך לראות כמה דברים במסלול. בגליל אנחנו

מדברים על הקרקעות אלא האלה, אבל יש גם אחרים. אני חושב שבמסגרת
 זו צריך להקדיש תשומת לב גם לפיתוחה של צפת וגם של נצרת עילית.
 צריך ליצור אפשרויות תעסוקה כדי שאנשים יתקרבו למקומות אלה. אם
 לא תהיה עבודה במקום כמו צפת ונצרת עילית - ששם אין שום מרכז
 עירוני לפעולה ציבורית-תרבותית, אין קולנוע, ועל ידי זה מבריחים

עקיבא לוינסקי:

אנשים מהאיזור. אם נחזק את צפת ונחזק את נצרת עילית, ונדאג לאיזורים האלה זה גם כן יכול לעזור. בשלב זה גם ארגון ענייני התחבורה יכול לעזור. הגליל כולו צריך להיהפך למקום משיכה להתיישבות יהודית.

אני חושש כל הזמן כאשר מנסים להציג זאת כמחזים, באשר יש גם צד לא פרודוקטיבי ופרובלמטי בעניין זה. הייתי שמח אילו כולנו היינו מתאחדים על עניין זה.

היו"ר השר. א. שרון: אנחנו רואים זאת בדיוק באותה צורה. יש כרגע שלב אחד, שמוכרחים לתקוע יתר בכל המקומות האלה. זהו מיבצע שבהיקף כזה לא בוצע אף פעם. אולי בשנים עברו ובשנים שהיה כוח צוות לעשות דברים כאלה.

עקיבא לוינסקי: מתוך אותה הרגשה תעמוד שאלה של כלים כדי לעשות זאת. נעשה כל דבר על מנת לכוון כל אפשרות בזמן הקרוב ביותר ונעמוד בלוח הזמנים.

היו"ר השר. א. שרון: ב-12 מקומות מתוך ה-29 מתנהלת כבר עבודה של פריצת דרכים, הכנת מישטחים וכדומה.

השר ש. תמיר: לגבי הדברים שנאמר כאן על שטחי ארץ ישראל לפי תכנית החלוקה של 1947 - אני ממליץ להביא בחשבון שזו אינה תכנית פנססטית של אז, כי גם כיום יותר ויותר עובדים מתייחסים לזה ברצינות. (השר ז. המר: מי מתייחס לזה?) בעיקר הערבים, אבל תמצא גם יהודים שמזכירים זאת.

השר ש. תמיר:

המסקנה ובגזרת לדעת בעקבות דברי עקיבא לוינסקי, שבהקשר למבצע זה, שהוא חיובי כשלעצמו ויש לברך עליו, כדאי היה - איני יודע אם זה שייך לוועדה זו או לוועדה לענייני הגליל, שהוקמה בישיבה האחרונה של הממשלה, והיא צריכה לטפל בזה - לטפל עירוניים בנושא של יישובים אצאצא נוספים בגליל. אם מדובר על קצב מעשי ופסיכולוגי כאחד, עם כל חשיבותו של הנושא, את המצוקה העיקרית הדמוגרפית זה אינו פותר ל-5 או 7 או 10 השנים הקרובות. איני יודע כלל אם יש תכנון ליישובים עירוניים בגליל בקצב שישים לאל כל מחשבה לריחוק הגליל או הרפייתו מבחינה לאומית, מבלי להזכיר את ענין 1947. אני מציע שדבר זה יבורר אצא בין יו"ר הוועדה הזאת לבין יו"ר הוועדה לענייני הגליל, כדי שהנושא של יישוב הגליל לא יפול בין שתי הוועדות. אלגבי המגמה שהמאחזים האלה ישארו עבריים. אני מציע אצא כאן לנהוג בזהירות מירבית. לא חשוב אם ייאמר פה בוועדה או שזה ייעשה בחוזים. הממשלה כממשלה לא תוכל להכין חוזים כאלה. (שמעון רביד: הסוכנות יכולה). אני מציע שנושא זה ייבדק במשרדי שלנו, כאשר הכיוון שעליו נרמז חייב להיות ברור שהכל בידי הסוכנות, ואז אפשר להחליט על המקום ללא חששות ולהבטיח זאת.

היו"ר השר. א. שרון: איני יודע אם השר לוי כבר השתתף בישיבות

הוועדה הזאת, אני מקדם אותו בברכה. לפי

החלטות הממשלה ישנה ועדה אחת המחליטה על הקמת יישובים עירוניים או כפריים משני צדי הקו אצא, או בחלקי ארץ-ישראל, וזו הוועדה הזאת הירוק

המסותפת להנהלה הציונית ולממשלה. מה שנוגע לטיפולם וקידומם של יישובים אחרים, ומתן דחיפה נוספת - למטרה זו הוקמה ועדה, שבהחלט אצא צריך להיות מגע אתה, מאחר ומדובר באותם האנשים, אבל לגבי

היו"ר השר א. שרון:

עצם ההחלטה ועדה זו לא רק רשאית, אלא זה בדיוק תפקידה המוגדר הן בהחלטות הממשלה הקודמת, או בישיבה הראשונה או השניה של הממשלה הנוכחית, שאישרה את סמכויות הוועדה כפי שהצגתי אותן בפניה.

אני חושב שהערות שר המשפטים בנושא הערבים

היא נכונה מאד. אני הסתייגתי בנושא זה גם קודם, אבל ישנה בעיה,

לכן נמצא פתרון בנושא זה בכיוון הסוכנות היהודית והקרן-הקיימת

והן בלבד, והקרן הקיימת לישראל נותנת יותר בסחון בתחום זה.

אני מבקש לקחת לשימת לב את הערת^{שר} המשפטים

ולהיעזר בשירותיו של משרד המשפטים בניסוח החוזה. הממשלה חייבת

להיות זמירה בעניין זה בצורה מוחלטת.

השר ש. תמיר:

האם הוועדה הזאת היא הוועדה המוסמכת

לגבי יישובים עירוניים?

היו"ר השר א. שרון:

הנושא הזה נדון בהרחבה לא אחת בוועדה זו.

אם אקח לדוגמה את מעלות שאנחנו רוצים להביא

את אוכלוסייתה ל-50,000 נפש, ומי יתן ונגיע, אני מאחל לכל עיר בגליל

שתעלה ותגדל, במידה רבה אנחנו ניתן פתרון לבעיה הדמוגרפית, אבל בשום

אופן לא ניתן פתרון לנקודה שמעוררת את דאגתך וציינת אותה בתחילת

דברך, על כך שהמחשבות על מפת 1947 לא נגזרו, אלא שהן קיימות ושרירות,

ואפילו בוברות לאחרונה. אנחנו יודעים שיכולה להיות עיר גדולה ביותר

בגליל במקום אחד, והגליל לא יהיה שלנו. מטבע הדברים שההתיישבות

החקלאית נותנת לה שליטה בשטח, כי מדובר בשטחי מרעה של אלפי דונם

מגודרים, מטעים, מיתקן מים וכדומה, שמחייבים רציפות ודרכים.

הייתי אומר שאלה בעיות בהגנה המרחבית.

יש כאן אצט מערכת שלמה של עשרות מרכיבים שנותנים אפילו לאוכלוסיה

היו"ר השר א. שרון:

קטנה, ואני מקווה שהאוכלוסיה כאן תהיה גדולה. אני מציע שנקדיש לכך דיון ואלה הנושאים באחריות נוספת בנושא זה יציגו את תפישתם. אם מדובר בשליטה בשטחים לא מצאנו עד היום שום דרך יותר טובה מאשר דרך זו של התיישבות קונכנציונית. אפילו שטחי האש שלא נראים בעינינו כדבר פשוט, כי מערכת הבטחון מיועדת למטרות אחרות, שמולה מערכת ההתיישבות בגליל יש בה הרבה בעיות יותר מכריעות וחשובות. אפילו שטחי האש חודרים לשטחים של אוכלוסיה ערבית, בעוד שהתיישבות יהודית היתה מונעת זאת. אני בעד הפעלת אחרים כאן לפתרון בעיות באשר לקרקעות ככל שניתן. אבל לגבי השליטה בשטח מדוע מוכרחים להיות דבקים בתפישתה של התיישבות יהודית, זה מובן מאליו.

בשר דוד לוי:

אנא ברור לי שעל בעיה רצינית זו של חתישונים

הדמוגרפיים לא זו התשובה. זה לא ייהוד הגליל ולא יישוב הגליל. מבלי שרברי יישמעו כהתעלמות מהקשיים, זה הפתרון הקל ביותר, ולדעת לא יקדם את המחשבה ליישוב הגליל. זו תשובה חלקית וספק אם היא תעמוד במבחן, ואם היא תעמוד בסכנה הזוהלת שמאיימת על הגליל. קשה לי לקבל בשנת 1979, עם כל מה שעשינו ועושים, את התפישה שמחזירה אותנו לתקופה של חומה ומיגדל, משום שהמיצפים לדעתי לא ישיגו את היעד הזה שהיינו רוצים, ואני חושב שהם ירחיקו אותנו מההתמודדות האמיתית עם הבעיה, כי יש לנו תשובה: הקמת מיצפים. אבל מאחר שהנושא כבר מופעל בשטח, אני מבקש את היו"ר לראות בהחלט את המיצפים כהיערכות אמיתית מצדנו לתכנון ויישוב הגליל. כי אם לא נעשה כן אני מטופק מאד אם התשובה הזאת יהיה בכוחה, ויהיו החוקים אשר יהיו, לעצור את הסכנה הזוהלת והמאיימת.

השר דוד לוי:

נוצא צווים וניצור מתח, אבל כאשר אין יישובים ואין יהודים במקום, שום דבר לא יעזור בעד אותה סכנה.

לכן אני מבקש שבישיבה הבאה נעמיד על סדר יומנו

את התכנון של יישובי קבע בגליל. אני עומד להורות למשרדי להתכונן לכך לפחות מבחינת התכנון.

להחשת בניית 26 יישובים

האם אתה מתכוון אלאא ~~לממש את התוכנית~~

היו"ר השר א. שרון:

שכונת נמצאים בתהליך הקמתם, או לתהליך

הפיכת המיצפים ליישובי קבע?

להפיכת המיצפים ליישובי קבע.

השר דוד לוי:

ישנם גרעיני התיישבות שמחכים בחוץ-לארץ

היו"ר השר א. שרון:

למעלה מ-3 שנים ואין תקציבים ליישובי

קבע. אנחנו עומדים בשארית כוחנו מבחינה כספית. יש גילוי רצון

להתיישב, שלא היה עד, עכשיו, של כל תנועות ההתיישבות מאז שנות ה-30.

בשנות ה-50 היה גל התיישבות כתוצאה מאילוצים אחרים.

נצטרך לקבל דיווחים איפה עומדים בבניית

היישובים שהיו מתקציבים לשנה הקרובה ועוד לא התחלנו לבנות אותם.

יש פיאור גדול כתוצאה מההחלטה המבורכת על הגדלת היישובים, והפיזור

גדל בשותיים האחרונות, אפילו לגוי יישובים שתוכננו על-ידי הממשלה

הקודמת ועל-ידי הממשלה הזאת. בסך הכל זה מסתכם ב-57 יישובים ואם

נוסיף את ההיאחזות ברפיח, נעסה ליד יריחו מגיעים ל-60. זה פי שלושה

ממה שהיה מקובל בשנים טובות. אנחנו עומדים בפני שוקת שבורה.

היו"ר השר א. שרון:

אני רואה מה יש בידינו כרגע, והמסגרה היא לעשות מה שאתם אומרים, ולהציג מה מהמקומות האלה יכול להיות יישוב קבע ומה רק שטחי מרעה או מקום מרפא.

אורי ביידיס:

נושא הפרישה של המיצפים הוצג כמרכיב

של שמירת הקרקע. בהמשך לדברי שר הבינוי

והשיכון, ברצוני להביא לידיעת הוועדה, שממשלת ישראל החליטה בשנת 1974/75 על תכנית ליישוב הגליל שבאקבותיה המדינה הפקיעה 20,000 דונם בגליל, וסתוך זה 10,000 דונם היו אלא קרקע של המדינה, ו-10,000 דונם הנותרים חציים מפרטים ערבים וחציים מפרטים יהודים. מ-5000 דונם של קרקע יהודית שהופקעה הם באיזור צפת ונצרת 2500 דונם, וכ-2000 דונם באיזור כרמיאל. הקרקע בסקטור הערבי מאז שבוצעה ההפקעה היא ללא מצב של פעולה, ולמדינה אין שליטה עליה, כי התכנית לא מומשה, והסכנה היא שאם זוכרים שביום ההפקעה היה "יום האדמה" וכאשר נבוא לממש זאת נעמוד בפני "עמי אדמה" נוספים. לכן חשוב שהממשלה תקבל החלטה לסימום החלטה הקודמת. מדובר באלפי דונם שבכוונתם להגדיל את צפת ואת כרמיאל.

היו"ר השר א. שרון:

אני מבקש לקבל מכם בענין זה חומר בכתב, כדי שאוכל להביא את הדבר הזה בפני הממשלה.

מ. דרובלס:

אני מסכים עם שר הבינוי והשיכון, שפתרון

המיצפים הוא לא פתרון קבע, ואנחנו נמצאים

במצב שחייבים לתפוס את השטח. בגליל יש כל יום דברים חדשים. אנשים שגרים שם היום מתפשטים על שטח נוסף שבהם מתוכנן להקים מיצפים.

מ. דרובלס:

מבחינת יישובי הקבע בגליל יש 10 תכניות

היום שאפשר להתחיל לבנות לפיהן, אבל הבעיה היא תקציבית. 4 מהמיצפים

נוכל בשנה הבאה להעביר ליישובי קבע. ועדה זו החליטה על תכניות
כפריותיישובי קבע בכל הארץ, מהם כ-20 תכניות ~~אשר יבנו באזורי המגורים~~

מתוך 60 שחכים לתקציב. 54 גרעיני התיישבות מחכים במקומות זמניים,

ואינם יודעים תוך כמה זמן נוכל למצוא להם פתרונות. בקצב של היום

עוד 4 או 5 שנים ימשיכו לגור במבנים זמניים, לפי קצב התקציב בשנה

זו. עובדה שעד היום לא יכולנו להתחיל ביישובים במסגרת התקציב של

השנה הזאת. לפי המסגרת התקציבית לשנה הבאה נצטרך לעשות משהו.

לכן גם צאצא בקשר למבנים בגליל רצוי שהממשלה תתן דעתה על כך.

היו"ר השר א. שרון: לסיכום הדיון בסעיף הזה, אני מציע לרשום

שהוועדה שמעה את הדברים, והיא יכולה לברך

על הטיפול בנושא זה, עם כל ההערות שנרשמו כאן והן תזכינה לטיפול

מצד המבצעים, כי כל ההערות היו ענייניות ונגזרו בנושא.

כמה מה-29 מיצפים צריכים להיות יישובים

שר ז. המר:

ממש?

ח

בין 15 ל-20.

שמעון רביד:

זה במסגרת השאיפה שמפגרת מבחינה תקציבית.
שמהם

היו"ר השר א. שרון:

26 יישובים: 8 + 8 + 10 צאצא כרגע בתהליך כזה

של בנייה או הכשרה נמצאים 12.

חח/10. שירותים רפואיים ביישובים החדשים ביהודה ובשומרון

היו"ר השר א. שרון: אני מבקש את שר הבריאות למסור על השירותים הרפואיים ביישובים החדשים ביהודה ובשומרון, ואני מציע לכלול בזה גם את היישובים ברצועת עזה.

השר א. שוטסק: הטיפול בשירותים הרפואיים התברואתיים ביהודה ובשומרון עד היום היה מקרי בהחלט. הוא לא היה מסודר, לא היה יסודי, לא מתוכנן, אלא טיפול בכל מקרה לחודש ההשגחה העליונה שמרה על המקומות האלה והאנשים שעד היום לא היו מקרים קשים וחמורים, ואיך שהוא העניין צמח סופל באופן ארעי. עכשיו אנחנו עומדים בפני מצב שעניין זה צריך לקבל פתרון יסודי וטיפול יסודי ומסודר, כפי שזה מקובל בכל היישובים.

ישנם שני הצדדים של השירותים האלה. ישנו הצד התברואתי, שהוא שייך תמיד לאיזה שהוא מוסד מוניציפלי, אם זה בנוגע לביוט, לאיסוף האשפה או אספקת מים. כל השירותים האלה נמצאים באחריותה של המועצה האיזורית, אשר צריכה לטפל בכל הדברים האלה. ביישובים האלה חסר הייסוד הראשוני הזה. אין כתובת אחידה שהיא אחראית לטיפול בשטחים אלה. בגוש עציון יש טיפול מצד המועצה האיזורית, אבל בשומרון ובמקומות אחרים אין כתובת שאחראית לשירותים התברואתיים.

הצד השני אלה השירותים הרפואיים, הטיפול הרפואי והמרפאתי; טיפול של הרופא המקצועי, וגם הטיפולים באם ובילד, מניעת מחלות, כל מה שסעון טיפול. העניין הזה עד היום היה מקרי והוא גם היה מפוצל בצורה כזאת שהיום אי-אפשר לסבול מצב זה.

השר א. שוסטק:

האנשים שגרים במקומות האלה מבוססים

בקופות חולים השונות, וקופות-החולים צריכות להגיש לאנשים את העזרה הדרושה. עד עכשיו היה מצב שאדם שבא למרפאה של קופת-חולים הוא מקבל את הטיפול הדרוש. אבל ברוב היישובים ביהודה ובשומרון אין מרפאות מסודרות, בצורה כזאת שאפשר לקרוא להן מרפאות.

ישנה בעיה של כוח האדם הרפואי. יש

מקומות שבהם גרעם רופאים במקום, וזה מציל הרבה מאד מהמקרים, אבל אין אחיות במקומות אלה. אנחנו נתקלים לא פעם במקומות אלה בקופת-חולים שצריכה לספק את השירותים האלה והיא טוענת שאינה מסוגלת לגייס את כוח האדם הדרוש למטרה זו.

למשל, היתה לנו בעיה שכבר דנו בה והחלטנו

לעשות כל המאמצים, וביקשנו מהשבא שלרשותו עומדות כל שנה מאות אחיות, אגף הסיעוד במשרד הבריאות פנה לצבא ובא בדברים עם הגורמים הנוגעים בדבר בצבא, והוחלט להפריש 5 אחיות שתוכלנה לשרת במקומות היישוב האלה. אצ הדבר סוכם, והנה בא ראש אגף כוח האדם בצבא והטיל ויסו על החלטה זו, והוא טען שאינו רוצה לשלוח אחיות לשטחים, ודבר זה טעון אישור מיוחד. אחיות אחרות אינן בנמצא. בדרך-כלל האחיות צריכות לשהות שעות רבות ביום במקומות היישוב האלה. היום הדבר מסתדר על ידי זה שפעם בחודש בא רופא גניקולוג או רופא טקצווי אחר. דברים אלה אינם ניתנים יותר לפתרון בצורה כזאת.

בניית המבנים הדרושים למרפאות אינה בשמיים;

אפשר גם להשיג את הצורך הדרוש למרפאות, אבל הבעיה העיקרית היא כוח האדם המקצועי הדרוש.

יש לי כאן דו"ח מלא על כל מקום ומקום, אספה

יש איזה שהוא פתרון רפואי, וישנם מקומות שהם ממש צרומים לגמרי מבחינת העזרה הרפואית, ובעיקר בשומרון. בשומרון המצב החמור ביותר מכל

השר א. שוסטק:

ביקרתי

היישובים האלה. שם הנושא הזה פרוץ לגמרי. ~~אלא~~ בכמה מהמקומות האלה ושמעתי שם זעקות שבר ממש. יש מקום שיש בו אמבולנס, ויש מקום שאין אפילו אמבולנס שהוא יכול להיעזר בו מיישוב סמוך.

נדמה לי שהוועדה הזאת יכולה למצוא פתרון

לבעיה זו בשתי דרכים בצורה כללית: האם אי-אפשר לקבוע צאצ מועצה

איזורית מוניציפלית מסיבות תחיקתיות, או אולי צריך לייצור איזה

שהוא מינהל איזורי שימלא פונקציה באותו מקום של המועצה האיזורית;

בשומרון וביהודה ליצור בכל מקום כתובת שתהיה אחראית לנושא התברואתי

באופן כללי.

הדבר השני, שתתקבל החלטה שהצבא, שלרשותו

עומדות האחיות הדרושות ליישובים האלה, ורק הוא יכול לשלוח אותן,

שתהיה החלטה לפנות לצבא שהוא יסכים לשלוח מספר אחיות ליישובים

החדשים ביהודה ובשומרון, כפי שהוא שולח אחיות למקומות אחרים בתוך

ישראל.

דבר נוסף, שהחסיבה להתיישבות של הסוכנות

היהודית תיקח על עצמה את האחיות לשירותים האלה, כפי שהיא אחראית

להקמת המבנים, לביצורם ולהקמתם של היישובים בכל השטחים. ודאי שזה

נוגע גם לבריאות וגם לחינוך.

הכל נוגע לכולם, והכל באחריותנו כשרים.

השר ז. המר:

החסיבה להתיישבות צריכה לקחת על עצמה את

השר א. שוסטק:

האחיות בתוך התכנון הזה להקמת המבנה

למרפאה. יש מקומות שבהם משרד הבריאות יכול לפעול ישירות, ויש

מקומות שמשרד הבריאות אינו יכול לעשות שם שום דבר באופן ישיר,

אלא על-ידי השלוחות שמגישות את העטרה הדרושה ביישובים.

השר דוד לוי:

בכל יישוב קבע, על פי הדיווחים שיש לי,
משרד הבינוי והשיכון מקים מרפאה.

השר א. שוסטק:

בתפוח אין מרפאה; בקרני שומרון אין מרפאה,
ואין רופאים.

השר דוד לוי:

בקרני שומרון יש מרפאה נאה.

השר א. שוסטק:

משרד הבריאות אינו מספק רופאים. משרד
הבריאות עובד היום דרך השלוחות של קופות-
החולים השונות, והן אומרות שאין להן רופאים בשביל המקומות האלה.
זו הבעיה, ואיני מתעלם מבעיה זו.

היו"ר השר א. שרון:

אני רוצה להסביר - בכל אחד מהיישובים האלה
שהוקמו, הן על ידי משרד הבינוי והשיכון והן
על ידי החטיבה להתיישבות, המרפאה נמצאת בתקן של הקמת היישוב. זה
מקובל על כולנו, ומקימים זאת עם תחילת ההתיישבות. הבעיה שנתקלים
בה היא בעיית כוח האדם המקצועי-רפואי. למרות שטיפולים כאלה או אחרים
הם בידי המינהל האיזורי, שמשרד הפנים או משרד הבטחון אחראי לא
לו ומטפל בו, אני לא חושב שנוכל להמתיך עם יולדת עד להקמת המינהל
האיזורי. המשימה שלנו היא לא לבכות איש על צוואר רצונו, אלא לפתור
בעיות. אני הייתי מציע לעשות את הפעולות הבאות: דבר ראשון, אני
פונה כאן בקריאה לנציגי מערכת הבטחון האם הם יוכלו לעזור במשהו
בנושא זה.

דבר שני, ליד כל מקום יישוב כזה יש מקום
כאלו פיקוד לשעבר
אחד שבו יש בית-חולים במרחק לא גדול. מפסיוני|בצבא אני יודע שבמקרה
של צורך היו מגייסים רופא, אחות וחובש והיו לוקחים אמבולנס ומביאים

היו"ר השר א. שרון:

אותם למקום הדרוש. זה היה טבעי, כי כל אחד חייב לעזור בנושא זה. אותה פנייה שהפניתי כאן לנציגי מערכת הבטחון אני רוצה להפנות לבתי-החולים. בית-חולים ממסלתי שנמצא ברדיוס מסויים ממספר יישובים ביהודה ובשומרון; ישנו בית חולים בחדרה, בכפר-סבא, בתל-השומר, ויש בית-חולים בירושלים - אולי צריך לחלק את האחריות ביניהם בנושא זה. צריך לקבוע שיישובים מסויים יהיו בחסות בית-חולים מסויים שהוא הקרוב להם ביותר, עד שימצא פתרון אחר, בחלקו גם על ידי הצבא. אני מבקש משר הבריאות לרכז את הנושא הזה; לפנות למערכת הבטחון ולנסות לבדוק מה הם מוכנים לעשות. אנחנו עלולים לעמוד בפני מצבים חמורים ביותר. אני מבקש משר הבריאות בפגישה בעוד שבועיים לדווח לנו איך נפתרה הבעיה בכל אחד מהמקומות האלה.

השר א. שוסטק: צריכה לצאת מכאן הנחיה לבתי-החולים ולצבא.

היו"ר השר א. שרון: הייתי פונה גם לקופות-החולים. היישובים עצמם נמצאים במגע עם בלג זה או אחר עם קופות-החולים השונות. יש מקומות שבהם קופת-חולים נעדרת, ויש מקומות שלא. אני לא יכול לרכז פעולה זו, זה לא בתחום שלי; איני יכול לעשות זאת מבחינת כוח האדם והזמן העומדים לרשותי. אני כורע תחת נטל הנושאים האלה שאינם יכולים להיות בטיפול הישיר. אני מבקש את שר הבריאות לרכז את הטיפול בנושא זה באמצעות אנשיו במשרד הבריאות, ואני מבקש בפגישה הבאה לדווח לנו איך נפתרו הבעיות האלה.

אלוף א. תמיר: היות והבעיה היא רצינית מאוד, ואני יודע שבדרך עקיפין היא לא תבוא על פתרונה, אני מציע ששר הבריאות ייפגש עם שר הבטחון בנושא של האחיות. צריך שיקימו,

אלוף א. תמיר:

כמו שהקימו בזמנו ביישובי הספר בארץ בצורה מאורגנת, הקימו יחידת סורים ויחידת אחיות; צריך באותה שיטה לספל בשטחים האלה, ולא שכל אחד יחליט בכל הדרגים איפה יש בעיה ואיפה אין בעיה. צריך לפתור בעיות אלה בצורה ממלכתית.

ע. גרייזר:

לפני כשלושת-רבעי השנה היתה ישיבה בראשותו

של עוזי גוררי, ממחלקת התכנון של משרד

הבטחון, ושם נוכחו נציגי קופות-החולים וכל מי שיש לו קשר לבעיות הבריאות בשטחים. שם נתקבלה החלטה של הקצבת 5 אחיות לשטחים, ונאמר שזו יפתור את הבעיה, כי כל אחות יושבת במספר יישובים להשלמת הפער בסיעוד בשטחים. נמצאו האחיות הדרושות במסגרת ההקצבה, ועכשיו הן יושבות בתל-השומר, כי יום אחד סגן ראש אכ"א הסיל ויסו על הקצבה זו, מפני שלטענתו הדבר לא קיבל את אישורו.

אלוף א. תמיר:

אני מציע שהטיפול בכל הבעיות האלה יתחיל

בפגישה בין שר הבריאות לבין שר הבטחון.

היו"ר השר א. שרון:

האלוף תמיר, שמעת את הבעיות, הוועדה הזאת

אינה צריכה לטפל במיפגשים בין שר הבריאות

לבין שר הבטחון, אני מציע שתעלה בעיה זו במערכת שלכם.

השר ח. לנדאו:

הפתרון הממוסד הוא כמובן הפתרון הטוב ביותר.

הקמת הסבנים זו לא בעיה, וגם השגת הציוד

הדרוש אינו צריך להוות בעיה. הבעיה היא כוח האדם המקצועי, הרופאים

והאחיות. במסגרת הפתרון הממוסד, שהוא הטוב ביותר, קופות-החולים

הפועלות ביישובים האלה צריכות לקחת אחריות לחברי קופות-החולים שלהן.

השר ח. לנדאו:

מעבר לרעיון שהועלה כאן על פרישת חסות בתי-החולים, ואולי יחר אתו, כי אני מאמין בכך, ישנו האלמנט ההתנדבותי בין האחיות והרופאים בארץ. כאשר מדובר ביהודה ובשומרון יש ערך לכך, שתהיה התנדבות בשטח זה מעבר למיסוד, ואני מאמין שגם הרופאים והאחיות ירצו ברצון לשרת בתורנות מסויימת. צריך להתחיל להתור להתנדבות, כי יש מקום לזה בשטח זה, עוד לא תם חזון ההתנדבות.

אני מציע שגם משרד הבריאות וגם היישובים יפנו בקריאה להתנדבות של אחיות ורופאים נוסף לצבא, משרד הבריאות, בתי-החולים וקופות החולים השונות. ניתן למצוא השלמות שהן השלמות קריטיות במצבים מסויימים.

כמו כן הייתי מציע לדוק אפשרויות לקיום קורסים מזורזים לאחיות לבנות המקום ביישובים השונים. כעבור כמה חודשים בעיה זו יכולה למצוא את פתרונה.

ס. דרובלס: הבעיה היא של שירותים שבחלקם הגדול משרד

הבריאות צריך לראוב להם. הקמת תחנות של

טיפת-חלב ביישובים מרוחקים זה נוגע ישירות למשרד הבריאות.

לגבי כוח אדם מקצועי ורופאים - אחת התופעות

הקיימות ביישובים אלה שהרופאים גרים במקומות מרוחקים אשר מפסידים יום

עבודה בגלל קשיי התחבורה. היישובים מחולקים בין שלוש קופות-חולים,

ויש לבדוק אם בתיווכו של משרד הבריאות ניתן לנסות להקים שנים-שלושה

צוותות משותפים עם קופות-החולים, אשר יעברו מיישוב ליישוב כדי לתת

את השירותים במשותף, ושמשד הבריאות וקופות החולים ישתתפו בזה. הבעיה

חמורה ואני בטוח שמשרד הבריאות עם קופות-החולים יחד יכולים למצוא

דרך על סנת לעזור לאנשים אלה שחייבים לקבל שירותים אלה.

מ. דרובלס:

לגבי המבנים והציוד אין בעיות, כי זה בתקן של המשרדים השונים. לגבי כוח האדם המקצועי משרד הבריאות צריך למצוא פתרון.

השר א. שוסטק: מה הפתרון לבעיה המוניציפלית?

היו"ר השר א. שרון: הבעיה המוניציפלית הו נאה למסלה. אני מבקש מנציגי הצבא כאן לפנות לפיקוד המרכז ^{שירה} שכל אחד בשטח שלו יבקר במקום וידאג לרופא עם הובש ואחיות מהבטיסים הקרובים. ביישוב כמו תפוח ישנם ילדים, והאמהות צריכות לנסוע עם הילדים לקבל שרות רפואי בירושלים, והן נוסעות ללא הבטחה בטחונית דרך אלבירה ורמאללה. אני מקווה שבעוד שבועיים שר הבריאות יוכל לדווח לנו שבכל מקום יש רופא ואחות.

הח/11. שונות - דיווח לא נוכל היום לשמוע דו"ח על נושא הבינוי וגם לא על נושא החשמל, אבל יש לי כאן כמה אשאאא אשאלות שנשאלו, שברצוני ~~לשמוע מהם~~ לבקש לקבל תשובות עליהן. קודם-כל הגרעין של קרני שומרון שרצה להפנס למקום. שנית, מקום הקבע של מעלה האדומים, שששב כרגע צאא באיזור התעשייה ששם אי-אפשר לחיות ולהקים מבני מגורים.

מ. דרובלס: לגבי מעלה אדומים אין כל בעיה. הדבר ימצא את פתרונו בהתאם להחלטה. לגבי קרני שומרון אבקש את שמעון להסביר את המצב.

השר דוד לוי: אני הבינתי שיטנה כאן נקודה שטעונה השלמה בינינו ובין הסוכנות, מחוץ למסגרת הוועדה.

מ. דרובלס:

הוועדה אישרה את הנקודה, את אצ הדברים
הטכניים אנחנו נברוק.

היו"ר השר א. שרון:

לא הצענו להקים יישוב חדש בקרני-שומרון.

הצענו ליד המקום הקיים במרחק כמה מאות

מטרים ממנו, מאחר שזה שטח של גבעות, על אחת הגבעות להקים מחנה זמני של הגרעין השני שמונה 250 משפחות, אשר זה זמן רב מחכות לעלות על הקרקע. לעומת זאת החסימה להתיישבות מציעה להקים את המחנה הזמני במרחק של 10 ק"מ מהמקום הראשון, וזאת לא נוכל לקבל. גם מבחינת החלטת הממשלה לא אוכל לקבל זאת, כי מדובר במחנה זמני, שצריך להעביר אותו עוד פעם. (מ. דרובלס: מדובר על מרחק של 3-4 ק"מ). במסלול של ועדת השרים לבטחון וישיבת הממשלה לא נגמור ענין זה. מדובר על מחנה זמני על גבעה קטנה במרחק של 900 מטר מהמקום הנוכחי. שניהם זמניים. ראשית-כל, נושיב אותם במקום. לו היינו יכולים לגשת לבנייה ולתכנון היה טוב. ישנן 250 משפחות שרוצות להתיישבן ומדובר על מחנה זמני על הגבעה שהיא במרחק של 800-900 מטר דרומית-מערבית מהמקום הנוכחי. המקום השני המוצע נראה לי כלא מתאים.

מ. דרובלס:

בהמשך להחלטה של הוועדה ישבנו עם אנשי משרד

הבינוי בקשר לאפשרות להקים יישוב קהילתי

מבוסס על חקלאות ותעשייה. משרד הבינוי בונה בקרני שומרון על שלוש

גבעות. אנשי משרד הבינוי טוענים שיישוב חקלאי באזור עירוני אינו

רצוי, כי זו צורת התארגנות אחרת. היינו צריכים ^{להפס} אמצא שטח שנמצא

בידינו בלי בעיות של הפקעות. הנקודה היא כ-3 ק"מ מהעיר, נשתדל

לקרב אותם, זו האלטרנטיבה שישנה, או שהוועדה תחליט להקים יישוב

קהילתי שצריך להיות בטיפול הדדי. אם זה ייכנס בתחום העיר החסימה

להתיישבות לא תוכל לספל בו.

היו"ר השר א. שרון:

איני מוכן לקבל שהמחנה הזמני יוקם במרחק של 4-5 ק"מ מהמקום הנוכחי.

השר ש. תמיר:

איני בטוח שאני מכיר את כל מערכת העובדות, לכן אני אומר זאת בהסתייגות מסויימת. עד כמה שאני זוכר כל הנושא של היאחזות בצורה זו או אחרת, אם זה קבע או זמני, בתחומים אלה הועברו לוועדת השרים לבטחון. בין שזה 10 ק"מ ובין שזה כמה מאות מטרים, נדמה לי שוועדת השרים לבטחון היא הוועדה המוסמכת. כך הבינתי מההחלטה שנתקבלה בממשלה בעקבות מספר אי-הבנות שהיו בין ועדת הבטחון והוועדה להתיישבות. אני מבקש להבהיר דבר זה.

היו"ר השר א. שרון:

לא מדובר ביישוב חדש, מדובר בהשלמת יישוב קיים במסגרת העיבוי. לכן איני מקבל גישה זו של 3-4 ק"מ מהמקום הנוכחי. מדובר בהמשך למקום הזה, כמו שבונים היום בבית-אל. לא מדובר ביישוב חדש, אלא בתוספת במסגרת העיבוי. הממשלה קיבלה החלטה על עיבוי בכל היישובים. ההחלטה עברה את השלב של ועדת השרים לענייני בטחון. מדובר על מחנה זמני. אם הגרעין יתגבש וירצה לעבור להתיישבות קבע אז צריך להביא זאת לוועדת השרים לענייני בטחון.

שמעון רביד:

אם מדובר על מחנה זמני בתחום אותה גדר, חבל שלא תעשה זאת הסוכנות היהודית.

מ. דרובלס:

זה לא יהיה מעשי.

היו"ר השר א. שרון:

איני יכול לקבל זאת. כפי שקבוצת האנשים ההיא עוסקת בהוראת מחקר ברפואה, קבוצת אנשים זו יש לנו בשבילה דורבה של קרקע חקלאית מהעבר הזה של הקו הירוק, וזה דבר שיהיה לו אופי שונה לגמרי.

מ. דרובלס:

אם הוועדה תחליט להכנס פה, מבחינתנו לא
תהיה בעיה.

י. מרגלית:

ברצוני למסור מה התכניות שלנו לשלוש הגבעות

האלה (תיאור על המפה). כאן נמצאות כ-450

יחידות דיור בבנייה לא צפופה, והכוונה היתה שהגבעה המערבית מיועדת
להיות, עם הכנת היסודות והתשתית על ידינו, שכאן תהיה יוזמה פרטית.
באנו בדברים עם גורם קבלני פרטי שמוכן לבנות שם. זו היתה התכנית.

היו"ר השר א. שרון:

האנשים האלה מוכרחים להתיישב במחנה זמני;

איננו נמצאים במצב שאפשר לכולם לעשות ככל

העולה על רוחנו. ישנם אילוצים פוליטיים. הדבר ייעשה במסגרת העיבוי,
ולא במסגרת הקמת יישוב אחר. צריך לאפשר ל-250 משפחות אלה שמחכות
לעלות למקום שבו יוכלו להתחבר עם המשפחות שנמצאות בשטח הסמוך.

השר דוד לוי:

אני צריך להעמיד דברים על דיוקם. אין לא

התכונות ולא העמדת מיכשולים לקליטת האנשים

האלה באיזור האמור. שתי הגבעות, כפי שסוכם וכפי שהוחלט, על פי החומר
שבידי, תהיינה יישובים עירוניים גדולים, ומשרד הבינוי והשיכון מופקר
על הביצוע של היישוב הזה, בתכנון ובהיערכות. לגבי הנקודה הספציפית
של הקבוצה מלכתחילה העמדה היתה שזו תהיה כפרית, וכל נסיון לשים אותה
בתוך היישוב העירוני יביא למלחמת רשויות, לשינוי התכנון ודריכה במקום.
אנשי המקצוע יודעים זאת. השאלה היא האם עניינית כדאי לעשות זאת?
אני רוצה שמשרד הבינוי והשיכון מעתה ואילך לא רק שיקבל החלטות לביצוע
בתחום הזה, אלא גם יהיה בין היוזמים הראשונים שיעמיד את הכוח והיכולת
הדרושם לביצוע.

השר דוד לוי:

אני רק מבקש לדעת, האם הריצה הזאת לשים את אותה הקבוצה דוקא באיזור שמתוכנן להיות עירוני לא יהיה בעוכרינו, ולא יטרפד את מה שכולנו היינו רוצים. הושגה פה הסכמה, הואיל וזה דבר ~~שצמח~~ שבמתכונתו הוא כפרי, סוכם שזה יהיה על גבעה מסויימת. איני רואה סיבה מדוע נחטיא את המסרה בשני הכיוונים: א) הגבעה נקבעה ויש תמימות דעים והיערכות ליישובה; אין איש אומר שקבוצה זו לא תתיישב שם; ב) יש אפשרות להמשיך בביצוע התכנון הכולל של היישוב העירוני.

לכן אני מציע לא לעסוק בזה, אלא אם יש דברים שאני לא יודע אותם. אם יש כאן גם הבנה, גם היערכות וגם אפשרות ליישב אותם, אני מציע שנכבד את הסיכום שנקבע בין שני המוסדות המיישבים.

אורי בר-און: הסיכום היה, שכיוון שהגרעין הזה המיגרון

שלו הוא כפרי יושב במחנה הזמני על הגבעה

השלישית או כשכונה, אבל לא בתוך המסגרת של היישוב העירוני.

היו"ר השר א. שרון: בגלל השעה המאוחרת אני מציע לא לסכם בנקודה

זו, ונמשיך בדיון בישיבה הבאה. אני בעד

תכנון, אבל אצא למזלנו לא שעיתי במשך שנה וחצי האחרונות לתביעות שנמתין עד שהכל יתוכנן עד הסוף. במעלה האדומים יש תכנון יפה מאד, אבל אין אפילו בית אחד. אין מנוס. צריך לראות זאת כתכניות חירום. אני מציע שתיעשה בדיקה על ידי משרד הבינוי והשיכון וחטיבת ההתיישבות ומישהו ממשרדי, כדי שנקבע סופית בנושא זה. דבר זה עלול לגרום לאיחור בהרבה חודשים. ישנן 250 משפחות שרוצות לעלות בשומרון, ותהיה זו טעות לא לעשות זאת. אלה שני גרעינים שונים, ואי-אפשר לשבש את יישובם. מה שיכריע אצלי תהיה השאלה אם הדבר צריך להידחות בגלל דבר זה. (השר דוד לוי: לא).

היו"ר השר א. שרון:

אני מוכרח לדרוש על כמה דברים.

בזמנו היתה החלטה של הממשלה על הקמת מאחז

בבקעת הירדן, ~~אז~~ וצור מאחז אחד ליד רפיח. אני רוצה שחברי הוועדה

ידעו, כי המאחז ליד רפיח עלה על המקום לפני שלושה שבועות. זהו

חלק מתכנית שלמה שישנה שם של הקמת ~~מאחז~~ - בנוסף לשלושה היישובים הקיימים, /

או שנמצאים בבנייה כרגע: / נצר הזני, קטיף וגני-סל, זה המקום הרביעי.

הגרעין נכנס לכפר ורומה לנקודת ההמתנה. כאן מדובר בגוש של יישובים

שהם כולם יישובים דתיים של איחוד המושבים של הפועל המזרחי. המאחז

השני הוא במקום שנקרא נעמה (נועימה), שמקומו צפוני-מזרחית מיריחו,

והוא עלה לפני כ-10 ימים. הוא לא התמקם במקום שנקבע לו, וצריך יהיה

להעביר אותו למקום שקבענו. ~~ממשלת ישראל אינה יכולה להחליט על כך~~

אלוף א. תמיר:

האנשים שלהם היו בשטח והסכימו למקום.

היו"ר השר א. שרון:

אצ צריך יהיה להעביר אותם למקום שנקבע.

המאחז השלישי עלה היום בשטח שבין ארגמן

לבין מחולה. שלושה המאחזים האלה צריך יהיה להפוך אותם להיאחזויות,

כדי שחטיבת ההתיישבות תוכל להתחיל לפעול שם החל מה-1 באפריל. זה

ההבדל במינוח: המאחז הוא במסגרת האחריות הצבאית; ההיאחזות במסגרת

האחריות של חטיבת ההתיישבות מה-1 באפריל, כאשר הנח"ל ממשיך לשבת שם.

נוסף לזה ברצוני למסור - הוועדה קיבלה

החלטה עוד בספטמבר 1977 בעניין יישוב בשם מתתיהו, צפונה ~~אז~~ מהכפר

בצירה על דרך לטרון-רמאללה; צפונה מהיישוב מבוא-חורון על גבול הקו

הירוק. שם צריך להכנס גרעין של פועלי אגודת ישראל, וזה מתוכנן

כגוש של יישובי פועלי אגודת ישראל. יש חשיבות רבה לחזק גוש זה,

וכל מה שיש באיזור זה עד הפצחים ויסודות. מאחר וישנה החלטה על

כך וניתן לגשת שם לעבודה - אני מבקש לגשת לעבודה במקומות אלה למען

ביצוע החלטות קודמות.

שמעון רביד:

יש כבר אישור להכנס לעבודה.

היו"ר השר א. שרון:

היתה בזמנו החלטה על הרחבת המרכז האיזורי

של גוש עציון. לרעתי יש לדבר זה חשיבות

עצומה, ואני פונה למשרד הבינוי לספל בזה בהקדם האפשרי. המקום עצמו נמצא מזרחית לכביש בית-לחם-חברון. (יוסי מרגלית: מדובר על שטח ידוע).

לא, לכן אני מתקן זאת. חוזרים למקום המקורי שהוחלט עליו בזמנו.

אלה הדברים שרציתי להביא לידיעתכם. זה

מה שמופיע תחת השם אפרת. הגדרנו זאת כהרחבה איזורית של גוש עציון,

ואני מציע לגשת לעבודה. כולם בקיאים בנושא. מדובר במושב שיתופי

אלעזר בגוש עציון מזרחית לכביש בית-לחם-חברון על הר השולט גם על

יישובי הגוש וגם על הדרך המובילה לכביש החדש שסללנו לתקוע. מתאם

הפעולות בשטחים היה בישיבה, הוא בקי בפרטים, וצריך לגשת לעבודה.

אני מציע שבסיכום על הישיבה נודיע, כי

הוועדה שמעה דוח"ות על התהבורה, על השירותים הרפואיים ועל נושא

המיצפים, ומשרדי הממשלה נתבקשו כל אחד בתחומו לבצע את הנושאים

השונים.

הישיבה ננעלה בשעה 13.40

הת/7 התחבורה ביישובים החדשים ביהודה, שומרון ורמת הגולן

שר התחבורה פותח.

בדיון משתתפים: השרים א. שרון, ח. לנדאו, ד. לוי, ז. המר;
ה"ה א. בראון, י. שפירא, ש. אבני וא. שילר.

מ ח ל י ט י ם   להטיל על מתאם פעולות ההתיישבות בשטחים
להביא בפני שר התחבורה את כל הנושאים התחבורתיים של היישובים
ביהודה, שומרון ורמת הגולן - שדורשים פתרון ע"י משרד התחבורה,
בסיועו או מטעמו - על מנת שמשרד התחבורה יוכל לטפל בהם.

הת/8 ביצוע החלטות הוועדה להתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות
הציונית העולמית

יו"ר הוועדה פותח.

מ ח ל י ט י ם   הוועדה להתיישבות, המשותפת לממשלה ולהסתדרות
הציונית העולמית פונה אל משרדי הממשלה והגורמים הנוגעים
בדבר בהסתדרות הציונית העולמית - לבדוק ולהודיע, אם וכיצד
מתבצעות החלטותיה הקשורות בקיום היישובים החדשים שהוקמו על-פי
החלטות הממשלה, ובטיפול בהם.

הת/9 ההתיישבות בגליל - הקמת מצפים ותכנון יישובי קבע

יו"ר הוועדה והמנהל הכללי של החטיבה להתיישבות פותחים.

בדיון משתתפים: השרים א. שרון, ש. תמיר, ד. לוי; ה"ה ש. רביד,
ע. לוינסקי, מ. דרובלס, א. בייזץ וא. כץ

מ ח ל י ט י ם:

א. הוועדה להתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית
העולמית רושמת לפניה את הודעתו של המנהל הכללי של
החטיבה להתיישבות כי במסגרת יישוב הגליל יוקמו שם
ובהקדם האפשרי 29 מצפים כאשר לכל אחד מהם יהיו בין
300-400 ועד 4000 דונם קרקע בבעלות המדינה, באיזורים
שונים, מצפים אלה ייושבו ע"י גרעיני התיישבות וימומנו
באמצעות תקציב שרוכז למטרה זו בחטיבה.

ב. לאשר את הצעתו של שר הבינוי והשיכון להעמיד על סדר יומה
של הוועדה להתיישבות את עניין יישובי הקבע בגליל.

.../פרסונל

הת/10 פרסונל רפואי ושירותים רפואיים ביישובים החדשים ביהודה ובשומרון

יו"ר הועדה ושר הבריאות פותחים.

בדיון משתתפים: השרים ז. המר, א. שוסטק, ד. לוי, ח. לנדאו, א. שרון; הי"ה ע. גרייצר, מ. דרובלס, וא. תמיר.

מחליטים לבקש את שר הבריאות לבוא בדברים עם שר הבטחון ועם קופות החולים ובתי החולים האיזוריים, על-מנת לפתור את בעיות הפרסונל הרפואי והשירותים הרפואיים ביישובים החדשים ביהודה ובשומרון.

שר הבריאות ידווח בעוד שבועיים לוועדת השרים בנדון.

הת/11 שונות - דיווח בעניינים שוטפים

יו"ר הועדה פותח.

בדיון משתתפים: השרים א. שרון, ד. לוי, ש. תמיר; הי"ה מ. דרובלס, ש. רביד, א. בראון, י. מרגלית.

ההחלטה שמורה במזכירות הממשלה.

מזכירות הממשלה

ס ד ו י

41.

החלטה (שמורה) מס. הת/11 של הוועדה לענייני התיישבות המשותפת
לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית, מיום י' בשבט תשל"ט
(7.2.79):

הת/11. ש ו נ ו ת - דיווח בעניינים שוטפים

מ ח ל י ט י ס , מכוח החלטה מס. 414ה(3) של הממשלה
מיום י"ט באדר א' תשל"ח (26.2.78) ובתמשך להחלטה מס. ב/36
של ועדת השרים לענייני בטחון מיום ד' בטבת תשל"ט (3.1.79),
רושמת לפניה הוועדה להתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות
הציונית העולמית את ההודעות כדלקמן:-

(א) 1. את דבר עלייתם על הקרקע של המאחזים:

(א) האחד - ליד רפיח; בנ.צ.

(ב) השני - במקום שנקרא נעמה (נועימה), צפונה
מזרחית ליריחו. המקום האמור אינו
מקום חקבע של הגרעין ויהיה צורך
להעבירו בבוא היום למקומו הקבוע
בנ.צ. - 734534.

(ג) השלישי - מחולה ד', יעלה על הקרקע שבין
ארגמן לבין מחולה -נ.צ. 739580.

המאחזים הנ"ל ייהפכו החל מיום 1.4.1979 להיאחזות
ויטופלו על-ידי החטיבה להתיישבות של ההסתדרות
הציונית העולמית.

2. אפשר להתחיל בביצוע העבודות בנ.צ. 693535, הקשור
בהקמת יישוב בשם מתתיהו אשר אושר בהחלטה מס. ב/77
של ועדת השרים לענייני בטחון מיום י' בשבט תשל"ט
(7.2.79).

(ב) לאשר מכוח החלטות מס. 145(הת/25) של הממשלה מיום
ג' בכסלו תשל"ח (13.11.77) ומס. ב/77 של ועדת השרים
לענייני בטחון מיום י' בשבט תשל"ט (7.2.79) - את
תחילתן של העבודות באפרת.